

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı

15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Aile Hekimliği Akademisi

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimligiAkademisi

---

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

15-17 KASIM 2018

ZONGULDAK
BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

KURULLAR

Kongre Eş Başkanları

Prof.Dr. Nejat Demircan

Prof.Dr. Cahit Özer

TAHAD Yönetim Kurulu

Prof.Dr. Okay Başak

Prof.Dr. Nafiz Bozdemir

Prof.Dr. Vildan Mevsim

Prof.Dr. Serap Çiftçili

Prof.Dr. Erkan Melih Şahin

Prof.Dr. Bektaş Murat Yalçın

Prof.Dr. Altuğ Kut

Prof.Dr. Cahit Özer

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Özcan

Düzenleme Kurulu

Başkan: Prof Dr Erol Aktunç

Sekreter: Doç.Dr. Ayşe Semra Demir Akça

Prof.Dr. Didem Adahan

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Ersoy

Dr. Öğr. Üyesi Günter Dilsiz

Dr. Öğr. Üyesi Sebahat Gücük

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Kayhan

Dr. Öğr. Üyesi Cemil Işık Sönmez

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimligiAkademisi

Bilimsel Kurul

Prof.Dr. Adem Özkara

Prof.Dr. Arzu Uzuner

Prof.Dr. Cahit Özer

Prof.Dr. Dilek Güldal

Prof.Dr. Erkan Melih Şahin

Prof.Dr. Erol Aktunç

Prof.Dr. Mehmet Akman

Prof.Dr. Mustafa Çelik

Prof.Dr. Nafiz Bozdemir

Prof.Dr. Nejat Demircan

Prof.Dr. Nilgün Özçakar

Prof. Dr. Nurver Turfaner Sipahioğlu

Prof.Dr. Okay Başak

Prof.Dr. Saliha Serap Çifcili

Prof.Dr. Selçuk Mıstık

Prof.Dr. Vildan Mevsim

Prof.Dr. Yeşim Uncu

Doç.Dr. Ayşe Semra Demir Akça

Doç.Dr. Çiğdem Apaydın Kaya

Doç.Dr. Kenan Topal

Doç.Dr. Murat İçen

Doç.Dr. Nazlı Şensoy

Doç.Dr. Nil Tekin

Doç.Dr. Yusuf Çetin Doğaner

Dr. Öğr. Üyesi Burcu Kayhan Tetik

Dr. Öğr. Üyesi Esra Meltem Koç

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Özcan

Dr. Öğr. Üyesi Gülseren Pamuk

Dr. Öğr. Üyesi Sevcan İpek

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimligiAkademisi

BİLİMSEL PROGRAM

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

15 Kasım 2018, Perşembe

09:00-09:30	Kayıt	
09:30-18:00	Kurslar	Niteliksel Araştırmalar
		Niceliksel Araştırmalar
		SPSS Eğitimi
		Proje Döngüsü Yönetimi

16 Kasım 2018, Cuma

08:30-09:00	Kayıt	
09:00-10:00	Açılış Konuşmaları	
	Dernek Başkanı	Prof.Dr. Okay Başak
	Kongre Eş Başkanları	Prof.Dr. Nejat Demircan
		Prof.Dr. Cahit Özer
	Dekan	Prof.Dr. Ali Borazan (<i>katılmaları durumunda</i>)
Rektör	Prof.Dr. Mustafa Çufalı (<i>katılmaları durumunda</i>)	
10:00-11:00	Forum	Uzmanlık Eğitiminde Araştırma ve Uzmanlık Tezleri
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Okay Başak
11:00-11:30	Ara	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

11:30-13:00	Bir Fikrim Var Oturumu	
	Oturum Başkanları	Prof.Dr. Cahit Özer
		Prof.Dr. Arzu Uzuner
Bilimsel Sekreter	Doç.Dr. Tolga Günvar	
11:30-11:45	Birinci Basamakta Akut Grup A Streptokok Farenjitini Tanımda Hızlı Antijen Testinin Duyarlılık ve Seçiciliği Melda Dibek, Okay Başak	
11:45-12:00	Ailelerin Aşılama İle İlgili Bilgi, Tutum ve Davranışları Esra Böcek Aker, Ümit Aydoğan, Yusuf Çetin Doğaner, Sema Nur Koç, Ahmet Bolat	
12:00-12:15	Çocukların Gereksiz Acil Servis Başvurularını Önlemeye Yönelik Annelerin Sağlık Okur Yazarlığının Artırılması: Bir Eğitim Müdahale Araştırması İkbal Hümay Arman, Çiğdem Apaydın Kaya	
12:15-12:30	Aile Hekimliği Asistanlarının Devlet Hizmet Yükümlüğü İle İlgili Tercihlerini Etkileyen Etmenlerin Kesikli Seçim Analizi İle Değerlendirilmesi Melih Kaan Sözmen, Esra Meltem Koç, Buşra Tozduman, Şimal Baklacı	
12:30-12:45	Kolorektal Kansere Taraması Sırasında Hastalara Verilen Eğitimin Tarama Programına Uyum Davranışı Üzerine Etkisi Gözde Özyaydın, Dilek Güldal	
12:45-13:00	Zonguldak Birinci Basamak Yetişkin Ayrılma Anksiyetesi Prevalansı ve Klinik Değişkenler ve Bağlanma İlişkisi Ceren Eren, Ayşe Semra Demir Akça	
13:00-14:00	Öğle Yemeği	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

	Sözlü Bildiri Oturumu	
14:00-16:00	Oturum Başkanı	Prof.Dr. Erkan Melih Şahin
	Bilimsel Sekreter	Doç.Dr. Ayşe Semra Demir Akça
14:00-14:20	Aile Hekimlerinin Sağlık Hizmetlerinin Eşgüdümünü Sağlayıcı Rollerinin İş Doymu Üzerine Etkisi: Türkiye Sonuçları <u>Saliha Şahin</u> , Saliha Serap Çifçili	
14:20-14:40	Uzmanlık Eğitimini Yeni Bitirmiş Aile Hekimliği Uzmanlarının Yeni Çalışma Dönemlerine Bakışları ve Birinci Basamak Aile Hekimliği Uygulamasından Beklentileri <u>Yahya Utlu</u> , Okay Başak	
14:40-15:00	Aile Hekimlerinin Yaşlılara Karşı Tutumları Hüseyin Elbi, <u>Fatih Özcan</u> , Beyhan Cengiz Özyurt, Muhteşem Erol Yayla	
15:00-15.20	Suriyeli Göçmenlerin Göçmen Sağlığı Merkezlerinde Sunulan Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma Durumu <u>Hatice Keleşmehmet</u> , Arzu Uzuner, Mehmet Akman	
15:20-15:40	Evde Bakım Hizmeti Alan Alzheimerlı Hastalara Bakım Verenlerin Yaşam Kalitelerinin Değerlendirilmesi <u>Mahcube Çubukçu</u>	
15:40-16:00	Birinci Basamaktaki Evli Kadınlarda Eş Şiddetinin Araştırılması <u>Hatice Velipaşaoğlu</u> , Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Ayşegül Arslantaş	
16:00-16:30	Ara	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

16:30-18:00	Bir Fikrim Var Oturumu	
	Oturum Başkanları	Prof.Dr. Selçuk Mıstık
		Prof.Dr. Erol Aktunç
Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Yusuf Çetin Doğaner	
16:30-16:45	Diabetes Mellitusu Olan Hastaların İlaç Tercihini Etkileyen Faktörlerin ve Önem Düzeylerinin Saptanması: Bulanık Dematel Modeli <u>Makbule Neslişah Tan</u> , Ayşe Özge Altın, Ergün Alperay Tarım, Emel Kuruoğlu Kandemir, Vildan Mevsim	
16:45-17:00	Makale Sunumunda Yazarın Vaktini Koruyan Yeni Bir Sistem: Yazar Bazlı Dergi Seçim Sistemi (Abjss) <u>Onur Öztürk</u> , Fatih İleri	
17:00-17:15	Ambulatuvar Kan Basıncı Ölçümlerinin Beyaz Önlük Hipertansiyonu- Hipertansif Hastaların Ayrımında Kullanılması <u>Esra Cebe</u> , Ahmet Yılmaz, Nihat Polat	
17:15-17:30	Palyatif Bakım Servisi ve Evde Sağlık Hizmetleri <u>Arzu Ayraler</u> , Nur Simge Kökleş	
17:30-17:45	Kanser Hastalarında Depresyon, Anksiyete ve Başa Çıkma Durumu:Vaka-Kontrol Çalışması <u>Habibe İnci</u> , Fatih İnci, Süleyman Ersoy, Fatih Karataş, Didem Adahan	
17:45-18:00	Tek Birimli ve Çok Birimli Aile Sağlığı Merkezlerinin Sağlık Hizmeti Sunum Kalitesi Açısından Karşılaştırılması <u>Mustafa Metin</u> , Nejat Demircan	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

17 Kasım 2018, Cumartesi

Sözlü Bildiri ve Bir Proje Var Oturumu	
8:30-10:40	Oturum Başkanları Prof.Dr. Serap Çifçili Prof.Dr. Yeşim Uncu
	Bilimsel Sekreter Doç.Dr. Kenan Topal
08:30-08:50	Uygulama ve Araştırma Merkezin’de İdrar Örneklerinden İzole Edilen Escherichia Coli Suşlarının Antimikrobiyal Ajan Duyarlılıklarının Değerlendirilmesi Banu Yılmaz, <u>Erol Aktunç</u>
08:50-09:10	Bebek Ölümlerinin Temel Nedenleri Açısından Gelişmiş Ülkelere mi Benziyoruz? Binali Çatak, <u>Can Öner</u>
09:10-09:30	Prediyabet Olan Bireylerde Hipotirodinin Kas Kütlesi Üzerine Etkisi <u>Sabah Tüzün</u> , Elif Sevinç, Mustafa Reşat Dabak
09:30-09:50	Çocuklarda Primer Enürezis Noktürnanın Allerjik ve Solunumsal Hastalıklarla İlişkisi <u>Gamze Aydın</u> , Sanem Nemmezi Karaca, Yeltekin Demirel
09:50-10:10	Statin Kullanımında İlaç Uyumu Ve Depresif Belirtilerle İlişkisi <u>Yusuf Çetin Doğaner</u> , Ümit Aydoğan, Ümit Kaplan, Uygur Çağdaş Yüksel
10:10-10:30	Tiroit Fonksiyon Testlerinin ve İdrar İyot Seviyelerinin Bölgelerarası Farklılığın Değerlendirilmesi <u>Yılmaz Sezgin</u>
10:30-11:00	Ara

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

11:00-12:00	Konferans	Yakın Dönem Araştırmaların Işığında Bulaşıcı Olmayan Kronik Hastalıklarla Mücadele ve Aile Hekimleri
	Oturum Başkanı	Prof.Dr. Cahit Özer
	Konuşmacı	Prof. Dr. Erol Sezer
12:00-13:00	Açık Oturum	Birinci Basamakta Araştırma ve Sağlık Eğitim Araştırma Bölgeleri
	Moderatör	Prof. Dr. Okay Başak
	Konuşmacılar	Prof.Dr. Vildan Mevsim Prof.Dr. Mehmet Akman
13:00-14:00	Öğle Yemeği	
14:00-15:30	POSTER OTURUMU	
1. Grup	Oturum Başkanı	Prof.Dr. Didem Adahan
	Bilimsel Sekreter	Doç.Dr. Murat İçen
	Sunum Değerlendirme	Uzm. Dr. Neslişah Tan
14:00-14:10	Tip 2 Diyabetli Hastalarda Emosyonel İyilik Durumu Ve İlişkili Faktörler <u>Ayça Bursal</u> , <u>Ayşen Gökbel</u> , <u>Şirvan Hande Toprak</u> , <u>Okay Başak</u>	
14:10-14:20	Aydın İlinde Birinci Basamakta Otizm Spektrum Bozukluklarının Risk Ve Sıklığının Belirlenmesi <u>Seçil Asrav Şentosun</u> , <u>Ayfer Gemalmaz</u>	
14:20-14:30	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Obezite ve Diyabet Merkezi Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Olguların Analizi <u>Rıfat Göde</u> , <u>Günter Dilsiz</u>	
14:30-14:40	Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'na Bağlı Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerinde Kayıtlı Diyabet Hastalarının Birinci Basamaktaki Diyabet İzlem Durumlarının Değerlendirilmesi <u>Gamze Kartal</u> , <u>Tolga Günvar</u>	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

14:40-14:50	Psoriasis ve Malignite: Kesitsel Bir Çalışma Habibullah Aktaş, <u>Cansu Şerifoğlu</u>	
14:50-15:00	Prenatal Dönemdeki Gebelerin Gebeliğe Uyumunun Değerlendirilmesi Ve Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi <u>Elif Tezcan</u> , Pınar Döner Güner, İlay Gözükara, Ali Ulvi Hakverdi, Cahit Özer	
15:00-15:10	Sağlık Raporu Almak Amacıyla Gelen Hastada Tespit Edilen Derin Anemi Ve Aile Hekimliğinde Bütüncül Yaklaşımın Önemi <u>Hilal Yapar</u> , Erol Aktunç	
15:10-15:20	Zonguldak İlindeki Aile Hekimlerinin Tükenmişlik Düzeyleri ve Buna Etki Eden Durumlar <u>Abdullah Taşkın</u> , Günter Dilsiz, Nejat Demircan	
2. Grup	Oturum Başkanı	Prof.Dr. Serap Çifçili
	Sunum Değerlendirme	Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Ersoy
14:00-14:10	Ev Kadınlarında Sağlık Okuryazarlığı Düzeyinin Obezite Ve Ruhsal Hastalık Üzerine Etkisi <u>Deniz Çöl</u> , Kenan Topal, Hüseyin Aksoy	
14:10-14:20	Aydın İli Aile Sağlığı Merkezlerinde Çalışan Aile Hekimlerinin Mesleki Memnuniyet Düzeyleri Ve Etkileyen Faktörler <u>Hatice Köseoğlu</u> , Nilüfer Şalvarlı, Şirvan Hande Erdoğan, Nebi Sökmen, Okay Başak	
14:20-14:30	KOAH Hastalarına Bakımveren Bireylerin Bakım Yükü Ve Depresyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi <u>Merve Öncül Özdemir</u> , Günter Dilsiz	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

14:30-14:40	Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Olan Çocuklarda Bilgisayar Oyun Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılığının Değerlendirilmesi Ebru Çiçek, <u>Orhan Ayan</u> , Tahsin Çelepkolu, Gülnur Baş, Ahmet Yosunkaya, Tuğba Yüksel	
14:40-14:50	Gebelik Öncesi Danışmanlık Hizmetleri: Kadınlar Farkındalar mı? <u>Bedia Bulut</u> , Mehtap Kartal	
14:50-15:00	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Willis Ekbom Hastalığının (Huzursuz Bacaklar Sendromu) Sıklığının Ve Farkındalığının Saptanması <u>Tuğba Yıldız</u> , Nurver Turfaner Sipahioğlu, Gülçin Benbir Şenel	
15:00-15:10	Histerektomi Yapılan Kadınlarda Bedeni Beğenme Ve Cinsel Yaşam Kalitesini Değerlendirme: Vaka Kontrol Çalışması Habibe İnci, Sibel Mutlu, <u>Elif Harman</u> , Cansu Şerifoğlu, Didem Adahan	
3. Grup	Oturum Başkanı	Prof.Dr. Mustafa Çelik
	Sunum Değerlendirme	Dr. Öğr. Üyesi Arzu Ayraller
14:00-14:10	Tip 2 Diabetes Mellitus Hastalarının Kullandığı İlaç Türü Ve Kan Şekeri Düzeylerinin Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi <u>Serkan Kırtay</u> , Hüseyin Aksoy, Kenan Topal, Tansu Çevik	
14:10-14:20	Aile Hekimlerinde Empatik Eğilim ve Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki <u>Nilüfer Şalvarlı</u> , Hatice Köseoğlu, Şirvan Hande Toprak, Nebi Sökmen, Okay Başak	
14:20-14:30	Zonguldak İlinin Kozlu İlçesinde Çalışan Aile Hekimlerinin, Karaciğer Yetmezliği Bulunan Hastaların Değerlendirilmesi İle İlgili Bilgi Düzeyinin Ölçülmesi <u>Mehmet Burak Doğrusever</u> , Nejat Demircan, Günter Dilsiz	
14:30-14:40	Sigara Bağımlılarında Klinik ve Laboratuar Özelliklerin Belirlenmesi, Antioksidan Ve Dvitamini Düzeylerinin Tedavi Alanlar İle Almayanlar Arasında Karşılaştırılması Ahmet Yılmaz, <u>Leyla Süzer</u>	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

14:40-14:50	Birinci Basamağa Başvuran Hastalarda Genel Anksiyete Bozukluğu Görülme Sıklığı ve Tedavi Durumlarının Saptanması <u>Nilüfer Kızı, Vildan Mevsim</u>	
14:50-15:00	65 Yaş Üzeri Tip 2 Diyabeti Olan Hastalarda Diyabetik Distres <u>Gülseren Pamuk, Muhammed Said Caynak, Arif Erbayraktar, Esra Meltem Koç</u>	
15:00-15:10	Aile Hekimliği Biriminde Takip Edilen Evli Kadınlarda Aile İşlevselliğinin Ruhsal Hastalık Riski Üzerine Etkisi <u>Volkan Gedik, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Bayram Ali Taparlı</u>	
15:10-15:20	Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Yeme Bozuklukları Sıklığının Değerlendirilmesi <u>İrem Arslan, Nejat Demircan</u>	
4. Grup	Oturum Başkanı	Prof.Dr. Mehmet Akman
	Bilimsel Sekreter	Dr. Öğr. Üyesi Fatih Özcan
	Sunum Değerlendirme	Uzm. Dr. Suat Bıçak
14:00-14:10	DEÜTF Aile Hekimliği Eğitim Aile Sağlığı Merkezleri'nde Kayıtlı 15-49 Yaş Arası Kadınların İzlemleri ve Sağlık Durumlarının Değerlendirilmesi <u>Metin Kaya, Dilek Güldal</u>	
14:10-14:20	Ventriküler Septal Defekt Tanılı Hastanın Anne Sütü İle Beslenememe Durumu Ve Sonuçları <u>Emine Güner, Alper İlker Akbaba</u>	
14:20-14:30	Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Sağlıkta Şiddet Algısı ve Şiddetin Branş Tercihine Etkisi <u>Nejat Demircan, Halil İsmail Kocamaz</u>	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

14:30-14:40	Atriyum Fibrilasyonu Nedeniyle Tedavi Gören Hastalarda Anksiyete Ve Depresyon Düzeylerinin Araştırılması <u>Bayram Ali Taparlı</u> , Kenan Topal, Hüseyin Aksoy	
14:40-14:50	Birinci Basamak Hekimlerin Fiziksel Aktivite Düzeyi ve Sağlıklı Beslenme Durumlarının Saptanması <u>Muhlis Nalçacıoğlu</u> , Tolga Günvar	
14:50-15:00	Karabük Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastaların Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Bilgi ve Tutumları Süleyman Ersoy, Habibe İnci, <u>Nur Dilara Böber</u> , Elif Harman, Didem Adahan	
15:00-15:10	Aile Hekimlerinin İdrar Yolu Enfeksiyonlarının Yönetimi İle İlgili Yeterlik Algıları Ve Eğitim İhtiyaçları Sinem Bal Satırlı, <u>Çiğdem Apaydın Kaya</u> , Tuba Öztürk	
15:10-15:20	Üniversite Sınavına Hazırlanma Dönemindeki Fiziksel Aktivitenin Sınav Başarısı Üzerindeki Etkisi <u>Armağan Yavuzcan</u> , Tolga Günvar	
5. Grup	Oturum Başkanı	Prof.Dr. Erol Aktunç
	Sunum Değerlendirme	Uzm. Dr. Can Öner
14:00-14:10	Birinci Basamakta Gas Farenjitini Öngörmede Centor Ve Modifiyecentor(Mcisaac) Kriterlerinin Validasyonu Betül Yılmaz, <u>Ayşen Gökbel</u> , Ayça Bursal, Okay Başak	
14:10-14:20	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı Sıklığı, Yalnızlık ve Depresyon Düzeyleri ile İlişkinin İncelenmesi <u>Samed Aydoğdu</u> , Ayşe Semra Demir Akca	
14:20-14:30	Aile Sağlığı Merkezine Kayıtlı Olan Bireylerde İlk Yardım Bilgi Düzeyi ve Farkındalığı <u>Bahar Karadeniz Coşar</u> , Nilgün Özçakar	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

14:30-14:40	Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastaların Beslenme ile İlgili Bilgi Kaynakları ve Merak Ettikleri Konular <u>Yusuf Arman</u> , İkbal Hümay Arman, Pemra Cöbek Ünalın	
14:40-14:50	Aile Hekimliği Polikliniği Başvuran 40 Yaş Üstü Glokom Farkındalığı Ve Göz İçi Basıncının Değerlendirilmesi Murat Çakmaklıoğulları, <u>Nurullah Uslu</u> , Fehmi Alibekiroğlu, Süleyman Ersoy, Didem Adahan	
14:50-15:00	Aile Hekimliği Polikliniği Başvuran 40 Yaş Üstü Glokom Farkındalığı Ve Göz İçi Basıncının Değerlendirilmesi Murat Çakmaklıoğulları, <u>Nurullah Uslu</u> , Fehmi Alibekiroğlu, Süleyman Ersoy, Didem Adahan	
15:00-15:10	Tip II Diyabetli Hastalarda Beck Depresyon Ölçeği Skorlarına Göre Depresyon Şiddetinin Belirlenmesi <u>İrem Çavdar</u> , Erol Aktunç	
6. Grup	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Nurver Turfaner Sipahioğlu
	Bilimsel Sekreter	Dr. Öğr. Üyesi Cemil Işık Sönmez
	Sunum Değerlendirme	Uzm. Dr. Sabah Tüzün
14:00-14:10	Gebelikteki Hemogloblin Değeri İle Yenidoğan Vücut Ağırlığı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi <u>Hatice Özkul</u> , Didem Adahan	
14:10-14:20	Kronik İskemik Kalp Hastalığı Bulunan Hastaların İlaç Kullanımının İncelenmesi Dilara Bayram, Orkun Celil Sel, Volkan Aydın, Ali Serdar Fak, Aysun Altıkardeş, <u>Mehmet Akman</u> , Ahmet Akıcı	
14:20-14:30	Tip 2 Diyabet Hastalarında Bitki ve Diyet Takviyelerinin Kullanım Sıklığı Ve Nedenleri <u>Özge Alduran</u> , Nilgün Özçakar	
14:30-14:40	Fabrika Çalışanlarında Uygulanan Sigara Bırakma Yöntemlerinin Başarı Oranlarının ve Sigara Bırakma Başarısına Etki Eden Faktörlerin Değerlendirilmesi <u>Tuba Sahip</u> , Cemil Işık Sönmez	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

14:40-14:50	Aydın İli Efeler İlçesi Aile Sağlığı Merkezlerine Başvuran Kadın Hastaların Kanser Taramaları Hakkındaki Bilgi, Tutum Ve Davranışları <u>Hikmet Kazım Coşar</u> , Ayfer Gemalmaz	
14:50-15:00	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Acil Kontrasepsiyon Konusunda Bilgi Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi <u>Hüseyin Uğur</u> , Nejat Demircan	
15:00-15:10	Çocuklarında Obezite Farkındalığı ile Fiziksel Aktivite Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi <u>Betül Aydoğan</u> , Erol Aktunç	
15:10-15:20	Masa Başı Çalışan Bireylerin Fiziksel Aktivite Düzeyleri Sağlık İnanç Modeline Dayalı Bir Müdahale ile Arttırılabilir mi? İş Yeri Temelli, Randomize Kontrollü Bir Çalışma <u>Tolga Günvar</u> , Vildan Mevsim, Gizem Limnili, Bilal Durmaz, Seda Bozbiyık	
7. Grup	Oturum Başkanı	Doç.Dr. Çiğdem Apaydın Kaya
	Bilimsel Sekreter	Dr. Öğr.Üyesi Sevcan İpek
	Sunum Değerlendirme	Öğr. Gör. Uzm. Dr. Ediz Yıldırım
14:00-14:10	Türkiye’de Birinci Basamak Sağlık Hizmeti Veren Aile Hekimlerinin Depresyon İle İlgili Tutumları: Kesitsel Bir Çalışma <u>Ediz Yıldırım</u> , İsmail Cebeci, Nilüfer Kızı, Vildan Mevsim	
14:10-14:20	Batı Karadeniz Bölgesinde Yaşayan Yaşlı Popülasyonda Vitamin B12 Referans Aralığı <u>Oğuzhan Demir</u> , Ayşe Semra Demir Akça	
14:20-14:30	Gündüz Aşırı Uykululuğunun Migren Üzerine Etkisi Demet Şafak, Göktuğ Kılınçarslan, <u>Erkan Melih Şahin</u>	
14:30-14:40	Uyku Kalitesi ile Postpartum Depresyon İlişkisi <u>Seval Sarıkaya</u> , Ayfer Gemalmaz	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

14:40-14:50	Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Çocuk İhmali ve İstismarı Konusunda Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin Araştırılması <u>Sümevra Nizam</u> , Nejat Demircan	
14:50-15:00	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları, İlişkili Faktörler ve Obezite Sıklığının Değerlendirilmesi <u>Rabia Ecem Kıyak</u> , Erol Aktunç	
15:00-15:10	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Çalışanlarının Sigara Kullanım Alışkanlıklarının Araştırılması <u>Merve Gülay</u> , Nejat Demircan	
15:10-15:20	Düzce İlinde Sigara İçme Prevelansı Ve Etkileyen Faktörler <u>Emine Merve Garan</u> , Cemil Işık Sönmez, Esra Meltem Koç	
15:30-16:30	Bir Fikrim Var Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof.Dr. Nejat Demircan
	Bilimsel Sekreter	Doç.Dr. Ayşe Semra Demir Akça
15:30-15:45	Aile Sağlığı Merkezinde Çalışan Hekimlerin Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Hakkındaki Görüşleri ve Sertifikasyon Durumları <u>Merve Karasu</u> , Tuncay Müge Alvur	
15:45-16:00	Postmenopozal Kadınlarda D Vitamini Düzeylerinin Yaşam Kalitesi ve Kognitif Fonksiyonlarla İlişkisi <u>Ayşegül İlbaş Ertuğrul</u> , Nurver Turfaner Sipahioğlu, Mahir Cengiz, İyigün Gedik	
16:00-16:15	Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kadın-Doğum Polikliniğinde Takip Edilen Gebelerin 1., 2. ve 3. Basamağı Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi Zafer İlhan, <u>Hüseyin Çetin</u> , Engin Ersin Şimşek	
16:15-16:30	Hipertansif Hastalarda Beta-Blokerler ve RAS Blokerlerinin Kullanım Oranlarının Farklı Yaş Gruplarında İncelenmesi <u>Orkun Celil Sel</u> , Dilara Bayram, Volkan Aydın, İsmail Şahin, Aysun Altıkardeş, Mehmet Akman, Ahmet Akıcı, Ali Serdar Fak	
16:30-17:00	Ara	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

17:00-18:00	Karma Oturum	
	Oturum Başkanları	Prof.Dr. Adem Özkara
		Prof.Dr. Mehmet Akman
Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Hüseyin Çetin	
17:00-17:15	Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp Uygulaması Yapan Diyabetes Mellitus, Hipertansiyon, Aterosklerotik Kalp Hastalığı, Hiperlipidemi veya Obezite Hastalarında Klinik Değişim Var mı? <u>Nejat Demircan</u>	
17:15-17:30	Düzce İlinde Obezite Prevalansı ve Etkileyen Faktörler <u>Tuğba Karamancı Aktaş, Cemil Işık Sönmez, Esra Meltem Koç</u>	
17:30-17:45	Sağlık İnanç Modeli Ölçeği İle Pap-Smear Testi Yaptırma Konusundaki Engel ve Motivasyonun Değerlendirilmesi: Ön Çalışma <u>Cansel İnce, Erol Aktunç</u>	
17:45-18:00	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Obezite ve Diyabet Merkezine Başvuran Kişilerde Yeme Davranış Bozukluğunun Araştırılması <u>Ahmet Kürşat Karagöz, Ayşe Semra Demir Akca, Nejat Demircan</u>	
18:00-18:30	KAPANIŞ OTURUMU	

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimligiAkademisi

SÖZLÜ BİLDİRİLER

(Bildiriler Sunum Sırasına Göre Dizilmiştir.)

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Birinci Basamakta Akut Grup A Streptokok Farenjitini Tanımada Hızlı Antijen Testinin Duyarlılık ve Seçiciliği

Melda Dibek, Okay Başak

Adnan Menderes Üniversitesi

Giriş

Akut farenjit tüm dünyada hekime başvuruların en yaygın nedenidir ve büyük çoğunluğundan kendi kendini sınırlayan viral enfeksiyonlar sorumludur. En sık bakteriyel neden ise Grup A Streptokoktur (GAS). Akut tonsillofarenjit, aile hekimleri tarafından uygunsuz yazılan antibiyotiklerin %70'den fazlasını oluşturmaktadır. Bunun başlıca nedenlerinden biri tanısız ve prognostik belirsizliktir.

Boğaz kültürü GAS enfeksiyonu tanısını bakteriyolojik olarak doğrulamada altın standart olmakla birlikte sonucunun alınması için 1-2 günlük zaman gerektirmesi nedeniyle hasta başında tanı için yararlı olamamaktadır. Bu sorunu aşmak üzere hasta başında GAS tanısı koymada yardımcı hızlı antijen testleri (HAT) geliştirilmiştir.

Sağlık Bakanlığı birinci basamakta boğaz ağrısı yakınması ile gelen hastalarda streptokoksik tonsillofarenjiti tanımak ve farmakolojik olmayan antibiyotik kullanımını azaltmak amacıyla aile hekimleri için standartlar oluşturmuştur. Buna göre birinci basamağa boğaz ağrısıyla gelen hastaların öncelikle Centor kriterlerine göre değerlendirilmesi ve karasız kalınan ara durumlarda hızlı antijen testi uygulanması gerekmektedir.

Ülkemizde yapılan çalışmalarda streptokoksik tonsillofarenjit için hızlı antijen testinin duyarlılığı %68, 1-100 ve seçiciliği %83,3-100 arasında bulunmuştur. Bu çalışmaların tamamı hastane birimlerine başvuran hastalarla yapılmıştır. Birinci basamak ortamlarda yapılan bir çalışma bulunmamaktadır. Özellikle son iki yılda aile hekimlerinin bu testi yaygın olarak kullandığı dikkate alınırsa, ülkemiz birinci basamak hasta popülasyonunda bu testin gücünün belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmada birinci basamağa boğaz ağrısı ve farenjit yakınmalarıyla başvuran hastalarda hızlı antijen testinin GAS farenjitini tanımada duyarlılığı ve seçiciliğini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem

Çalışmamız Aydın merkez Efeler ilçesindeki aile sağlığı merkezlerinde yapılacaktır. Aralık 2018-Mart 2019 tarihleri arasında bu merkezlerdeki aile hekimlerine boğaz ağrısı yakınmasıyla gelen 300 hasta çalışmaya alınacaktır. Aile hekiminin görüşmesi öncesinde ya da sonrasında bu hastalardan boğaz kültürü ve HAT için boğaz sürüntüsü alınacak ve hazırlanan veri toplama formunda yer alan bilgiler kaydedilecektir.

Tartışma Soruları

- Çalışmayı hangi yaş grubunda yapmamızı önerirsiniz?
- Altın standart tanı için boğaz kültürünün yanı sıra ASO bakmamızı da önerir misiniz?
- Çalışma grubunun büyüklüğü yeterli midir?

Ailelerin Aşılama ile İlgili Bilgi, Tutum ve Davranışları

Esra Böcek Aker¹, Ümit Aydoğan², Yusuf Çetin Doğaner², Sema Nur Koç², Ahmet Bolat³

¹ SBÜ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

² SBÜ Gülhane Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

³ SBÜ Gülhane Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı Hastalıkları Anabilim Dalı

Giriş

Aşı; insan ve hayvanlarda hastalık yapma yeteneğinde olan virüs, bakteri vb. mikroorganizmaların hastalık yapma karakterlerinden arındırılarak ya da bazı mikroorganizmaların salgıladığı toksinlerin etkilerinin ortadan kaldırılarak geliştirilen biyolojik maddelerdir. Ülkemizde de gerek çocukluk çağında gerekse yetişkin dönemde uygulanan aşı programları mevcuttur. Ancak, son yıllarda tüm dünyada çıkan aşı karşıtı spekülasyon haberlerin ortaya çıkması aşılama oranlarının yıllar içerisinde gerilediğini göstermektedir. Ülkemizde 2013 yılında aşı reddi vaka sayısı 980 iken, 2016 yılında 11 bin, 2017 yılında ise 23 bine ulaşmıştır. Bu durum ise aşı ile korunulabilen birçok bulaşıcı hastalığın görülme oranlarının artmasına sebep olmuştur. Bu çalışmamızda ailelerin aşı konusundaki bilgi, tutum ve davranışlarının saptanması amaçlanmıştır. Böylece birinci basamağın en önemli görevlerinden olan primer yani birincil korumanın artırılması için neler yapılabilir belirlenmeye çalışılacaktır.

Yöntem

Araştırmamız kesitsel bir anket çalışmasıdır. Çalışmaya, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Sağlığı Hastalıkları Polikliniği ve Çocuk Acil Servisine çocuklarının şikayetleri için başvuran anne ve babalar dahil edilecektir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan 32 soruluk anket formundaki ilk 13 soru katılımcıların sosyodemografik özelliklerini sorgulayan, geri kalan 19 soru ise aşılama ile ilgili bilgi, tutum ve davranışları belirlemeye yöneliktir. Araştırma ile ilgili çalışmamızın etik kurul onayı alınmış olup, katılımcılar ile yüz yüze görüşme tekniği ile veri toplanmasına başlanmıştır. Araştırma verilerimizin istatistiksel değerlendirmesinde SPSS 22.0 paket programı kullanılacaktır.

Bulgular

Bağımlı değişkenler olarak ailelerin aşılama hakkındaki bilgi, tutum ve davranışı; bağımsız değişkenler olarak da sosyodemografik özellikler değerlendirilmeye alınacaktır.

Sonuç

Araştırmamızdan elde edilen veriler ailelerin aşı ile ilgili bilgi düzeyini, aşı yaptırmada konusundaki tutum ve davranışlarını etkileyen faktörleri belirlemeye yardımcı olacaktır. Böylece aşılamanın artırılması için neler yapılması gerektiği belirlenmeye çalışılarak, sadece birey için değil toplumsal bir tehdit olan sorun için gerekli önlemler alınmaya çalışılacaktır. Aşı ile önlenebilir bulaşıcı hastalıkların görülme oranlarının azaltılması, hem toplum sağlığı hem ülke ekonomisi için önemli katkılar sağlayacaktır.

Tartışma Soruları

- Aşılama için ebeveyn onayının alınması hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Çocukların Gereksiz Acil Servis Başvurularını Önlemeye Yönelik Annelerin Sağlık Okur Yazarlığının Artırılması: Bir Eğitim Müdahale Araştırması

İkbal Hümay Arman, Çiğdem Apaydın Kaya

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Sağlık okuryazarlığı (SOY) az olanların daha sık hasta olduğu, tedaviye uyumlarının kötü olduğu ve acil servise daha sık başvurduğu bildirilmektedir. Bu araştırmanın amacı, aile hekimi tarafından 0-6 yaş grubu çocuğu olan annelere verilecek "sık karşılaşılan çocukluk çağı hastalıkları ile ilgili sağlık okuryazarlığı eğitimlerinin" sağlık kurumlarına başvuru sıklığı ve öz-yeterlik algısı üzerine etkisinin araştırılmasıdır.

Yöntem

Bir eğitim müdahale araştırması olarak planlanan çalışmanın evrenini Tuzla Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'nden (ASM) hizmet alan, 0-6 yaş grubu çocuğu olan çalışmaya gönüllü anneler oluşturacaktır. Aralık 2018'de ASM'ye başvuran 0-6 yaş grubu çocuğu olan annelere sosyodemografik özellikleri, alınan sağlık hizmetlerini, son 6 ayda acile başvuru sayısı ve nedenini sorgulayan bir anket ile Türkiye SOY Ölçeği-32 (TSOY-32) formu doldurulacak ve çocuklarda sık karşılaşılan durumlarla ilgili bilgi sorularını ve yeterlik algılarını değerlendiren bir test yapılacaktır. Ardından araştırıcının birimine kayıtlı olan anneler müdahale, diğer birimlere kayıtlı olanlar kontrol grubu olarak alınacaktır. Müdahale grubuna birer kez olmak üzere bire bir eğitimler ile grup eğitimi verilecek, ardından 0-6 yaş çocuklarda sık karşılaşılan durumlarda yapılması gerekenlerle ilgili bilgiler içeren broşür verilecektir. Eğitimlerde, sık karşılaşılan çocukluk çağı hastalıkları ile ilgili temel bilgilerin yanı sıra kullanılabilir bilgi kaynakları, sağlık davranışına yönelik pratik uygulamalar ve acil müdahalelere ilişkin bilgiler yer alacaktır. Altı ay sonra katılımcılar tekrar davet edilip aynı anket ile TSOY-32 ölçeği ve bilgi, yeterlik testi tekrarlanacak, veriler, önceki verilerle karşılaştırılacaktır.

Bulgular

Bağımlı değişkenler acile başvuru sıklığı, çocuklarda sık karşılaşılan durumlarla ilgili bilgi puanı ve yeterlik algısıdır. Bağımsız değişkenler; sosyodemografik özellikler ile eğitim müdahalesi, TSOY-32 puanı ve bilgi-yeterlik puanıdır.

Sonuç

Bulguların anlamlı çıkması durumunda araştırmamız, annelerin Aile Hekimleri tarafından verilecek eğitimlerle güçlendirilebileceği dolayısıyla toplumun sağlığını geliştirme ve sağlık kaynaklarının etkin kullanımı konusunda yapılacak projeler için yol gösterici olacaktır.

Tartışma Soruları

- Hangi sağlık okuryazarlığı ölçeğini seçmeliyiz?
- Kontrol grubu seçilmeli mi? Kontrol grubunun aynı ASM'den seçilmesinin sakıncaları olur mu?
- Eğitim müdahalesi için başka hangi yöntemler önerilebilir?

Aile Hekimliği Asistanlarının Devlet Hizmet Yükümlüğü İle İlgili Tercihlerini Etkileyen Etmenlerin Kesikli Seçim Analizi İle Değerlendirilmesi

Melih Kaan Sözmen¹, Esra Meltem Koç², Buşra Tozduman¹, Şimal Baklacı²

¹ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

² İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Sağlık işgücünün dengesiz dağılımı tüm dünyada süregelen ve kırsal-kentsel nüfusun sağlık göstergelerindeki eşitsizliklere katkıda bulunan bir sorundur. Devlet Hizmet Yükümlülüğü ile hekimler; Bakanlıkça belirlenen kadrolara atanarak illerin gelişmişlik düzeyi ve hekimin görevlendirildiği yerin özelliklerine göre 300 ila 600 gün arasında değişen sürelerde görev yapmaktadır. Uzman hekimler görev yerleri konusunda tercihlerinde, kişisel, ekonomik, ailevi, kültürel ve çevresel faktörlerden etkilenmektedir. Bu çalışmada amacımız aile hekimliği asistanlarının görev yerlerini seçmelerinde belirleyici olan faktörlerin önemlilik düzeylerini ve bu faktörlerdeki değişimin görev yeri tercihlerini değiştirebilme olasılığını tespit etmektir.

Yöntem

Kesikli Seçim Analiz (KSA), katılımcıların kararlarına etki eden faktörlerin önemini görece olarak tespit etmeyi sağlayan bir anket yöntemidir. KSA'da katılımcılardan değişen kombinasyonlarla bir araya getirilmiş farklı koşulların yer aldığı senaryolar arasında seçim yapmaları istenir. Bu sayede seçimler dizisi, bireylerin göreceli tercihlerini belirlemeye yarar. Bu çalışmada, ek ödeme düzeyi, çalışılan kurum, nöbet varlığı, konaklama koşulları, havalimanı varlığı, çalışılan yerin gelişmişlik düzeyi KSA'daki 6 boyutu oluşturmaktadır. Boyutlar ve alt maddeleri toplamda 216 profil ve 23220 senaryo seçeneği oluşturmaktadır. Bu senaryolardan 12 tanesi JMP/SAS programı yardımıyla alt maddelerin çakışmadan eşit dağılmasını sağlayacak biçimde seçilecektir. Analizlerde sosyodemografik değişkenlere göre düzeltme yapılacak olup mixed logit model analizleri STATA 11.0 programı ile yapılacaktır. Boyutlar ve maddelerin sayısına göre yapılan örneklem büyüklüğü hesabına göre en az 63 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir. Anket online olarak aile hekimliği asistanlarına ulaştırılacaktır.

Bulgular

Bağımlı değişken yapılan tercih durumu; bağımsız değişkenler yaş, cinsiyet, medeni durum, aylık gelir ve kişilerin çocukluğunun geçtiği yer bağımsız değişkenler olarak belirlendi.

Sonuç

Hekimlerin çalışma koşullarıyla ilgili beklentilerinin görece önemini belirlenmesi sonucunda bu doğrultuda yapılabilecek düzenlemeler, görev yerlerini mecburiyet yerine gönüllülük esasıyla seçmesine katkıda bulunabilir. Bu sayede özellikle mecburi hizmet bölgelerinde sık hekim değişikliği nedeniyle hizmet sunmada yaşanan aksamaların önüne geçilebilir.

Tartışma Soruları

- Senaryolarda kullanılan boyutlar, alt maddeler ve sosyodemografik değişkenler ile ilgili öneriniz var mı?
- Araştırma grubu ile ilgili öneriniz var mı?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Kolorektal Kanser Taraması Sırasında Hastalara Verilen Eğitimin Tarama Programına Uyum Davranışı Üzerine Etkisi

Gözde Özaydın, Dilek Güldal

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Kolorektal kanserler (KRK) dünyada ve ülkemizde en sık görülen ve geç evrelerde başvuru nedeni ile mortalite ve morbidite oranları yüksek olan bir kanser türüdür. Bu durum erken tanı ve tedavinin dolayısıyla taramanın önemini ortaya koymaktadır. Ülkemizde Sağlık Bakanlığı tarafından iki yılda bir uygulanacak Gaitada Gizli Kan Testi (GGK) ve 10 yılda bir yapılacak kolonoskopi önerilmektedir. GGK kolay uygulanabilen, noninvaziv ve maliyeti düşük bir test olup sensitivitesi %70, spesifitesi %90 olarak bulunmuştur. KRK tarama programı bireye kitin ulaştırılması, bireyin kiti teslim etmesi, sonucun laboratuarda işlenmesi şeklinde üç aşamadan oluşmaktadır. EASM'lerde konunun her bir karşılaşmada hatırlatılması ve bir plan dahilinde davet ile ilgili yaş grubunun başvurusunun sağlanması ile kitlerin dağıtımı büyük oranda başarılabilir. Ancak dönüş oranları %30'larda kalmaktadır. Bunun nedenleri arasında ihmal, utanma vb sayılabilmektedir. Bu araştırmanın amacı Sağlık İnanış Modeli'ne (SİM) göre hazırlanan bir eğitim programı ile kolorektal kanser taramalarına katılan bireylerde kit geri dönüşünü arttırmak için model geliştirmektir.

Yöntem

Tek kör, randomize kontrollü deney olarak planan bu araştırma DEÜTF Aile Hekimliği EASM'lerinde yürütülecektir. Tüm bireylere yüzyüze görüşme yöntemi ile kolorektal kanserden korunmaya yönelik SİM ölçeği ve sosyodemografik bilgileri içeren bir anket uygulanacaktır. Deney grubuna SİM temel alınarak hazırlanmış bir eğitim uygulanacak, kontrol grubuna ise standart bilgi verilecektir. Daha sonra çalışmaya katılan tüm bireylere test kiti hakkında sözel bilgi verilip GGK test kiti teslim edilecektir. Araştırma sonunda süresinde test sonuçlarını getirip getirmediikleri saptanacak, getirmeyenler de davet edilerek SİM ölçeği tekrar uygulanacaktır. İstatistik analizde tanımlayıcı analizler ile ki-kare, t testi ve ANOVA kullanılacaktır. RR, OR, NNT hesaplanacaktır.

Bulgular

Bağımlı değişkenler; GGK kitinin süresinde geri getirilmesi, ilk ve son SİM ölçekleri arasındaki fark
Bağımsız değişkenler; SİM temelli eğitim, demografik veriler, ilk uygulanan SİM ölçeği sonuçları

Sonuç

Sonuç olarak verilen eğitimin kitlerin dönüşüne etkisi saptanırsa bu eğitimin rutin bilgilendirme aracı olarak kullanılması sağlanacaktır.

Zonguldak Birinci Basamak Yetişkin Ayrılma Anksiyetesi Prevalansı ve Klinik Değişkenler ve Bağlanma İlişkisi

Ceren Eren, Ayşe Semra Demir Akça

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi

Giriş

Yetişkin ayrılma anksiyetesi bozukluğu (YAAB) yakınlarda tanımlanmış ve çocukluk çağı ayrılma anksiyetesinin yetişkinlikte devam edebileceği gibi ilk olarak yetişkinlikte de ortaya çıkabilir. Yetişkin biçimi de çocukluk biçimine benzer belirti örüntüsüyle ortaya çıkmaktadır. Yetişkinler de bağlanma figürlerinden ayrılmaya ilgili yoğun korkular yaşarlar, yakın ilişkiyi sürdürebilmek için taktikler geliştirirler ve gerçek ya da olası ayrılmalarla yüz yüze geldiklerinde panik atakları yaşayabilirler.

Ulusal Etkinlik Çalışması Replikasyonu YAAB'nin araştırıldığı ilk geniş kapsamlı epidemiyolojik çalışma olup, bu bozukluğun yaşam boyu yaygınlığını %6.6 olarak bildirmiştir. Bu çalışmada olguların %77.5'inde ayrılma anksiyetesibelirtilerinin yetişkinlik döneminde ortaya çıktığı saptanmıştır.

Bu çalışmada herhangi bir nedenle ASM başvuran kişilerde yetişkin ayrılma anksiyetesi sıklığını belirlemek ve klinik değişkenlerin bağlanma ile ilişkisini belirlemek amacı ile yapılmak istenmektedir.

Yöntem

Zonguldak Merkez ve İlçe ASM başvuran başvuran 850 hasta küme örneklem yöntemi ile çalışma örneklemini oluşturacaktır. Bilgilendirme işleminin ardından tüm bireylere asgari bilgilendirilmiş gönüllü olur formu okutulacak ve çalışmaya katılmaya gönüllü olanların imzaları alındıktan sonra ölçekler uygulanacaktır. Araştırma için Bülent Ecevit Üniversitesi Etik Kurulundan onay alınmıştır.

Çalışmada kullanılacak ölçekler:

- Araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyodemografik veri ölçeği
- Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II
- Birinci basamak ruhsal bozukluk değerlendirme formu

Bulgular

Araştırma halen devam etmektedir.

Sonuç

Araştırma halen devam etmektedir.

Tartışma Soruları

- Örneklem seçimi için farklı bir yöntem seçilebilir mi?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Aile Hekimlerinin Sağlık Hizmetlerinin Eşgüdümünü Sağlayıcı Rollerinin İş Doymu Üzerine Etkisi: Türkiye Sonuçları

Saliha Şahin, Saliha Serap Çiççili

Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İstanbul

Giriş

İş doymu, bireylerin işini yaparken hissettiği memnuniyet düzeyi, işine karşı hissettiği pozitif ve negatif tutumların toplamıdır. Aile hekimlerinin iş doymu, sadece hekimlerin ruhsal iyilik hâli için değil; sağlık iş gücü, bakımın sürekliliği, kaliteli ve maliyet etkin hizmet sunumu ve hasta memnuniyeti için de önemlidir. Eşgüdüm, birinci basamak sağlık hizmetlerinin temel uygulama özelliklerinden biridir ve dünyanın birçok ülkesinde aile hekimleri, sağlık hizmet basamakları arasında eşgüdümü sağlayıcı rol oynarlar.

Amaç

Sağlık hizmetlerinin eşgüdümünü zayıf düzeyde gerçekleştiren ülkemizde, bu durumun aile hekimlerinin iş doymu üzerine etkisini tartışmaya açmaktır.

Yöntem

Tanımlayıcı özellikte kesitsel bir araştırma tipi planlanmıştır. Araştırmacılar tarafından ilgili literatüre dayanılarak geliştirilen İngilizce anket formu, Avrupa için Birincil Bakım Aktivitesi İzlemi (PHAMEU) çalışması sonuçlarına göre sağlık hizmetlerinin eşgüdümünü güçlü, orta güçlü ve zayıf düzeyde gerçekleştiren Türkiye ile birlikte toplam 10 ülkede yaşayan aile hekimlerine e-posta yoluyla gönderilmiştir.

Bulgular

Çalışmaya toplam 278 kişi katılmıştır. Tüm katılımcıların iş doymu düzeyi; %68 'Memnunum', %18 'Memnun değilim' ve %14 'Kararsızım' şeklindedir. Ülkemizden katılan 20 aile hekimliği uzmanının kayıtlı nüfus sayısı ortancası 3663'tür; iş doymu düzeyi %55 'Kararsızım', %35 'Memnun değilim', %10 'Memnunum' şeklinde dağılmıştır. 'Sevki ve konsültasyon için hastanedeki uzmanlara genellikle kolaylıkla ulaşılabilir' önermesine katılım oranı %5'dir. 'Hastanedeki uzmanlardan sevk/konsültasyon yanıt raporu zamanında gelir' ve 'Hastalarımın herhangi biri hastanede görüldüğünde, bir merkezden taburcu edildiğinde ya da acil servis başvurusunda bulunduğunda bundan haberdar edilirim' önermelerine %60 oranında 'Asla' yanıtı verilmiştir. %15 ile en nadir belirtilen elektronik tıbbi kayıt sistemi (ETKS) özelliği 'Kullandığım ETKS hastaneler, diğer basamaklardaki hekimler ve eczanelerden tıbbi veri alışverişine olanak sağlar.' özelliğidir.

Sonuç

Türk katılımcıların kayıtlı nüfus sayısı ortancası tüm ülkelerden fazla, iş doymu düzeyini 'Memnunum' olarak belirtme oranı ise tüm ülkelerin gerisindedir. Aile hekimlerinin eşgüdümü sağlayıcı rol üstlenmediği ülkemizde bu konuda yapılacak yeni araştırmalara ihtiyaç vardır.

Tartışma sorusu

- Ülkemizde sağlık hizmetlerinin sunumunda yaşanan organizasyonel problemlerin çözümünde aile hekimlerinin eşgüdümü sağlayıcı rolleri nerede durmaktadır?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Uzmanlık Eğitimini Yeni Bitirmiş Aile Hekimliği Uzmanlarının Yeni Çalışma Dönemlerine Bakışları Ve Birinci Basamak Aile Hekimliği Uygulamasından Beklentileri

Yahya Utlu¹, Okay Başak²

¹ İvrindi İlçe Sağlık Müdürlüğü

² Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç

Aile hekimliği uzmanlık eğitiminin hedeflenen kazanımları; disiplin içi çekirdek yeterliklerin tanınması ve benimsenmesinin yanı sıra mezunlarının birinci basamak hekimlik pratiğinin gerektirdiği deneyim ve becerilerin geliştirilmesi, birinci basamak aile hekimliği uygulamasına hazır olmalarının sağlanmasıdır. Bu çalışmanın amacı; sahaya çıkmadan hemen önce aile hekimliği uzmanlarının (AHU) önlerindeki yeni çalışma dönemine bakışlarını ve aile hekimliği uygulamasından beklentilerini belirlemektir. Böylelikle çalışmamız, yürürlükteki aile hekimliği uygulaması ve uzmanlık eğitimi için geribildirim sağlayacaktır.

Gereç ve Yöntem

Araştırma kesitsel tipte ve tanımlayıcı niteliktedir. 2018 yılında iki dönem (80-81) devlet hizmet yükümlülüğü kurasına (DHY) katılan 86 AHU telefon yoluyla çalışma hakkında bilgilendirildi. Katılmayı kabul eden 49 kişiden, çalışma için oluşturulan anket formunu kura öncesinde doldurup, e-posta yoluyla geri göndermesi istendi.

Bulgular

Çalışmaya katılan 30'u kadın (%61,2) 49 AHU'nun yaş ortalaması 32,0 ±4,7 idi. Yüzde 73,5'i (s:36) evli olan katılımcıların ortalama hekimlik deneyimi 6,7±4,4 yıldır. Yirmi üç farklı aile hekimliği kliniğinden mezun olan AHU'ların %34,7'si (s:17) eş/mazeret kurasına başvuracağını bildirdi. Hekimlerin %63,3'ü (s:31) öncelikli olarak aile sağlığı merkezinde (ASM) çalışmak istiyordu. Yüzde 32,7'si (s:16) DHY olmasaydı akademik kariyer planladığını; %57,1'i (s:28) çalışma koşullarını belirlerken maddi kaygılarının ön planda olduğunu belirtti. Yüzde 85,7'si acil hizmeti vermek, %89,8 'i nöbet tutmak istememekteydi. Yüzde 59,2'si aldığı uzmanlık eğitimini zorunlu hizmette çalışacağı birimler açısından yeterli görmekteydi; %89,8'i aile hekimliği uzmanı olmaktan mutluydu. DHY kurası için katılımcıların %14,3'ü çok az, %26,5'i az, %40,8'i orta derece umutluydu.

Sonuç

Uzmanlık eğitimini henüz tamamlamış aile hekimliği uzmanlarının çok büyük çoğunluğu AHU olmaktan memnundur; DHY için ise yalnızca yaklaşık beşte biri kendini umutlu hissetmektedir. Çok büyük çoğunluğu acil veya nöbet hizmeti vermek, yaklaşık üçte biri birinci basamakta çalışmak istememekte ve neredeyse yarısı aldığı uzmanlık eğitimini çalışacağı birimler açısından yeterli görmemektedir.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Aile Hekimlerinin Yaşlılara Karşı Tutumları

Hüseyin Elbi¹, Fatih Özcan¹, Beyhan Cengiz Özyurt², Muhteşem Erol Yayla³

¹ Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

³ Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği

Giriş

Ülkemizde yaşlı nüfus oranımız her geçen yıl artmaktadır. Yaşlı nüfus oranındaki bu artış toplumun çeşitli bileşenlerinde olduğu gibi sağlık çalışanları arasında da yaşlılara karşı tutumun nasıl olduğu ile ilgili araştırma gereksinimini ortaya koymuştur. Bu araştırmanın amacı literatürde eksikliği olduğunu gördüğümüz ve sağlık hizmetinin en önemli paydaşlarından olan aile hekimlerinin yaşlılara karşı tutumlarını değerlendirmektir.

Yöntem

Kesitsel tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın evrenini 2017 yılında ülke genelinde aktif olarak sistemde çalışmakta olan 24.428 aile hekimi oluşturmaktadır. Araştırma için minimum örnek büyüklüğü 378 aile hekimi olarak belirlenmiştir. Google.doc programında hazırlanan anket sadece aile hekimlerinin üye olduğu bazı mesleki sosyal medya ortamlarında çağrıda bulunularak uygulanmıştır. Anket sosyodemografik veriler ve UCLA yaşlı tutum ölçeği olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 15 programıyla değerlendirilmiştir.

Bulgular

Araştırmaya 216'sı (%53,9) kadın olmak üzere toplam 401 aile hekimi katılmıştır. Katılımcıların ortalama yaşı $41,19 \pm 8,51$ (min: 26, max: 62), aile hekimliği sisteminde ortalama çalışma süresi ise $6,50 \pm 3,55'$ dir. Çalışma bölgesine göre katılımcı aile hekimleri incelendiğinde ise % 68,6'sı kentsel bölgede çalışmaktadır.

Katılımcıların UCLA toplam puan ortalaması $41,79 \pm 3,69'$ dur. Toplam puan açısından yapılan değerlendirmede kadın katılımcıların anlamlı olarak daha yüksek puan aldığı gözlenmiştir ($p=0,001$). Kadın katılımcılar ayrıca UCLA sosyal tutum alt puanında da anlamlı olarak daha yüksek puan almışlardır ($p=0,025$).

Araştırma verileri incelemesinde hizmet verilen bölge ve kayıtlı olan yaşlı nüfus yüzdesi ile yaşlı tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ancak hem hekimlik ($r=0,14$, $p=0,065$) hem de aile hekimliği sisteminde ($r=0,10$, $p=0,02$) çalışma süresi arttıkça UCLA medikal tutum alt alan puan ortalamasının arttığı saptamıştır.

Sonuç

Genel olarak, UCLA yaşlı tutum ölçeğinin bazı maddelerinde güçlü olumlu görüşler saptanmasına rağmen, aile hekimlerinin yaşlılara yönelik tutumları hafif derecede olumlu olduğu görülmüştür. Kadın katılımcıların tutumları ise erkeklerden daha olumlu bulunmuştur.

Tartışma soruları

- Aile hekimlerinin yaşlılara tutumunun daha da iyileştirilmesi için ne tür önlemler alınmalı ne gibi uygulamalar yapılmalıdır?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Suriyeli Göçmenlerin Göçmen Sağlığı Merkezlerinde Sunulan Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma Durumu

Hatice Keleşmehmet, Arzu Uzuner, Mehmet Akman

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Göçmenler dünya genelinde; sağlık hizmetlerine ulaşım konusunda ciddi sorunlar yaşamaktadır. Türkiye'ye 2011 yılından bu yana göç eden Suriyelilere yönelik sağlık hizmet sunumu kapsamında 2015 yılından itibaren göçmenlerin yoğun olduğu bölgelerde göçmen sağlığı merkezleri (GSM) açılmaya başlanmıştır. GSM'lerin hizmet kalitesi ve başvuran memnuniyeti açısından değerlendirilmesi göçmen sağlığının geliştirilmesi açısından önemlidir.

Araştırmamızda, Suriyeli göçmenlerin GSM'lerde sunulan sağlık hizmetlerinden yararlanma durumunu ve hizmetten memnuniyetini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Araştırmamız tanımlayıcı nitelikte olup, Mayıs-Haziran 2018 tarihlerinde İstanbul'daki tüm (20) GSM'lerde yürütülmüştür. Katılımcı sayısı tabakalı örnekleme belirlenmiştir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan bir anket formu GSM'lere başvuran, araştırmaya katılmayı kabul eden ≥ 18 yaş Suriyeli göçmenlere tercüman eşliğinde yüz yüze görüşme yöntemi ile uygulanmıştır.

Araştırmaya toplam 564 göçmen katılmıştır. Yaş ortalaması $34,8 \pm 13$ yıl; %69,8'i kadındır; ortalama eğitim süresi $8,7 \pm 3,8$ yıldır; %86,2'sinin kimlik numarası bulunmakta; %43,8'i hiç Türkçe bilmemektedir. Ortalama aylık gelir 1682 ± 692 TL olup, katılımcıların %24,7'si çalışmakta, çalışanların sadece %10,5'inin sosyal güvencesi bulunmaktadır; aynı evde ortalama $6,1 \pm 2,6$ kişi yaşamaktadır. Bilinen hastalık sıklığı %36,6 olup katılımcıların %32,8'i sürekli ilaç kullanmaktadır. Kronik hastalık sıklığı 45 ve üzeri yaş gruplarında daha siktir. Katılımcıların %16,5'i Türkiye'de sadece GSM'leri kullanmakta iken, %83,5'i diğer sağlık kurumlarına da başvurmaktadır. En sık %79,4 ile hastane, %62,9 ile eczanelere başvuru olmaktadır. GSM'lere en sık başvuru nedenleri; muayene (%72,5), bebek/çocuk aşılması (%58,5), hasta bebek/çocuk muayenesi (%57,7), sağlam bebek/çocuk muayenesi (%32,6), kan/idrar tetkiki yaptırmak (%18,3), ilaç yazdırmaktır. (%18,1). Tercih nedenlerinin başında ücretsiz olması (%71,8) ve Arapça bilen sağlık çalışanı bulunması (%68,6) gelmektedir. Katılımcıların %82,1'i aldığı hizmetlerden memnun olup, %67,0'si ihtiyaç duyduğu sağlık hizmetlerinin tamamına ulaşabildiğini bildirmektedir.

GSM'lerde pek çok temel sağlık hizmeti sunulmaktadır ve ücretsiz olmaları, Arapça bilen sağlık çalışanlarının bulunması başvuranlarda genel bir memnuniyet oluşturmaktadır. Ancak sağlık eğitimi/danışmanlık, kanser taramaları, gebe/çocuk izlemleri, aile planlaması gibi bazı sağlık hizmetlerinin sunumu sınırlı olup GSM'lerdeki standartlarda değildir. GSM'lerin birinci basamak sağlık hizmetleri yapılanmasına entegre edilmesi ülke genelinde sunulan temel sağlık hizmetlerinin başarısı açısından önemlidir.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Evde Bakım Hizmeti Alan Alzheimerlı Hastalara Bakım Verenlerin Yaşam Kalitelerinin Değerlendirilmesi

Mahcube Çubukçu

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

Giriş

Bu çalışmada evde bakım hizmeti alan Alzheimer hastalarına bakım verenlerin yaşam kalitelerini ve bunu etkileyen faktörleri değerlendirme amaçlanmıştır.

Yöntem

Çalışmaya etik kurul onayını takiben 01-30.09.2018 tarihleri arasında Samsun EAH evde bakım hizmetleri biriminden hizmet alan 58 Alzheimer hastasının bakım vereni dahil edilmiştir. Bakım verenlere sosyodemografik veriler formu ve 17 soruluk Alzheimer tip demans hastalarına bakım verenlerde Kısa form SF-36 Yaşam Kalitesi Ölçeği uygulanmıştır. Ortalama puan 0-100 arasında değişmektedir ve puan arttıkça yaşam kalitesi artmaktadır Ki-kare testi ve student t-test uygulanarak karşılaştırıldı. $p < 0,05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular

Çalışmaya dahil edilen 58 hastanın yaş ortalaması $70,69 \pm 15,09$ idi. Hastaların %58,5'u kadın idi. Hastaların %33,5'i evliydi ve %65,6'sının kendine özel odası mevcuttu. Kişilerin %50,4'ü yatağa yarı bağımlı idi. Bu hastalara bakım verenlerin yaş ortalamaları ise $51,65 \pm 15,89$ idi. Bakım verenlerin %76,4'ü kadın, %66,2'si evliydi. Bakım veren %70,4 kişi aile üyesiydi. SF-36 ölçeği ile incelenen ortalama yaşam kalitesi puanı $49,73 \pm 15,32$ idi. SF-36 fonksiyonel alanında, fiziksel sağlık ($48,62 \pm 14,30$) ve mental sağlık ($50,54 \pm 13,30$) alanında düşüktür. Kadın bakım verenlerin yaşam kalitesi daha kötüdür ($p < 0,05$). Bakım verenlerin yaşları arttıkça yaşam kaliteleri azalmaktadır ($p < 0,05$).

Sonuçlar

Hasta yakınlarının yaşam kaliteleri oldukça düşüktü. Kadın bakım verenlerin, yaşlı olanların yaşam kaliteleri daha kötüydü. Bakım verenlerin yaşam kalitesini yükseltecek şekilde yeni tedavi, girişim ve bakım yaklaşımı geliştirilmesi gerekmektedir.

Tartışma Soruları

- Evde Bakım Hizmeti alan bakım verenlerin yaşam kalitesi nasıl arttırılabilir?
- 2.İleri yaş ve kadın cinsiyet yaşam kalitesini nasıl olumsuz etkilemiş olabilir?
- Aile üyelerinin mi yoksa bakıcıların mı yaşam kalitesi daha kötüdür?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Birinci Basamaktaki Evli Kadınlarda Eş Şiddetinin Araştırılması

Hatice Velipaşaoğlu, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Ayşegül Arslantaş

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş

Kadına yönelik şiddet; cinsiyete dayanan, kadını inciten, bedensel ve ruhsal hasarla sonuçlanma olasılığı bulunan her türlü davranıştır. Bu çalışmada eş şiddeti gören ve görmeyen evli kadınların şiddet algılarının ve kişilik özelliklerinin incelenmesi ve şiddet üzerinde etkili olabilecek risk faktörlerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu kesitsel çalışma, 1 Temmuz–31 Temmuz 2018 tarihleri arasında Adana'daki bir aile hekimliği birimine kayıtlı 80 evli kadın üzerinde yapılmıştır. Yüz yüze görüşme tekniğiyle sosyodemografik veriler kaydedilmiş, şiddet üzerine etkili olabilecek risk faktörleri ve katılımcıların şiddeti algılama durumları sorgulanmış, ardından "Beş Faktörlü Kişilik Envanteri Kısa Formu" uygulanmıştır. İkili grup karşılaştırmalarında Mann-Whitney U ve Ki-Kare Testleri kullanılmış olup, sonrasında Spearman Korelasyon Analizi uygulanmıştır.

Bulgular

Katılımcıların yaş ortalaması 40.1 ± 9.2 idi. 35(%43.8) kişinin eğitim durumu lise ve üzeriyken, 24(%30) kişinin gelir düzeyi asgari ücretin altındaydı. Katılımcıların 51'i(%63.7) görücü usulü ile evlenmişti. Kadınların 36'sı(%45) eşinden şiddet görmüştü. Psikolojik şiddet görenlerin sayısı 33(%41)iken, fiziksel şiddet görenlerin sayısı 22(%45)idi. Küçüklüğünde ailesinden şiddet gören eşe sahip olan kadınların, eşinden fiziksel şiddet görme oranları(%81.5) görmeyenlere(%11.5) göre anlamlı derecede yüksekti($p=0.015$, $\chi^2=6.723$). Aile gelir düzeyi asgari ücretin üzerinde olanların(%70) olmayanlara(%30) göre ekonomik şiddete maruziyetleri anlamlı derecede daha yüksekti($p=0.014$, $\chi^2=5.466$). Katılımcılardan 11(%13.8) kişi "bağıрма"yı, 16(%20) kişi de "çalışmasına izin vermeme"yi şiddet olarak görmemekteydi. Şiddet gören ve görmeyen kadınlar karşılaştırıldığında; dışa dönüklük, uyumluluk, duygusal dengelilik gibi ölçekteki herhangi bir kişilik özelliği yönünden anlamlı bir fark bulunmadı.

Sonuç

Kadınlarda eş şiddetine neden olabilecek risk faktörleri araştırılırken aynı zamanda kadınların şiddeti nasıl algıladıklarının da tespit edilmesi, şiddetle mücadelenin daha etkin bir şekilde yürütülmesi için büyük öneme sahiptir. Eş şiddetine uğrayan kadınları daha yakından takip etme imkanına sahip olan birinci basamak sağlık profesyonellerinin bu konuda yapacağı çalışmaların, şiddetin önlenmesinde faydalı olacağı kanaatindeyiz.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Diabetes Mellitusu Olan Hastaların İlaç Tercihini Etkileyen Faktörlerin ve Önem Düzeylerinin Saptanması: Bulanık Dematel Modeli

Ayşe Özge Altın¹, Makbule Neslişah Tan¹, Ergün Alperay Tarım², Emel Kuruoğlu Kandemir³, Vildan Mevsim¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

² İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Biyomühendislik Bölümü, İzmir

³ Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Fakültesi, Bilgisayar Bilimleri Bölümü, İzmir

Giriş

Diabetes Mellitus (DM), insülin eksikliği ya da insülin etkisindeki defektler nedeniyle organizmanın karbonhidrat, yağ ve proteinlerden yeterince yararlanamadığı, sürekli tıbbi bakım gerektiren, kronik, geniş spektrumlu bir metabolizma bozukluğudur. DM prevalansı dünya çapında artış göstermektedir. Hastalık ve eşlik eden komplikasyonlar gerek sağlık sistemi gerekse toplumlar üzerinde giderek artan önemli bir ekonomik yük oluşturmaktadır. Önleyici tedbirlere ve diabetli bireyler için tanı ve tedavi seçeneklerinde kaydedilen ilerlemelere karşın, düşük tedavi uyum ve sürekliliği bu tedbir ve ilerlemelerden doğan yararları sınırlamakta ve kaçınılmaz ekonomik ve sosyal yükün artmasına sebep olmaktadır. Türkiye’de %24,1 ile %29,7 arasında, diabetlilerin reçete edilen ilaç rejimine bağlı kalmadığını bildiren çalışmalar mevcuttur. Reçete edilen ilaç rejimine bağlı kalınmamasının nedenlerinden biri de; ilaç seçiminde, hasta tercihlerinin göz ardı edilmesidir. Bu tercihlerin belirlenmesi ve hekim tarafından bilinmesi hasta tedavi uyumunu arttırmada etken olacaktır. Bu çalışmada DM’li hastaların ilaç tercihlerini etkileyen faktörlerin ve önem sıralarının saptanması amaçlanmaktadır.

Yöntem

Çalışma metodolojik desende planlanmıştır. Çalışmaya Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalına bağlı hizmet veren Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerine herhangi bir nedenle başvuran DM tanılı hastalar dahil edilecektir. Çalışmanın ilk aşamasında hastaların ilaç tercihini etkileyen faktörlerin belirlenmesi için odak grup ve birebir derinlemesine görüşme yapılacaktır. Görüşmelerin analizi sonucunda etkili faktörler belirlenecektir. Belirlenen faktörlerle anket formu oluşturulacak, uygulama sonrası elde edilen veriler Bulanık DEMATEL (Fuzzy Decision-Making Trial and Evaluation Laboratory) modeli ile değerlendirilecektir. Modelde, diğer faktörler üstünde daha çok etkisi olan ve yüksek önceliği olduğu farz edilen faktörden, daha çok etki altında kalan ve düşük önceliği olduğu farz edilen faktöre doğru sıralama yapılmaktadır. Yöntem diabetes mellituslu hastaların ilaç tercihini etkileyen faktörlerin ve önem değerlerinin belirlenmesinde kullanılacaktır.

Bulgular

Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç

Araştırma öneri aşamasındadır.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Makale Sunumunda Yazarın Vaktini Koruyan Yeni Bir Sistem: Yazar Bazlı Dergi Seçim Sistemi (ABJSS)

Onur Öztürk¹, Fatih İleri²

¹ Asarcık Meydan Aile Sağlığı Merkezi, Samsun

² Türk Havacılık ve Uzay Sanayi A.Ş., Uzay Sistemleri Bölümü, Ankara, Türkiye

Giriş

Hazırlanan makalelerin dergilere sunulma, dergilerde değerlendirilme ve kabul sonrası bekleme süreçleri oldukça uzun vakit alabilmektedir. Ayrıca dergiden dergiye makalenin sunum formatı da değişmektedir. Bu zorlu ve vakit gerektiren süreç yazarların yılmalarına veya performans düşüklüğüne, çoğu zaman da yazılan makalenin sunulmamasına neden olabilmektedir. Yazar bazlı dergi seçim sistemi (ABJSS), makalenin herhangi bir dergiye sunumu ve bekleme sürecini minimize etmek ve bilimsel üretim sürekliliğini arttırmak için düşünülen bir makale havuz platformudur. Bu platformdaki amaç, gönüllü dergilerin bu platforma dahil olup, platforma makale yükleyen otörlerin makalelerini görmesi ve ne gibi revizyonlar talep edip tahminen ne kadar süre içerisinde makalenin basımını sağlayacağını ötre deklare etmesidir.

Yöntem

Yazar, makalesinin özetini ve anahtar kelimelerini ABJSS'ye yükleyecektir. Makalenin tam metnine ulaşım ancak makale ile ilgilenen derginin bizzat başvurusu ve yazarın bu başvuruyu kabulü ile sağlanacaktır. Bunu yaparken dergiler, tıpkı yazarlar dergiye makale yollarken yolladıkları imza içeren çıkar çatışması bilgileri gibi, yazarlara dergi imzalı bir form sayesinde makalenin bilgilerinin asla kullanılmayacağını garanti edeceklerdir. Yazar birçok dergiden aynı anda revizyon ve süre teklifi alabilir ancak yalnızca bir tanesini kabul edebilir. Eğer yazar bir derginin teklifini kabul ederse, makalesini geri çekene kadar aynı makale için başka bir dergiden teklif alamayacaktır. Bu da yazarların vakit ve motivasyon problemini çözerken, dergilerin mağdur olmasını engelleyecektir.

Bulgular

İşleyiş, güvenlik, kayıt, makale yükleme, seçim gibi işlemler sistem üzerinde, internet bağlantısı ile izleyicilere tanıtılacaktır.

Sonuç

Bu proje yazar ve dergi arası süreçleri ilgilendiren bir devrimdir. Akademisyenlerin ve bilişim uzmanlarının ortak çalışması ile tasarlanıp bilim dünyasına sunulacak olan ABJSS'nin öncelikle tıbbi literatür için kullanılması planlanmakta ise de, tıp dışı literatüre entegrasyonu da faydalı olacaktır. Bu proje SCI-E indeksli bir dergi olan Pakistan Journal of Medical Sciences Ocak- Şubat 2018:34;1'te basılmış olup patent başvurusu Türk Patent ve Marka kurumunda değerlendirilme sürecindedir.

Ambulatuvar Kan Basıncı Ölçümlerinin Beyaz Önlük Hipertansiyonu- Hipertansif Hastaların Ayrımında Kullanılması

Esra Cebe¹, Ahmet Yılmaz¹, Nihat Polat²

¹ Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

² Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Kardiyoloji AD.

Giriş-Amaç

Beyaz önlük hipertansiyonu (BÖH) ilk kez 1988 yılında Thomas Pickering tarafından “ofis kan basıncı ölçümleri yüksek olmasına rağmen ev tansiyon ölçümlerinin normal olması” olarak tanımlanmıştır(1).BÖH, normotansif veya tedavi alan ya da almayan hipertansif hastaların sağlık çalışanlarının varlığında kan basıncı ölçümlerinin yükselmesi olarak tariflenen beyaz önlük etkisinden (white coat effect) ayırt edilmelidir aksi takdirde klinik yaklaşım ve tedavilerin yanlış şekillenmesine sebep olabilir(3).

Metod

Çok merkezli tasarladığımız çalışmamız Aile hekimliği ve kardiyoloji polikliniklerinde yürütülecektir. 01.01.2019- 01.07.2019 tarihleri aralığında ayaktan başvuran hastalardan uygun durumda olanların çalışmaya davet edilmesiyle, kabul eden hastalar çalışmaya dahil edilecektir. Erişkin yaş grubunun başvurduğu polikliniklerde; hipertansiyon tanısı ile şu an ve son 1 yıl içinde düzenli antihipertansif kullanmamış; hipertansiyon ön tanısı ile tetkik edilen hastalarımıza ofis tansiyon ölçümleri yapılacak, laboratuvar tetkikleri çalışılacaktır, evde kan basıncı ölçümleri için ayrıca, yazılı ve sözlü onamları alınarak ambulatuvar basıncı ölçen Holter cihazı Microlife ile 24 saatlik kan basıncı ölçümleri yapılması sağlanacaktır. Klinik değerlendirmelerle hipertansiyon tanısı konan hastalarda ayrıca ambulatuvar ölçüm değerlerinin hipertansif olanlarda bu durumu teyit etme özelliklerine göre ambulatuvar ölçümlerin hangi oranda hipertansif olarak değerlendirilen hastalarda normotansif olarak değerlendirildiğinin belirlenmesi ana hedefimizi oluşturmaktadır. Çalışmamız etik kurul onay başvuru aşamasındadır.

Tartışma ve Sonuç

Çalışmamızda elde ettiğimiz verilere bağlı olarak kan basıncı takip edilen hastaların takiplerinde tek basına poliklinik ölçümlerinin göz önüne alınmasının ne kadar hassasiyete sahip olduğu öngörülebilir mi?

- Hastalar özellikle polikliniklerde ofis hipertansiyonu yaşayabildiklerinden 24 saatlik kendi ortamlarında yapılan ölçümlerin ortalamasının değerlendirilmesinin gerekliliği önerilebilir mi?
- Hastaların ambulatuvar kan basıncı ölçümleri ile izlem altına alınmalarının maliyet etkinliği değerlendirilebilir mi?
- BÖH hastalarına klinik yaklaşım özellikleri önerilmeli midir?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Palyatif Bakım Servisi ve Evde Sağlık Hizmetleri

Arzu Ayraller¹, Nur Simge Kökleş²

¹ Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği

² Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi

Amaç

Dünya Sağlık Örgütü tanımlamasına göre, palyatif bakım; yaşamı tehdit eden bir hastalıkla yüz yüze kalan, hasta ve hasta yakınlarının, yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik bir yaklaşım olup, başta ağrı olmak üzere fiziksel, psikososyal ve ruhani problemlerin erken tespit ve tedavisini hedefler. Evde sağlık hizmetleri ; Çeşitli hastalıklar nedeniyle evde sağlık hizmeti almaya ihtiyacı olan bireylere evinde ve aile ortamında sosyal ve psikolojik danışmanlık hizmetlerini de kapsayacak şekilde verilen muayene, tetkik, tahlil, tedavi, tıbbi bakım, takip ve rehabilitasyon hizmetlerini, Hastaneden taburcu aşamasında olup evde sağlık hizmet ihtiyacı olduğu değerlendirilen hastalar, müdavi hekim tarafından koordinasyon merkezine bildirilir ve palyatif bakım servisinden evine yada evinden palyatif bakım servisine yatış olmaktadır.Bizde Palyatif bakım servisinden evde sağlık hizmetlerine yönlendirerek hizmet alım durumunu değerlendirmeyi amaçladık.

Yöntem

Bu tanımlayıcı çalışmamızın evrenini 4 Nisan -15 Eylül 2018 tarihleri arasında Onkolojik palyatif servisimizde arasında hizmet alan toplam 62 hasta oluşturmaktadır.Hastalara ait sosyodemografik veriler SPSS programına kaydedilmiştir.

Bulgular

Toplam 62 hasta ,18 kadın (%29,0) ve 44 erkek (%71,0) çalışmaya alındı. Hastaların ortalama yatış süreleri 55 gün idi. Hastalarımız terminal dönem Onkolojik hastalar olup, %25,8si Ac ca , % 12,9 u Meme ca, % 14,5si Mide ca ,%11,3u Kolon ca,% 6,5 si Beyin ca ,% 3,2 Lenfoma ,% 6,5 u Mesane ca ,%4,8 i Pancreas ca ,% 1.6 Prostat ve %1,6 sı Karaciğer ca ve %32,3i Multimetastatik idi. Hastaların % 31,5 sı Taburcu olarak Evde sağlık hizmetlerine devredilmiştir.%18,5 Başka bir sağlık kurumuna sevk edilmiştir.Evde sağlık hizmetleri tarafından Palyatif bakım hizmetleri hakkında hastalar bilgilendirilmektedir.

Sonuç

Günümüzde yaşam süresinin uzaması ve hastalıklar ile uzun soluklu mücadele olmaktadır. Aile hekimlerimizin , Palyatif bakım servislerinin ve Evde sağlık hizmetlerinin önemi artmaktadır.Palyatif bakım servisi ve evde sağlık birimleri arasındaki koordinasyon ve işbirliği artırılmalıdır.

Kanser Hastalarında Depresyon, Anksiyete Ve Başa Çıkma Durumu:Vaka-Kontrol Çalışması

Habibe İnci¹, Fatih İnci², Süleyman Ersoy¹, Fatih Karataş², Didem Adahan¹

¹ KBÜ Karabük Eğitim Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² KBÜ Karabük Eğitim Araştırma Hastanesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Tıbbi Onkoloji Bölümü

Amaç

Başta çıkma tutumları, stres doğurucu olaylar ya da etkenlerin olumsuz etkileri ile mücadele etmek için kullanılan özgül davranışsal ve psikolojik çabaları içerir. Bu çalışmada kanser hastalarında depresyon ve anksiyete düzeylerini ve başta çıkma tutumları sağlıklı kontrol grubu ile karşılaştırarak değerlendirmek amaçlandı.

Gereç-Yöntem

Çalışmaya Ocak-Temmuz 2017 tarihleri arasında Karabük Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Onkoloji polikliniğinde takip ve tedavi edilen kanser hastaları ve Aile Hekimliği polikliniğine herhangi bir nedenle başvuran, kronik hastalığı olmayan aynı yaş ve cinsiyetteki sağlıklı hastalar dahil edildi. Katılımcılara sosyo-demografik veri formu, Başta Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği (COPE), Beck Depresyon Ölçeği ve Beck Anksiyete Ölçeği uygulandı.

Bulgular

Grupların %46'sı kadın, %54'ü erkekti, yaş ortalaması 58.6±12.7 yıldır. Hasta grubunda Beck Depresyon Ölçeği puanı anlamlı olarak yüksekti ($p<0.05$). Hasta grubunda Beck Anksiyete Ölçeği puanı anlamlı olarak yüksekti ($p<0.05$). Post hoc analizde, Beck Depresyon Ölçeği'nde; kanserli kişilerde hafif ruhsal depresyon ve ciddi depresyon oranları sağlıklı kişilere göre anlamlı derecede yüksekti ($P=0.017$ ve $P=0.027$, sırasıyla). Beck Anksiyete Ölçeği için yapılan post hoc analizde ise sağlıklı grupta anksiyete yokluğu ($P=0.006$) ve kanserli kişilerdeki hafif ve orta şiddetli anksiyete görülme oranı ($P=0.040$ ve $P=0.049$;sırasıyla) anlamlı derecede yüksekken iki grup arasında şiddetli anksiyete açısından fark yoktu. . Başta çıkma tutumlarında toplam puanda gruplar arasında fark yokken, sorun odaklı başta çıkma durumu hasta grubunda, fonksiyonel olmayan başta çıkma kontrol grubunda anlamlı olarak daha düşüktü ($p<0.05$).

Sonuç

Kanser hastalarında depresyon ve anksiyetenin daha fazla olduğu ve sorun odaklı başta çıkma durumunun bozuk olduğu saptandı.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Tek Birimli Ve Çok Birimli Aile Sağlığı Merkezlerinin Sağlık Hizmeti Sunum Kalitesi Açısından Karşılaştırılması

Mustafa Metin, Nejat Demircan

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Tek birimli ASM 'lerde yardımcı eleman, izin-rapor, güvenlik, cari gider dengesizliği, iş yükü fazlalığı, ASM dışı hizmetler vb. konularda çok birimli ASM 'lere göre daha fazla sorun yaşanmaktadır. Bu gibi sorunlar tek birimli ASM 'lerin sağlık hizmet sunum kalitesini olumsuz yönde etkilemekte; muayene, aşı, bebek- çocuk izlem, gebe- lohusa izlem, kanser tarama gibi temel hizmetlerin sunumunu zorlaştırmaktadır. Araştırmanın amacı tek ve çok birimli ASM 'lerin sağlık hizmet sunum kalitesini karşılaştırmak, anlamlı fark durumunda bunun sebeplerinin araştırılıp çözüm önerilerinin sunulması olacaktır.

Yöntem

Araştırma başlangıçta Zonguldak ili ASM 'leri düzeyinde olacaktır. İl KDS (USS) verileri toplanarak tek ve çok birimli ASM 'ler gruplandırılıp KDS (USS) verileri içerisinde yer alan aşı, bebek izlem, çocuk izlem, gebe takip, lohusa izlem konularında başarı oranları istatistiksel olarak karşılaştırılacaktır. Kanser tarama oranları, 15-49 yaş kadın izlemleri gibi hizmetler ilgili ASM birimlerinden ve/ veya İl Sağlık Müdürlüğünden temin edilmeye çalışılacaktır. İlgili verilere ek olarak sağlık hizmet kalitesini ölçmek amacıyla hastalara yönelik memnuniyet anketi planlanmaktadır. Ayrıca hizmet kalitesini etkileyen sağlık personeline ait faktörleri değerlendirmek için Maslach Tükenmişlik Ölçeği ve Minnesota İş Doyum Ölçeği kullanılması planlanmaktadır. Toplanan veriler istatistiksel olarak analiz edilerek tek ve çok birimli ASM 'lerin sağlık hizmet sunum kalitesi karşılaştırılacaktır.

Araştırmanın ikinci aşamasında hizmet aksamasına yol açan olası sebeplerin ASM hekimlerine yönlendirilecek anket ile değerlendirilmesi planlanmaktadır.

Bulgular

Araştırma fikir aşamasındadır.

Sonuç

Araştırma fikir aşamasındadır

Tartışma Soruları

- Sağlık hizmet kalitesini değerlendirmek amacıyla kullanılan göstergeler yeterli midir, ek göstergeler neler olabilir?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Uygulama Ve Araştırma Merkezimiz'de İdrar Örneklerinden İzole Edilen Escherichia Coli Suşlarının Antimikrobiyal Ajan Duyarlılıklarının Değerlendirilmesi

Banu Yılmaz, Erol Aktunç

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Amaç

İdrar yolu enfeksiyonları, ülkemizde ve dünyada sık karşılaşılan enfeksiyonlar arasındadır. Bu enfeksiyonlarda karşılaşılan etken mikroorganizmaların %75-90 oranında Escherichia coli olduğu bildirilmektedir. İdrar yolu enfeksiyonlarının tedavisinde ampirik antibiyotik kullanımı nedeniyle Escherichia coli etkeninin gösterdiği antibiyotik direnç özellikleri zaman içinde değişmektedir. Bu çalışmada Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'na gelen idrar örneklerinden izole edilmiş Escherichia coli suşlarının direnç özellikleri araştırılmıştır.

Gereç ve Yöntem

01 Haziran 2014- 31 Mayıs 2017 tarihleri arasında Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'na gelen idrar örneklerinden izole edilmiş Escherichia coli suşlarının direnç özellikleri araştırılmıştır.

Bulgular

Bu tarihler arasında kültür işlemi sonrasında 5182 idrar örneğinde bakteri üremesi olmuştur. Bunlardan 2804 tanesi (%54.1) Escherichia coli olarak tanımlanmıştır. Bu izolatlarda florokinolon direnci erişkinlerde hafif ve anlamlı bir artış eğilimi göstermiştir. Tüm yaş gruplarında betalaktam antibiyotiklere, florokinolon ve trimetoprim sulfometoksazole karşı direncin yüksek seyrettiği görülmüştür. Buna karşın fosfomisin, nitrofurantoin, aminoglikozitler ve karbapenemlere karşı direncin düşük olduğu izlenmiştir.

Sonuç

Komplikasyonsuz alt üriner sistem enfeksiyonlarının ampirik tedavisinde nitrofurantoin ve fosfomisinin hala çok etkili ajanlar olduğu görülmüştür.

Bebek Ölümlerinin Temel Nedenleri Açısından Gelişmiş Ülkelere mi Benziyoruz?

Binali Çatak¹, Can Öner²

¹ Kafkas Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD

² Kartal Dr Lutfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Amaç

Ölüm istatistikleri toplum sağlığının gelişmesi ve sağlık hizmetlerinin doğru olarak planlanması açısından önemli sağlık göstergelerinden biridir. Bu istatistikler uluslararası bazda Dünya Sağlık Örgütü tarafından Uluslararası Hastalık Sınıflaması 10 (ICD 10) kodlarına göre tasnif edilmektedir. Ancak ülkemizde bebek ölümlerinin araştırılması amacıyla kurulan inceleme komisyonlarında ölüm nedenleri farklı bir tasnif yöntemleri ile incelenmektedir. Bu çalışmanın amacı Bursa'da 2010-2012 yılları arasında gerçekleşen bebek ölümlerinin zamanını ve nedenlerini ICD 10 kodlarına göre belirlemektir.

Gereç ve Yöntemler

Çalışmaya alınan bebeklerin (n=1033) ölüm nedenleri ile ilgili veriler, annelere ait sosyo-biyodemografik veriler, Bebek Ölümleri İnceleme Kurulu çalışma formlarından elde edilmiştir. Ölüm nedenlerinin inceleme formları üzerinde belirtilen nedenleri araştırmacılar tarafından ICD 10 kodlarına göre tasnif edilmiştir. Analizler SPSS 21.0 paket programı ile yapılmıştır.

Bulgular

Bursa'da 2012 yılında bebek ölüm hızı ‰ 5,8'dir. Bebeklerin %60,8'i 2500 gramdan düşük ağırlıklı, %64,3'ü 37 haftanın altında doğmuştur. Bu dönemde gerçekleşen ölümlerin % 68,2'si yenidoğan döneminde gerçekleşmiştir. Nedenel açıdan bakıldığında erken ve geç yenidoğan bebek ölümlerinin ilk üç nedeni sırasıyla prematürite (%45,2; %40,0), konjenital malformasyon-kromozom hastalıkları (%30,2; %34,9) ve perinatal nedenlerdir (%20,6; %9,1). Yenidoğan dönemi sonrası bebek ölümlerinin nedenleri sırasıyla konjenital malformasyon-kromozom hastalıkları (%40,7), prematürite (%19,6) ve ani bebek ölümü sendromudur (%13,7). Tüm bebek ölümleri birlikte değerlendirildiğinde ise prematürite (%36,3), konjenital malformasyonlar (%34,3), perinatal nedenler (%12,9) ve ani bebek ölümü sendromu en sık bebek ölüm nedenleridir (%6,2).

Sonuç

Bursa ilinin 2012 yılı bebek ölüm hızı içinde bulunduğu Doğu Marmara bölgesi ile benzer, Türkiye ortalamasından daha iyi, orta-üst gelir grubu ülkeler arasında yer almaktadır. Ölüm nedenleri dikkate alındığında, ülkemizde son 10 yıl içinde bebek ölüm nedenlerinde belirgin değişimler olduğu ve bebek ölüm nedenlerinin üst gelir grubu içindeki ülkelerle benzeştiği söylenebilir. Bebeklerin ölüm nedenleri olarak prematürite ve konjenital malformasyonların ön plana çıktığı görülmektedir. Bu bağlamda anne adaylarına nitelikli doğum öncesi ve doğum sonrası bakım verilerek, önlenemez nedenlerle oluşabilecek bebek ölümlerinin önemli ölçüde önlenmesi mümkün olduğunu düşünüyoruz.

Prediyabet Olan Bireylerde Hipotiroidinin Kas Kütlesi Üzerine Etkisi

Sabah Tüzün¹, Elif Sevinç², Mustafa Reşat Dabak¹

¹ Kartal Dr Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi

² Tokat Reşadiye Devlet Hastanesi

Giriş

Prediyabetin etyolojisinde rol oynayan insülin direnci kas kütlesindeki azalmanın yaşlanmadan sonraki en önemli risk faktörlerinden biridir. Aynı zamanda hipotiroidinin de kas kütlesi üzerine olumsuz etkisi bulunmaktadır. Bu çalışmada prediyabet olan bireylerde hipotiroidinin kas kütlesi üzerine etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem

Çalışmada Kartal Dr.Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Obezite Polikliniği'ne 2013–2015 tarihleri arasında başvuran 18-65 yaş arası bireylerin dosyaları retrospektif olarak taranmıştır. Herhangi bir antidiyabetik tedavi kullanmayan ve APG düzeyleri 100-125mg/dL veya HbA1c düzeyleri %5.7-6.4 veya 75 gr OGTT'de 2. saatte plazma glukoz düzeyi 140-199 mg/dl olarak saptanan hastalar çalışmaya dahil edilmiştir. Tüm katılımcıların boy, vücut ağırlığı, dört ekstremite kas kütlesi toplamı (EKK) ve vücut yağ yüzdesi biyoempedans analiz (BIA) yöntemi değerlendirilmiştir. Ayrıca katılımcıların $[(\text{boy}^2 \text{ (cm)} / \text{BIA rezistans} \times 0.401) + (\text{cinsiyet} \times 3.825) + (\text{yaş} \times -0.071)] + 5.102$ formülü ile toplam vücut kas kütlesi hesaplanmıştır. Ardından EKK'nin vücut ağırlığına yüzdesi ile iskelet kas oranı, boyun metre cinsinden karesine oranı ile iskelet kas indeksi ve toplam vücut kas kütlesinin vücut ağırlığına yüzdesi ile vücut kas oranı, boyun metre cinsinden karesine oranı ile vücut kas indeksi hesaplanmıştır.

Bulgular

Çalışmaya toplam 396 prediyabet dahil edilmiş ve 341 (%86.11)'i kadın olup 60 (%15.15)'de hipotiroidi saptanmıştır. Katılımcıların hipotiroidi varlığına göre BIA ölçümleri Tablo 1'de özetlenmiştir.

Sonuç

Her iki cinsiyette de prediyabetik bireylerde hipotiroidi varlığının kas kütlesi ile ilgili ölçümlere etkisi gözlenmemiştir.

Çocuklarda Primer Enürezis Noktürnanın Allerjik ve Solunumsal Hastalıklarla İlişkisi

Gamze Aydın, Sanem Nemmezi Karaca, Yeltekin Demirel

Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Primer enürezis noktürna (PEN) doğuştan ya da kazanılmış santral sinir sistemi defekti olmayan 5 yaşın üzerindeki çocuklarda istemsiz olarak uykuda gece altını ıslatma ve idrar kontrolünün doğumdan itibaren hiç sağlanamaması olarak tanımlanmaktadır. Çocuğun kendine olan güveninin azalmasına, utanç duymasına ve psikolojik sorunlara neden olabilmektedir.

Etiyolojisinde pek çok faktör üzerinde durulmakla birlikte son yıllarda astım, allerji öyküsü, uyku bozuklukları, adenoid ve tonsillerde hipertrofi gibi durumlarla ilişkisini gösteren çalışmalar mevcuttur.

Çalışmamızın amacı bölgemizde PEN ile astım, allerji öyküsü, uyku bozuklukları, adenoid ve tonsillerde hipertrofi arasında bir ilişki olup olmadığının belirlenmesi ve ilişki bulunması halinde, PEN nedeniyle başvuran çocukların birliktelik gösterebilen bu durumlar açısından da ayrıntılı değerlendirilmesi konusunda farkındalık sağlamaktır.

Yöntem

Çalışmamız vaka kontrol çalışmasıdır. Vaka grubunu Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne Ocak 2013 ve Eylül 2018 tarihleri arasında PEN ile başvurmuş olan 5-18 yaş arasındaki 150 çocuk oluşturmaktadır. Ocak 2013 - Mayıs 2018 tarihleri arasında hastane bilgi sisteminde F98.0 International Classification of Diseases 10 kodu ile kayıtlı PEN tanılı hastalar telefonla aranarak hastaneye davet edilmiştir. Mayıs 2018 - Eylül 2018 tarihleri arasında ise PEN nedeniyle hastanemize başvuran tüm hastalar alınmıştır. Kontrol grubu ise hastanemize herhangi bir nedenle başvuran idrar kaçırma şikâyeti olmayan, yaş ve cinsiyet yönünden benzer özelliklere sahip aynı sayıda çocuklardan seçilmiştir. On iki yaş altındaki çocukların ailelerine, on iki yaş ve üzerindeki çocukların kendilerine sosyodemografik verilerini, astım, allerjik hastalık, egzema öykülerini ve uykuda solunum bozukluğunu sorgulayan anket formu araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme ile uygulanmıştır. Çalışmamızdan elde edilen verilerin SPSS (ver 22.0) programına yüklenerek, verilerin değerlendirilmesinde sayımla elde edilmiş niteliksel veriler üzerinde çalışılacağından 2x2 düzenlerde ki kare testi kullanılması ve lojistik regresyon analizi yapılması planlanmıştır. Yanılma düzeyi 0.05 olarak alınacaktır.

Bulgular ve Sonuç

Çalışmamız veri toplama aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Yeni çalışmalarda enürezis sorgulanmasında birliktelik gösterebilen hangi durumlara da yer verilmelidir?
- PEN de medikal tedaviye ailelerin bakış açısı nasıldır?

Statin Kullanımında İlaç Uyumu ve Depresif Belirtilerle İlişkisi

Yusuf Çetin Doğaner¹, Ümit Aydoğan¹, Ümit Kaplan¹, Uygur Çağdaş Yüksel²

¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Ankara

² Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Giriş ve Amaç

Hiperkolesterolemi, kardiyovasküler hastalıkların gelişiminde en önemli risk faktörlerinden birisidir. Hastalığın tedavisinde kullanılan statinler ise günümüzde etkili olduğu kanıtlanmış ilaç grubudur. Bu kapsamda, mortalite ve morbidite oranlarının azaltılmasında hastaların ilaç uyumu hayati önem taşımaktadır. Ülkemizde hiperkolesterolemi alanında yapılan çalışmalarda; ilaç uyumu daha çok süre bazlı sorularla irdelenmiş olup, standart ilaç uyum ölçekleri ile yapılan çalışma sayısı kısıtlıdır. Ayrıca ülkemizde statin kullanımı ve depresyon ilişkisinin yeterince incelenmediği değerlendirilmektedir. Bu nedenle, çalışmamızda statin kullanımında ilaç uyumu düzeyi ile depresif belirtilerin ilişkisi incelenecektir. Ayrıca ilaç uyumu ve depresif belirti düzeylerinin lipid parametreleri ile ilişkisi de araştırılacaktır.

Yöntem

Çalışmaya alınma kriterlerini karşılayan hastalara, sosyodemografik özelliklerini sorgulayan anket formu, Morisky tedaviye uyum ölçeği ve hasta sağlık anketi-9 formu uygulanacaktır. Hastalara ait tam kan ve lipid parametrelerini de içeren rutin biyokimya sonuçları kişinin kendinden veya laboratuvar sisteminden elde edilecektir. Bu form ve ölçeklerden elde edilen veriler, hastaların lipid parametreleri ile karşılaştırılacaktır. Morisky tedaviye uyum ölçeğine göre tedaviye uyum ile kolesterol düzeyleri arasındaki ilişki incelenecek, düzenli statin kullanımının depresif belirtiler üzerine etkisi araştırılacaktır. Araştırma ile ilgili çalışmamızın etik kurul onayı alınmış olup, katılımcılar ile yüz yüze görüşme tekniği ile veri toplanmasına başlanmıştır. Araştırma verilerimizin istatistiksel değerlendirmesinde SPSS 22.0 paket programı kullanılacaktır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogrov-Smirnov testi ile bakıldıktan sonra, normal dağılım gösteren ve ortalamaları alınabilen veriler için independent samples- t testi, normal dağılım göstermeyenler için nonparametrik Mann Whitney-U testi; kategorik değişkenlerin karşılaştırmasında Chi-Square testi; parametreler arasındaki ilişkileri belirlemede normal dağılım gösterenlerde Pearson, göstermeyenlerde Spearman rho testi uygulanacaktır.

Bulgular

İlaç uyumu yeterli olan ve olmayan hastaların depresyon belirtileri ile ilişkisi incelenecektir. Ayrıca lipid parametrelerinin de ilaç uyumu ve depresif belirtilerle ilişkisi değerlendirilecektir.

Sonuç

Çalışmamız veri toplama sürecindedir.

Tartışma Soruları

- Günlük pratikte hiperkolesterolemi saptanan hastalarda, statin kullanımını etkileyen faktörlerin neler olduğunu düşünürsünüz?

Tiroit Fonksiyon Testlerinin ve İdrar İyot Seviyelerinin Bölgelerarası Farklılığın Değerlendirilmesi

Yılmaz Sezgin

Sağlık Bilimleri Üniversitesi İstanbul Eğitim Araştırma Hastanesi

Giriş

Otuz yılı aşkın bir süredir devam eden iyot takviyeli beslenme önerilerinin ilgili toplumlarda oluşturduğu etkiler üzerine birbiri ile çelişkili yayınlar mevcuttur. Ülkeler ve bölgeler arası değişkenliğin olması ülkemizde de bölgeler arası tiroit hastalıklarının prevalansının farklı olabileceğini akla getirmektedir. Bu sebeple coğrafi ve ekonomik olarak farklılık içeren bölgelerden elde edilecek verilerin karşılaştırılmasının daha doğru bir yaklaşım olduğunu düşünüyoruz. Bu çalışmanın amacı Türkiye genelinde tiroit fonksiyon testleri ve idrar iyot seviyeleri açısından bölgeler arasında bir farklılığın olup olmadığının araştırılmasıdır.

Ana hipotez

H0: Bölgeler arasında bir fark yoktur.

H1: Bölgeler arasında bir fark vardır.

Yöntem

Çalışma prospektif kesitsel bir çalışma olarak planlandı. Veriler; Marmara, Ege, İç Anadolu, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Batı Akdeniz, Doğu Akdeniz, Batı Karadeniz, Orta Karadeniz, Doğu Karadeniz olmak üzere 10 farklı bölgeden seçilecek birer merkezden toplanacaktır. Çalışmaya her merkezden ortalama 500 olmak üzere 5000 gönüllü dahil edilecektir. Gönüllülerin yaş, cinsiyet, vücut kütle indeksi gibi demografik verilerinin yanında sigara, alkol gibi alışkanlıkları belirlenecektir. Tiroit fonksiyon testleri ile birlikte idrar iyot seviyeleri ölçülecektir. Veriler 3 aylık zaman dilimi içinde toplanacaktır.

Proje çok merkezli olduğu için bir proje koordinatörü belirlenecektir. Etik kurul başvurusu proje koordinatörü tarafından yürütülecektir. Her merkez için çalışmayı yürütecek en az bir araştırmacı belirlenecektir. Numerik veriler ANOVA kategorik veriler ki kare testi ile analiz edilecektir.

Bulgular

Çalışmada tiroit fonksiyon testleri açısından bölgeler arasında bir fark olup olmadığı değerlendirilecek olup aynı zamanda bölge içi subklinik tiroit hastalıklarının oranları belirlenecektir.

Yine idrar iyot seviyeleri açısından bölgeler arasında bir fark olup olmadığı değerlendirilecektir.

Sonuç

Proje başarıyla gerçekleştirildiği takdirde iyot takviyeli beslenme önerilerinin hedefe ulaşip ulaşmadığı hakkında bilgi elde etmiş olacağız. Çalışma yapılan bölgelerde dolayısıyla Türkiye genelinde subklinik tiroit hastalıklarının prevalansı hakkında bilgi edinmiş olacağız. İyot takviyeli beslenme önerilerinin ve tiroit hastalıklarının takibinde yeni önerilerde bulunma şansını yakalamış olacağız.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Aile Sağlığı Merkezinde Çalışan Hekimlerin Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Hakkındaki Görüşleri ve Sertifikasyon Durumları

Merve Karasu, Tuncay Müge Alvur

Kocaeli Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı.

Giriş

Modern tıptaki gelişmeler son hızda süredursun, beklediği iyilik haline erişemeyen birçok hasta, iyileşme veya daha kaliteli bir yaşam sürme umuduyla geleneksel ve tamamlayıcı tıp(GTT) tedavilerine yönelmektedir.

Eskiden merdiven altı, usulsüz ya da doktor olmayan kişilerce de yapılabilen bazı uygulamalar, 2014 “Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Yönetmeliği” ile birlikte, artık sadece “Sağlık Bakanlığının Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği” ne uygun olarak sertifikalandırılmış doktorlar tarafından yapılabilir hale gelmiştir. İleride aile sağlığı merkezlerinde (ASM’lerde) yaygınlaştırılması planlanan GTT uygulamaları hakkında ASM hekimlerinin görüşlerini almak ve sertifikasyon durumlarını öğrenmek amacıyla bu çalışma tasarlanmıştır.

Yöntem

Kesitsel olarak planlanan bu çalışmada, Kocaeli aile sağlığı merkezlerinde çalışan hekimlere yüz yüze kağıt anketler, tüm Türkiye’deki ASM hekimlerine ise internet anketi uygulanmaktadır.

Çalışmanın ilk verilerinin tanımlayıcı analizleri için Microsoft Excel programı kullanılmıştır.

Bulgular

Temmuz 2018 itibarıyla çalışmaya katılan 108 hekimden (erkek=57; %52,7), kadın=50; %46,3) 21’i aile hekimliği uzmanıydı(%19,4). Katılımcılardan 16’sı (%14,8) herhangi bir GTT sertifikasına sahipti; bunlardan 3’ünün 6’şar adet sertifikası vardı. En fazla alınan sertifika kupa/hacamat (n=12;%75) ve mezoterapi (n=8; %50) idi. GTT sertifikası alma sebeplerinin başında “bir gün aile hekimliğinden ayrılırsam, alternatif iş imkanı olması”(n=8;%50) vardı. İleriye dönük olarak akupunktur (n=40;%37), fitoterapi (n=26;%24) ve hipnoz (n=23;%21,3) edinilmek istenen ilk üç GTT sertifikasıydı.

Katılımcıların 22’si (%20,4) çalıştığı ortamda GTT uygulamalarına elverişli “mekan, zaman ve yardımcı personel” bulunduğunu belirtmişti. ASM’lerde uygulandığında, akupunktur (n=26,%24), fitoterapi (n=19;%17,6) ve hacamatın (n=13;%12) toplum için en faydalı uygulamalar olacağı düşünülüyordu. GTT uygulamaları için, “uygun koşulların sağlanması”(n=73;%67,6) ve “donanımlı merkezlerin oluşturulması”(n=60;%55,5) öncelikli ihtiyaçlar olarak bildirilmişti. İlk sırada yer alan engel ise “mevcut şartlardaki hasta yoğunluğu”(n=68;%63) idi.

Sonuç

GTT sertifikalarına sahip olmak isteyen hekim sayısı oldukça fazla olmasına rağmen, ASM’lerdeki mevcut koşulların bu uygulamalar için uygun olmadığı düşüncesi ön plandaydı.

Tartışma Sorusu

- Bulguların yorumlanması için farklı bakış açıları değerlendirilebilir.

Postmenopozal Kadınlarda D Vitamini Düzeylerinin Yaşam Kalitesi ve Kognitif Fonksiyonlarla İlişkisi

Ayşegül İlbaş Ertuğrul¹, Nurver Turfaner Sipahioğlu¹, Mahir Cengiz², İyigün Gedik¹

¹ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² İstanbul Üniversitesi -Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dahiliye Anabilim Dalı

D vitamini esas olarak deride 7-dehidrokolesterolden uv ışığın etkisiyle üretilen bir prohormondur. yağda eriyen vitaminlerden biri olup,besinlerle vücut ihtiyacının ancak %10 kadarı temin edilebilmektedir,%90-95'i güneş ışınlarının etkisiyle deride yapılır.

UVB ışınlarının yer yüzeyine ulaşmasını engelleyen ya da insan derisine geçişi engelleyen herhangi bir durumlar, derideki melanin pigment yoğunluğu D vitamini sentezini azatır En sık D vitamini eksiklik sebepleri arasında deri sentezinin azalması, giyim şekli, intestinal emilimin azalması, D vitaminin ağızdan yetersiz alımı, yaşlanma ve güneş kremleri gösterilmektedir D vitamini ait reseptörler,T lenfositler,beyin,prostat,pankreas,gonadlar,meme dokusu,kas ve kolon gibi birçok organ ve dokuda bulunmaktadır.

Endojen vitamin D durumu, serum 25-hidroksivitamin D (25(OH)D) düzeyine göre belirlenmektedir. 20ng/ml altı eksiklik,20-30ng/ml yetersizlik,30ng/ml ve üstü normal kabul edilir. Kol ve bacakları, saat 10:00 –15:00 arasında haftada 2 kez 5-30 dakika güneşe tutmak D vitamini eksikliğini önlemede tavsiye edilmektedir .

İn vitro olarak D vitamininin beyin hücreleri üzerine nöroprotektif olduğu gösterilmiştir. Erişkinlerde yapılan çalışmalarda D vitamini eksikliği olanlarda MMSE(Mini Mental Durum Değerlendirme Testi) skorumuna göre kognitif fonksiyonlarda bozukluk saptanmıştır.

Yaşam kalitesi, 'subjektif iyilik hali' olarak tanımlanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü sağlığı sadece hasta olmama hali değil aynı zamanda fiziksel, zihinsel ve sosyal olarak iyi olma hali olarak tanımlamıştır. Vitamin D düzeyi düşüklüğü kemik formasyonundaki bozulmaya, proksimal kas güçsüzlüğüne ve nöromusküler koordinasyonda bozulmaya neden olduğundan düşmelere yatkınlığı ve kırık riskini artırıp, ağrı ve fonksiyonel kısıtlılığa neden olarak yaşam kalitesini olumsuz etkiler.

D vitamini yetersizliğinin önlenabilir bir durum olması ve hedef popülasyonun büyük kısmına birinci basamakta ulaşılabilir olması, konunun aile hekimliği için önemini oluşturmaktadır. Bizde bu çalışmamızda hastanemiz aile hekimliği bölümüne herhangi bir nedenle başvuran postmenopozal kadınların D vitamini düzeylerine bakıp, yaşam ve giyim tarzlarını sorgulayan 33 soruluk anket,Mini Mental Test ve Nottingham Sağlık Profili testlerini yaparak D vitamini seviyesinin yaşam kalitesi ve kognitif fonksiyonlar üzerine etkisini saptamayı planladık.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kadın-Doğum Polikliniğinde Takip Edilen Gebelerin 1., 2. Ve 3. Basamağı Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi

Zafer İlhan, Hüseyin Çetin, Engin Ersin Şimşek

Kartal Dr.Lütfi Kırdar Eğitim Ve Araştırma Hastanesi

Giriş

Günümüzde gebelerin birçoğu 2. ve 3. basamağı daha yoğun kullanmakta, 1. basamakta yer alan Aile Sağlığı Merkezlerini (ASM) yeterli görmemektedirler. Bu yanlış algının değiştirilmesi ASM'lerin işlevselliğini artıracak, gebe takibini kolaylaştıracak, 2. ve 3. basamağın yükünü azaltarak daha verimli ve maliyet-etkin bir sağlık hizmeti sunumu sağlayacaktır. Araştırmanın amacı gebelerin izleme gittikleri kurumu tercih etme sebeplerini ve etkileyen faktörleri ortaya koyarak 1. basamakta gebe takibini daha cazip ve tercih edilir hale getirmenin yollarını ortaya koymaktır.

Yöntem

Bu çalışma ilaç dışı klinik araştırma olup tanımlayıcı kesitsel bir araştırma planlanmaktadır. Araştırmaya dahil edilmesi planlanan gebe sayısı 300 olarak öngörülmektedir. Çalışmayı üç ay zarfında sonuçlandırmayı planlıyoruz. Dahil edilme kriteri olarak gebe olmak belirlenmiştir.

Araştırmacılar tarafından hazırlanan biri sosyodemografik ve gebeliğin safhasıyla ilgili 7 soru içeren ve diğeri gebelik takibindeki tercihleriyle ilgili 12 soru içeren iki adet anket formu mevcuttur. Araştırma sonuçlarını değerlendirmek için Ki-Kare testi ve T testi kullanılacaktır.

Çalışmaya katılacak tüm gebelere verilmek üzere araştırmanın amacını açıklayan ve rızalarını isteyen aydınlatıcı onam formu hazırlanmıştır.

Çalışmanın yapılacağı yer itibarıyla Kadın doğum kliniğinden de gerekli izin ve onay alınacaktır.

Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Klinik Çalışmalar Etik Kurulu Onayına başvurulacaktır.

Bulgular Ve Sonuç

Çalışma tasarım aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Anket formlarımız ve sorularımız yeterli mi? önerileriniz nelerdir?
- İstatistik testleri konusundaki önerileriniz nelerdir?
- Bu çalışma tek merkezli planlandı, daha geniş örneklem büyüklüğü ile çok merkezli bir çalışma yapılmasını önerir misiniz?

Hipertansif Hastalarda Beta-Blokerler ve RAS Blokerlerinin Kullanım Oranlarının Farklı Yaş Gruplarında İncelenmesi

Orkun Celil Sel¹, Dilara Bayram¹, Volkan Aydın², İsmail Şahin³, Aysun Altıkardeş², Mehmet Akman², Ahmet Akıcı², Ali Serdar Fak²

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul

² Marmara Üniversitesi Hipertansiyon ve Ateroskleroz Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul

³ Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Teknolojileri Bölümü

Giriş

İlerleyen yaşla birlikte böbrek fonksiyonlarında azalma, aterosklerotik hastalık ve postüral hipotansiyon gibi komorbiditelerin görülme sıklığı artmaktadır ve antihipertansif ilaç seçimini etkileyebilmektedir. Yakın zamanda bazı tedavi rehberlerinde beta blokerler ve renin-anjiyotensin sistemi (RAS) blokerlerinin ileri yaşta kullanımı konusunda çekinceler mevcuttur. Bu araştırmada hipertansif hastalarda kullanılan beta bloker ve RAS blokerlerinin yaş gruplarına göre dağılımlarının incelenmesi amaçlandı.

Metot

Türk Kalp Vakfı Tıp Merkezine 1.1.2016-30.6.2018 döneminde ayaktan başvuran hastaların kayıtları retrospektif olarak incelendi. Esansiyel hipertansiyon tanılı hastaların tedavisinde yer alan ilaçlardan beta blokerler ve RAS blokerlerinin kullanım oranları yaş gruplarına göre karşılaştırıldı.

Bulgular

Başvuran hastaların %35,3'ünde (n=3968) esansiyel hipertansiyon tanısı saptandı. İlaç bilgilerine ulaşılabilen 3602 kişide (ortalama yaş: 66,2±13,0; kadın: %58,2) kullanılan toplam ilaç sayısı 18.284'tü. Bu ilaçların 9416'sı (%51,5) antihipertansif ilaçlardı. RAS blokerleri ve beta blokerlerin %42,1 ve %30,2 oranında kullanıldığı bulundu. RAS blokeri kullananların %59,4'ü, beta bloker kullananların ise %61,3'ü kadındı. Yaş ortalamaları 62,2±12,5 ve 67,5±12,6'ydı. Yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında, beta blokerlerin ≥75 yaş grubunda diğer yaş gruplarına göre anlamlı şekilde az oranda kullanıldığı saptandı (<45 yaş: %30,3; 45-64 yaş: %30,7; 65-74 yaş: %32,6; ≥75 yaş: %28,3; p<0,0001). RAS blokerlerinin de artan yaşla birlikte kullanım oranlarında azalma olduğu (<45 yaş: %47,0; 45-64 yaş: %45,8; 65-74 yaş: %42,7; ≥75 yaş: %38,5) gözlemlendi. Bu ilaçların 65-74 yaş ve ≥75 yaş gruplarında anlamlı şekilde az oranda kullanıldığı belirlendi (sırasıyla p<0,0437 ve p<0,0001). RAS blokerlerinin ayrıca ≥75 yaş grubunda, 65-74 yaş grubuna göre anlamlı oranda daha az kullanıldığı bulundu (p=0,0007). Bu ilaçların tedavide yer alma oranları 65-84 ve ≥85 yaş grupları arasında da karşılaştırıldığında anlamlı azalma saptandı (sırasıyla %42,0 ve %33,7; p<0,0001).

Sonuç

Beta bloker ve RAS blokerlerinin kullanımında ≥65 yaş grubunda belirgin olmak üzere yaşa bağlı bir azalma eğiliminin varlığı dikkati çekmektedir. Bu durum, ileri yaşta olmanın antihipertansif ilaç seçimini etkilediğini ve bu bakımdan hekimlerin güncel rehberler çerçevesinde rasyonel yaklaşım sergilediklerini düşündürmektedir.

Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp Uygulaması Yapan Diyabetes Mellitus, Hipertansiyon, Aterosklerotik Kalp Hastalığı, Hiperlipidemi Veya Obezite Hastalarında Klinik Değişim Var Mı?

Nejat Demircan

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD

Giriş

Tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamaları (tat) gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır. Kanıta dayalı tıp uygulamaları esas olmak gerekir iken, sağlık arayışındaki hasta bireyler başka kişilerden duydukları veya reklamları yapılan ürünleri kendileri denemekte ve başkalarına önermektedirler. Kontrollü klinik araştırmaları yapılmamış bu ürünler, bireyleri öngörülemeyen yaşamsal tehlikeler, yan etkiler veya komplikasyonlar ile yüzleştirmektedirler.

Metod

Tıp fakültesi aile hekimliği polikliniği ile zbeü obezite ve diabet merkezi ve zonguldak'taki aile sağlığı merkezlerine gelen **Diyabetes mellitus, hipertansiyon, aterosklerotik kalp hastalığı, hiperlipidemi veya obezite** tanılı hasta bireyler daha önce tat uygulamaları yapmışlar mı, halen yapıyorlar mı, yapmışlar ise ne oldukları ve hiç yan etki ile karşılaşmışlar mı sorulacak, klinik-laboratuar değerlerinde değişim olmuş mu değerlendirilecek. Anket formu hazırlanacak.

Bulgular

Araştırma-plan kurgulama-fikir aşamasındadır.

Sonuç

Henüz sonuç alınmadı, plan aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Yöntem uygun mudur?
- Anket formunda neler olmalıdır?
- Yapılması gereken tetkikler neler olmalıdır?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Düzce İlinde Obezite Prevalansı ve Etkileyen Faktörler

Tuğba Karamancı Aktaş¹, Cemil Işık Sönmez¹, Esra Meltem Koç²

¹ Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi

² İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Giriş

Bu çalışma Düzce ili, ilçeleri ve köylerde yapılacaktır. Düzce'nin kırsal ve kentsel bölgelerinde obezite prevalansının belirlenmesi ve etkileyen risk faktörleriyle ilişkisinin saptanması amaçlanmıştır.

Yöntem

Çalışmanın evrenini Düzce ilinde herhangi bir aile hekimliği birimine kayıtlı 15-65 yaş arası 246.813 erişkin oluşturmaktadır. Bu tahmini değer 2017 TÜİK verilerine göre Türkiye nüfusunun %67,8'inin 15-65 yaş arasında olduğu dikkate alınarak 2017 yılı itibari ile Düzce'deki aile hekimliği birimlerine kayıtlı toplam 364.031 kişi olduğu verisi üzerinden hesaplanmıştır. Çalışmanın örneklemini 2011 yılında yürütülen TKrHRF çalışmasındaki sıklık %24.1 alındığında %95 güç, % 5 hata payı, ve %3 sapma olarak alındığında 779 olarak hesaplanmıştır. %30'luk bir veri kaybı olabileceği düşünülerek toplamda 1012 kişiye ulaşılması planlanmıştır.

Düzce ilindeki Aile Sağlığı Birimleri(ASB)'nin her birinin çalışmada yer almasına dikkate edilerek, her bir ASB'nin kayıtlı nüfusundan seçilecek kişi sayısı birimde kayıtlı nüfusun ildeki tüm kayıtlı nüfusa oranına uygun olarak belirlenecektir. Yaş ve cinsiyet kriterleri dikkate alınmadan belirlenen kişi sayısına sistematik rastgele örnek seçim yöntemiyle ulaşılabacaktır.

Çalışmada veri toplama aracı olarak 33 sorudan oluşan bir anket formu kullanılacaktır.

Dahil olma: Düzce ilinde ikamet edip ASM'ye kayıtlı olan 15-65 yaş arası erişkinler

Dışında olma: Gebelik, 15 yaş altında ve 65 yaş üstünde olanlar, çalışmaya katılmayı kabul etmeyenler

Bulgular

Bağımsız değişkenler: Tanımlayıcı özellikler (yaş, cinsiyet, ek hastalık, eğitim durumu, medeni durum, meslek, gelir düzeyi, sosyal güvence, ikamet yeri), tıbbi öykü ve aile öyküsü, antropometrik ölçümler (boy, kilo, bel-kalça-boyun çevresi), kan basıncı, vücut kitle indeksi, risk faktörleri (sigara-alkol kullanımı, fiziksel aktivite, beslenme alışkanlıkları, günlük tv-internette geçirilen süre, obeziteyle ilgili bilgi düzeyleri)

Bağımlı değişkenler: Obez olmak

Sonuç

Bu çalışmayla başta Düzce ili olmak üzere ülkemizde obezite konusunda toplumsal farkındalığın sağlanması, halkın bu konuda daha fazla eğitilmesi, bilgilendirilmesi ve obeziteyle mücadele için toplumsal projelerin geliştirilmesi ve uygulanmasına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Sağlık İnanç Modeli Ölçeği ile Pap-Smear Testi Yaptırma Konusundaki Engel Ve Motivasyonun Değerlendirilmesi: Ön Çalışma

Cansel İnce, Erol Aktunç

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi (SUAM) Aile Hekimliği Polikliniğine başvuran kadın hastaların ve bu hastaların kadın cinsiyetteki yakınlarının Pap-Smear testi yaptırma konusundaki davranışlarının Sağlık İnanç Modeli Ölçeği (SİM) kullanılarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. SİM'nin bileşenleri, algılanan duyarlılık, algılanan ciddiyet, algılanan yarar ve motivasyon, algılanan engeller ve sağlık motivasyonudur.

Yöntem

21-65 yaş aralığında bulunan ve SUAM Aile Hekimliği Polikliniğine başvuran bireylerin üzerinde çalışılacaktır. Katılımcıların aydınlatılmış onamları alınacaktır. Ailesindeki herhangi bir bireyde (Katılımcının kendisi hariç), herhangi bir kanser tanısı bulunan (Grup 1) ve bulunmayan (Grup 2) olgulardan rahim ağzı kanserini ve bu kanserin erken tanı koydurucu yöntemi olan pap-smear testini duymuş olanların ölçek parametreleri bakımından aralarındaki farklar araştırılacaktır.

Okuma yazması olan kadın bireyler çalışmaya dahil edileceklerdir. Kendisi sağlık personeli olan veya birinci derece yakınları arasında sağlık personeli bulunan bireyler çalışmaya dahil edilmeyeceklerdir. Anonim olarak bir demografik veri formu ve pap-smear SİM kullanılacaktır.

Çalışmada gereğine göre parametrik ve nonparametrik istatistiksel analiz yöntemleri kullanılacaktır. Örneklem genişliği, tekrarlı ölçümlerde varyans analizi için etki büyüklüğü = 0,40 olmak üzere %70 test gücünü, %95 güven düzeyinde sağlayacak minimum kişi sayısı 30 olarak bulunmuştur.

Bulgular

Bağımsız değişken olarak ailesinde herhangi bir kanser öyküsü olma ve olmama durumu, yaş, medeni durum, katılımcının eğitim ve çalışma durumu, aile tipi, gebelik ve doğum hikayesi, ekonomik durumu, sosyal güvence durumu, katılımcının anne ve babasının eğitim ve çalışma durumu değerlendirilmiştir. Bağımlı değişkenler SİM ölçek parametreleridir.

Sonuç

Ülkemizde, SİM kullanılarak kadınların pap-smear testi yaptırma konusunda hissettikleri engelleri ve motivasyonu değerlendiren az sayıda çalışma vardır. Aynı zamanda ülkemizde yapılan çalışmalar arasında, ailesinde (Kendisi hariç) herhangi bir kanser tanısı almış olan ve olmayan bireylerin pap-smear yaptırma konusundaki inanç ve davranışlarını değerlendiren herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Tartışma Soruları

- Demografik veri formunda işlenmesi gereken farklı değişkenlere ait önerileri almak isteriz.
- Çalışmanın yöntemi ve örnekleme konusunda önerileri almak isteriz.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Obezite ve Diyabet Merkezine Başvuran Kişilerde Yeme Davranış Bozukluğunun Araştırılması

Ahmet Kürşat Karagöz, Ayşe Semra Demir Akca, Nejat Demircan

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Yeme bozuklukları beslenme yetersizliği, aşırı beslenme, depresyon, madde bağımlılığı, anksiyete gibi ciddi sorunlara neden olabilen, yeme alışkanlıklarındaki sapmalardır. Yeme bozukluğu için özgün bir neden ve patogenezi bilinmemekle birlikte, risk etmenleri arasında genel, sosyal, ailesel, gelişimsel, psikolojik, davranışsal ve biyolojik etmenler ile yaşam olaylarının yer aldığı kabul edilmektedir. Çalışmamızda Obezite ve Diyabet Merkezine (ODM) başvuran kişilerde yeme davranış bozukluğunun araştırılması yatkinliklerinin belirlenmesi beslenme alışkanlıklarını, yaşam tarzlarını değerlendirmek ve yeme davranış bozukluğunun sıklığını saptamak amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmamız 2018-2019 akademik dönemi süresince Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Obezite ve Diyabet Merkezine başvuran ve araştırmaya katılmayı kabul edenler arasında gerçekleştirilecektir.

Hazırlanacak Sosyo Demografik Veri Formu ve Türkiye’de geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış olan Yeme Tutum Testi-40 (YTT-40) çalışmaya katılmayı kabul eden kişilerden doldurmaları beklenmektedir.

Sosyo Demografik Veri Formu’nda kişilerin yaş, cinsiyet, boy, kilo, medeni durum, eğitim durumları, gelir düzeyleri, nerede yaşadıkları, sigara ve alkol kullanma alışkanlıkları, düzenli egzersiz yapıp yapmadıkları, özgeçmiş, soy geçmiş özellikleri ve beslenme alışkanlıkları sorgulanacaktır.

Yeme Tutum Testi-YTT Kişilerin yeme tutum ve davranışlarındaki bozuklukları değerlendirmek amacıyla kullanılan 40 maddelik bir öz-bildirim ölçeğidir. Maddeler; “daima- hiçbir zaman” seçeneklerinden oluşan 6’lı likert tipi (yanıtların sıklık ya da şiddete göre gruplandırıldığı soru tipi) bir ölçek üzerinde işaretlenmektedir. Patoloji açısından her bir uç yanıt için 3, diğer seçenekler için 2 ve 1 puan verilerek değerlendirilir. Derecelendirmenin toplanmasıyla toplam puan elde edilir. “≥30” puan alan kişiler “yeme davranışı bozukluğuna yatkin” şeklinde nitelendirilecektir.

Bulgular

Araştırmamız devam etmektedir.

Sonuç

Araştırmamız devam etmektedir.

Tartışma Soruları

- Farklı bir anket formu kullanabilir miyiz??
- Gruplara ayırmalı mıyız??(obes, morbid obes gibi?)

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimligiAkademisi

POSTER BİLDİRİLER

(Bildiriler Sunum Sırasına Göre Dizilmiştir.)

Tip 2 Diyabetli Hastalarda Emosyonel İyilik Durumu ve İlişkili Faktörler

Ayça Bursal, Ayşen Gökbel, Şirvan Hande Toprak, Okay Başak

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi

Giriş ve Amaç

Diyabet tüm dünyada oldukça sık görülen bir sağlık sorunudur ve özellikle ülkemizde sıklığı giderek artmaktadır. Yaşam boyu yönetim gerektirmesi ve ciddi komplikasyonları nedeniyle hastaların yaşam kalitesini düşürmektedir. Hastaların emosyonel iyilik durumu diyabetin yönetiminde oldukça önemlidir. Tip 2 diyabetli hastalarda emosyonel iyilik durumunu ve ilişkili etkenleri araştıran çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmada tip 2 diyabetli hastaların emosyonel iyilik durumunu ve buna etki eden yaşam tarzı, sosyodemografik ve tıbbi özellikleri araştırmayı amaçladık.

Gereç ve Yöntem

Çalışma için hazırlanan anketin Ocak 2019 – Mart 2019 tarihleri arasında Aydın ili Merkez Efeler ilçesinde aile sağlığı merkezlerine başvuran tip 2 diyabetli kadın ve erkek hastalara yüz yüze uygulanması planlanmaktadır. Örneklem büyüklüğü 300 bin evren büyüklüğünde, %30 prevalansta, $\alpha=0,05$ ve $0,05$ yanılma payıyla 323 olarak hesaplanmıştır. Bağımlı değişkenimiz emosyonel iyilik halidir. Bağımsız değişkenlerimiz beden kitle indeksi, sigara, alkol, fiziksel aktivite gibi yaşam tarzı özellikleri; cinsiyet, yaş, meslek, eğitim düzeyi, medeni durum, aylık gelir seviyesi gibi demografik faktörler; komplikasyonların varlığı, komorbidite (kronik ağrı, hipertansiyon, kardiyovasküler hastalıklar) gibi tıbbi verilerden oluşmaktadır. Değişkenler arasındaki ilişki ikili analizlerle ve bağımsız değişkenlerim bağımlı değişken üzerindeki etki düzeyleri regresyon analizleriyle değerlendirilecektir.

Bulgular

Çalışmamız planlama aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- HbA1c değerini bağımsız değişkenler içine dahil etmeli miyiz ?
- Diyete uyumu nasıl değerlendirebiliriz ?
- Depresyon tanısı almış olanları veya antidepresan ilaç kullananları çalışma dışı bırakmalı mıyız?

Aydın İlinde Birinci Basamakta Otizm Spektrum Bozukluklarının Risk ve Sıklığının Belirlenmesi

Seçil Asrav Şentosun, Ayfer Gemalmaz

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Amaç

Erken tanı ile önemli kazanımların elde edilmesi ve sıklığının giderek artıyor olması nedeniyle çocuk sağlığı izlemlerinde otizm spektrum bozukluklarının (OSB) taranması giderek önem kazanmaktadır. Ancak ülkemizde OSB'nin erken tespit edilmesine yönelik spesifik bir tarama testi bulunmamaktadır. M-CHAT tarama testi, OSB'nin erken tespitinde literatürde sık kullanılmaktadır. Çalışmamızın amacı, Aydın ilinde 18-24 aylık çocuklarda Otizm Spektrum Bozuklukları (OSB) sıklığını araştırmaktır.

Yöntem

Çok merkezli, kesitsel analitik bir çalışma olarak planlanmıştır. M-CHAT tarama testi 23 sorudan oluşmaktadır; 19 soruda 'evet' olumlu, 'hayır' olumsuz yanıtken; 11, 18, 20 ve 22. Sorularda 'evet' olumsuz, 'hayır' olumlu yanıtlardır. Yirmi üç sorudan 3 veya daha fazlasının olumsuz olması ya da kritik sorular olarak bilinen 2, 7, 9, 13, 14 ve 15. sorulardan iki veya daha fazlasının olumsuz yanıtlanması olgunun riskli olduğunu göstermektedir. Test yaklaşık 10 dakikada tamamlanmaktadır.

Çalışmanın ilk aşamasında Aydın il merkezinde belirlenen 16 Aile Sağlığı Merkezinde, 18-24 aylık 2000 çocuğa M-CHAT testi uygulanacaktır. İkinci aşamada riskli bulunan çocuklar Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ndeki Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları polikliniğinde DSM-V OSB ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Elde edilen veriler SPSS 18.0 paket programında istatistiksel olarak değerlendirilecektir.

Bulgular

Belirlediğimiz evrende sağlam çocuklarda otizm spektrum bozukluklarının (OSB) risk ve sıklığı değerlendirilecektir.

Sonuç

Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Çalışmamızla ilgili düşünceleriniz ve katkılarınız nelerdir?
- Çalışma ASM de mi yürütülmeli genel pediatri polikliniğinde mi yürütülmeli?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Obezite ve Diyabet Merkezi Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Olguların Analizi

Rıfat Göde, Günter Dilsiz

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Çalışmamızda polikliniğimize başvuran hastaların vücut kitle indeksine göre obezite sınıflaması yapılması ve bu sınıflardaki hastalarımızda hipertansiyon, diabetes mellitus, dislipidemi, hipotroidi, hipertroidi, hepatosteatoz gibi obeziteyle ilişkili olduğunu düşündüğüm hastalıkların sıklığı açısından farklılık olup olmadığını karşılaştırmak amaçlanmıştır.

Yöntem

2018-2019 yılları arasında Bülent Ecevit Üniversitesi obezite ve diyabet merkezi aile hekimliği polikliniğine kilo vermek için başvuran hastalardan çalışmamıza katılmayı kabul edenler arasında gerçekleştirilecektir.

Tanımlayıcı analiz ve retrospektif analiz ile hastaların boy-kilo ölçülerinin ölçülmesi vücut kitle indeksine göre obezite sınıflandırmasının yapılması ve bu sınıflamadaki hastaların kan basıncı ölçümlerinin, açlık kan şekeri, insülin ve HOMA-IR değerinin, karaciğer transaminaz enzimlerinin, tiroid fonksiyon testlerinin, lipid profilinin (total kolesterol, hdl, ldl, tg) değerlendirilmesi ve vücut kitle indeksine göre sınıflandırdığımız hastalarımızda hipertansiyon, diabetes mellitus, dislipidemi, hepatosteatoz, hipotroidi, hipertroidi tespit edilenlerin oranlarının değerlendirilmesi ve sıklığı açısından obezite sınıfları arasında farklılık olup olmadığı karşılaştırmak.

Bulgular

Araştırmamız devam etmektedir.

Sonuç

Araştırmamız devam etmektedir.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'na Bağlı Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerinde Kayıtlı Diyabet Hastalarının Birinci Basamaktaki Diyabet İzlem Durumlarının Değerlendirilmesi

Gamze Kartal, Tolga Günvar

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş

Diyabetin dünyadaki durumuna bakacak olursak; Uluslararası Diyabet Federasyonu'nun 2015 te yayınladığı 7. Diyabet Atlası'na göre 20-79 yaş grubunda 415 milyon kişide diyabet vardır. Bu sayının 2040 yılında 642 milyona ulaşacağı beklenmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2016 Küresel Diyabet Raporu'na göre diyabet prevalansı 1980 yılında %4.7 iken 2014 yılında %8.5 tir.

Türkiye'de ise; 1997-1998 Türkiye Diyabet Epidemiyoloji Çalışması'na göre diyabet prevalansı %7.2 dir. 2010 Türkiye Diyabet, Hipertansiyon, Obezite ve Endokrinolojik Hastalıklar Prevalans Çalışması'na göre diyabet prevalansı %13.7 ye ulaşmıştır. Uluslararası Diyabet Federasyonu 6. Diyabet Atlası'nda Türkiye'nin Avrupa'da diyabetin en sık görüldüğü ilk beş ülke içinde olduğunu bildirmiştir.

Görüldüğü üzere diyabet; prevalansı giderek artan, morbidite ve mortaliteyi arttıran önemli bir halk sağlığı sorunudur. Bu nedenle diyabetin birinci basamakta izlenmesi önemlidir. Çalışmamızın amacı Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'na bağlı eğitim aile sağlığı merkezlerine kayıtlı diyabet hastalarının birinci basamaktaki izlem durumlarının değerlendirilmesidir.

Yöntem

Araştırma kesitsel analitik bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini 2018 yılında Dokuz Eylül üniversitesi eğitim aile sağlığı merkezlerinde kayıtlı 304 diyabet hastası oluşturmaktadır. Tüm evrene ulaşmak hedeflenmektedir. Veri toplama yöntemi olarak eğitim aile sağlığı merkezi kayıtları 1 yıl geriye kadar taranacaktır. Sağlık bakanlığı'nın 2017 Birinci Basamak Sağlık Kurumları İçin Obezite ve Diyabet Klinik Rehberi'ne göre 3 aylık izlemlerde bakılması gereken izlem parametrelerine bakılıp bakılmadığı araştırılacaktır. Veri toplama aracı olarak hastanın sosyodemografik özelliklerinin, diyabetiyle ilgili özelliklerinin, izlem parametrelerinin sorgulandığı izlem formu oluşturulacaktır.

Verilerin analizinde tanımlayıcı analizler yapılacaktır. P <0.05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilecektir.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma fikir aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Hastanın beslenme, egzersiz, tedavi uyumu, ayak bakımı, komplikasyonlar gibi konuları aile hekimi ile tartışıp tartışmadığının sorulduğu bir görüşme formu hazırlanabilir mi?
- Morisky tedavi uyum ölçeği uygulanabilir mi?
- Örneklem büyüklüğü ve izlem formunda önerileriniz var mı?

Psoriasis ve Malignite: Kesitsel Bir Çalışma

Habibullah Aktaş¹, Cansu Şerifoğlu²

¹ Karabük Üniversitesi Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dermatoloji ABD

² Karabük Üniversitesi Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği ABD

Giriş

Psoriasis toplumda görülme sıklığı %3-6 arasında değişen, otoimmün kökenli bir dermatozdur. Keratinositlerin proliferasyon ve farklılaşmasındaki bozukluk kadar, immünyetede meydana gelen disregulasyonun da psoriasis patogenezinde rol oynadığı gösterilmiştir .

Metabolik sendrom; kan şekeri yüksekliği, abdominal obezite, dislipidemi ve hipertansiyon gibi kardiyovasküler risk faktörlerinin bir arada bulunduğu bir endokrin bozukluktur. Metabolik sendromlu hastalarda neoplastik hastalıkların gelişiminin de yüksek olduğu bildirilmiştir. Son yıllarda psoriasis ile metabolik sendrom arasındaki belirgin birlikteliğe dikkat çekilmektedir. Buradan hareketle, psoriasis hastalarında malignite görülme olasılığının ,sağlıklı bireylere göre daha yüksek olduğu da ileri sürülmüştür.

Gereç ve Yöntem

Kesitsel tipteki bu çalışmada 2017 Ocak – 2018 Temmuz tarihleri arasında Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dermatoloji polikliniğinde psoriasis tanısı almış tüm hastaların dosyaları retrospektif olarak tarandı. Bunlar içinde malignansi tanısı almış hastalar seçildi . Psoriasis ve malignitesi olan hastaların demografik özellikleri incelendi. Yaş ve cinsiyetleri, kullanmış oldukları ilaçlar ve eşlik eden kronik hastalıkları not edildi.

Bulgular

Belirtilen süre içinde 877'si kadın,674'ü erkek 1551 hastada psoriasis saptandı. Bu hastalardan 22'si kadın 8'i erkek toplam 30 hastada herhangi bir malign hastalık saptandı.

Malign hastalık saptanmış 22 kadın hastanın %13.6'sında diyabet, %72'sinde hipertansiyon mevcuttu. 8 erkek hastanın ise % 12.5'inde diyabet, %62.5'inde hipertansiyon mevcuttu.

Çalışmaya alınan tüm hastaların yaş ortalaması 41,9 (Kadın hastaların 42,erkek hastaların 41,8) iken, malignite tanısı konulan kadın hastaların yaş ortalaması 58, erkek hastaların ise 60 bulundu.

Psoriasisli hastalarda malignite oranı %2 bulundu. Bu oran kadın hastalarda %2.5, erkek hastalarda ise %1 idi.

SONUÇ

Elde ettiğimiz veriler, belirli bir döneme ait psoriasisli hastalarda, topluma göre ,malign hastalık görülme oranında bir artış göstermedi.

Tartışma Soruları

Ek önerileriniz nelerdir?

Prenatal Dönemdeki Gebelerin Gebeliğe Uyumunun Değerlendirilmesi Ve Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi

Elif Tezcan¹, Pınar Döner Güner¹, İlay Gözükara², Ali Ulvi Hakverdi², Cahit Özer¹

¹ Mustafa Kemal Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Mustafa Kemal Üniversitesi Kadın Doğum

Giriş

Gebelik dönemi fizyolojik, psikolojik ve sosyal değişimlerin yaşandığı ve bu değişimlere uyumun gerekli olduğu önemli bir dönemdir. Annelik, gebelik ve doğumla başlayıp kadın yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Annelik için başlangıç sürecini oluşturan gebelik döneminde yaşanan değişiklikler, kadınların beden ve ruh sağlığını olumsuz etkileyerek bu dönemin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesini engelleyebilmektedir. Gebelik deneyimi, kadının sosyal çevresi tarafından etkilenmekte, gebenin fiziksel durumu, davranışları ve tepkileri büyük ölçüde içinde yaşadığı sosyal çevre tarafından belirlenmektedir. Sosyal çevredeki faktörler; aile, kültür, din, sosyal, ekonomik, politik ve entellektüel koşullar olarak sıralanabilmektedir. Gebeliği kabullenmede zorluk çeken kadınların, gebeliğe ve anneliğe uyumlarının daha zor olduğu ve doğuma ilişkin çok fazla korku yaşadığı ifade edilmektedir. Annelik rolüne uyumda öz-güven ve prenatal dönemde başlayan sosyal destek arasında pozitif bir ilişki olduğu, eşi tarafından onaylanan ve sorunlarını eşiyle paylaşabilen kadınların daha az sorun yaşadıkları ortaya konulmuştur. Postnatal depresyon yaşayan annelerin ise daha çok primipar, gebeliği planlı olmayan, düşük sosyal desteğe sahip, gebelikte sağlık sorunu yaşayan, eğitim düzeyi düşük, sigortası olmayan, aile içi şiddet yaşayan, gebeliği sırasında sadece anne-babası tarafından destek gören ve anneliğe hazır hissetmeyen kadınlar olduğu saptanmıştır

Yöntem

Kesitsel tipte yapılan bu çalışmamız şubat 2018-subat 2019 tarihleri arasında yapılacaktır. Çalışmamız Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniği'nde yapılacaktır. Veriler veri toplama formu ve Lederman'ın Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği değerlendirmesi ile elde edilecektir. Veri toplama formunda gebenin sosyodemografik özellikleri sorulmaktadır. Lederman ölçeğinde gebelere 47 si ters yönlü maddeden oluşan 47 soru yöneltilmektedir.

Bulgular ve Sonuçlar

Çalışmamız hala devam etmekte olup şu ana kadar 183 katılımcıya ulaşılmıştır.

Ulaşılan gebelerin eğitim durumunu sıklıkla ilköğretim mezunları oluşturmaktadır. Şu anki gebelik 50 kadın için ilk gebelikleriydi. Gebeliği isteme durumlarına bakıldığında 121 gebenin hem eşi hem kendisi gebeliği istemiştir.

Tartışma Soruları

- Kullandığım ölçek dışında ek soru yönelmeli miyim?
- Çalışmaya sadece nullipar gebelerle mi devam etmeliyim?
- Örneklem sayısını kaç kadar çıkarabilirim?

Sağlık Raporu Almak Amacıyla Gelen Hastada Tespit Edilen Derin Anemi ve Aile Hekimliğinde Bütüncül Yaklaşımın Önemi

Hilal Yapar, Erol Aktunç

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Anemi, dolaşımda bulunan kırmızı kürelerin sayısının ve/veya hemoglobün içeriğinin düşüklüğü olarak tarif edilir. Adet gören kadınlarda hemoglobün düzeyi 11.6 gr/dl ve altında ise anemiden söz edilir. Erkeklerde ve postmenapozal kadınlarda hemoglobün düzeyinin 13gr/dl ve altında olması durumunda anemi söz konusudur. Üreme çağındaki kadınlarda, görülen aneminin nedenleri arasında demir eksikliği anemisi ilk sıradadır. Menstruasyon nedeniyle olan kan kaybı bu bireylerde görülen aneminin en sık nedenidir. Demir eksikliği anemisi semptomları arasında halsizlik, yorgunluk, baş dönmesi, baş ağrısı, çarpıntı, pika gibi şikayetler bulunmaktadır. Fizik muayenede solukluk, taşikardi ve takipne bulunabilir .

Olgu

19 yaşında kadın hasta, öğrenci yurdunda kalmasında sakınca olup olmadığını bildirir sağlık raporu almak için başvurmuştu. Hastanın ilk bakışta dikkati çeken solukluğu ve sonrasında alınan öyküsünde 5 yıldır kansızlık hikayesinin olduğu, dönem dönem demir tedavisi önerildiği ancak hastanın ilaçlarını düzenli kullanmadığı öğrenildi. Anemi problemine yönelik herhangi bir yakınması yoktu.

Fizik muayenesinde soluk görünümü dışında patolojik bulgu tespit edilmedi. Yapılan tetkiklerde hemoglobün 5.2gr/dl, serum demir düzeyi 7mcg/dL, serum demir bağlama kapasitesi 469mcg/dL, serum ferritin düzeyi 1.2ng/dL tespit edilmesi üzerine, yatarak tedavi verilmesi konusunda erişkin hematoloji polikliniğinden konsültasyon istendi. Hasta önerilen yatışı ve tedaviyi red ederek kendi isteği ile taburcu oldu.

Tartışma

Adelosa kadınlarda menstruasyon ile kan kaybı, beslenme yetersizliği veya emilim bozuklukları nedeniyle anemi gözlenebilmektedir. Bu olguda hastamızın ajandasında sağlık durumunu bildiren raporunu almak ve idari işlemleri bitirmek olduğu halde doktorun ajandasında hayati risk taşıyan bir durumun tedavisini gerçekleştirmek vardı. Hastanın derin anemisi, doktorun dikkatli ve bütüncül yaklaşımı sayesinde tanı almış ancak hastanın önceliklerinin farklı olması nedeni ile tedavi hedefine ortak hareket etmek mümkün olmamıştı. Bu olgu aracılığı ile birinci basamak sağlık hizmetlerinde sık görülen hastalıkların hayati tehlike yaratacak düzeye ulaşabileceği, doktorun bu konuda hastaya bütüncül yaklaşım ilkesine uygun davranması gerektiği ve idari önlemleri almak kaydıyla hastasının tercihine de saygı duymasının önemi vurgulanmak istenmiştir.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Zonguldak İlindeki Aile Hekimlerinin Tükenmişlik Düzeyleri ve Buna Etki Eden Durumlar

Abdullah Taşkın, Günter Dilsiz, Nejat Demircan

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş ve Amaç

Bu çalışma aile hekimlerinin tükenmişlik düzeylerini ve buna etki eden faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Araştırma Zonguldak ta çalışan 163 aile hekimi arasında 2018 yılında yapılacak tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. 163 aile hekiminin tamamı araştırma kapsamına alınacaktır. Çalışma için Valilik ve İl Sağlık Müdürlüğünden izin alınacaktır. Çalışma amacına uygun olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formları Aile hekimliği dernekleri tarafından aile sağlığı merkezlerine ulaştırılacaktır. Anket formlarını aile hekimleri kendileri dolduracaktır. Doldurulan anketler araştırmacılar tarafından aile sağlığı merkezlerinden toplanacaktır. Hekimlere Maslach Tükenmişlik Ölçeğindeki sorulardan oluşan bir anket ve Minnesota doyum ölçeği uygulanacaktır. Araştırma için Bülent Ecevit Üniversitesi Etik Kurulundan onay alınacaktır. $p < 0,05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilecektir. Veriler SPSS programı kullanılarak değerlendirilecektir.

Bulgular

Araştırma halen devam etmektedir.

Sonuç

Araştırma halen devam etmektedir.

Tartışma Soruları:

- Zonguldak ilindeki aile hekimlerinin tükenmişlik düzeyleri nedir?
- Tükenmişlik düzeylerinin eski çalışmalardaki başka illerde tükenmişlik düzeylerinden anlamlı farkı var mı?
- Aile hekimlerinden doyum oranı yüksek tükenmişlik seviyesi düşük olanlar var mı? Varsa ne kadarlık bir kısmını oluşturuyor?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Ev Kadınlarında Sağlık Okuryazarlığı Düzeyinin Obezite ve Ruhsal Hastalık Üzerine Etkisi

Deniz Cöl, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş

Sağlık Okuryazarlığı, bireylerin sağlığını korumak ve geliştirmek için bilgiye ulaşma, anlama, bu bilgiyi kullanmada bilişsel-sosyal becerileri ve motivasyon düzeyleridir. Sağlık okuryazarlığı düşük olan bireylerin sağlık risklerini anlama, farklı tedavi fırsatlarını değerlendirme, sağlık bakımı ile ilgili önerilere uyma konusunda yeteneklerinin daha az olduğu belirtilmektedir. Bu araştırmada ev kadınlarının sağlık okuryazarlık düzeyinin, kişilerin obezite ve ruhsal durumları üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Kesitsel tipteki bu çalışmaya 01 Ağustos- 30 Ağustos 2018 tarihleri arasında Adana Yüreğir Kışla ASM'ye kayıtlı 70 ev kadını dahil edildi. Oluşturulan anket formunu kişilerin sosyodemografik verileri ve antropometrik ölçümleri kaydedildi. Kişiler VKİ'ye göre $VKI < 30 \text{kg/m}^2$ ve $VKI \geq 30 \text{kg/m}^2$ olarak gruplandırıldı. Katılımcıların ek hastalıkları sorgulandı. Beslenme ve fiziksel aktivite durumları 5'li likert tipi anket ile değerlendirildi. Tüm katılımcılara Yetişkin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği (YSOÖ) ve Hastane Anksiyete ve Depresyon(HAD-A ve HAD-D) ölçeği uygulandı. Veriler SPSS 21.0 paket programında ve anlamlılık düzeyleri $p < 0.05$ olarak değerlendirildi. Tanımlayıcı verilerin elde edilmesinin ardından ikili karşılaştırmalar için independent t-testi ve ki-kare testi, sonrasında Spearmen korelasyon testi yapıldı.

Bulgular

Katılımcıların ortalama yaşı 41.01 ± 7.4 yılıdır. 63 kişi evli iken 7 kişi yalnız (3 kişi boşanmış 4 kişi dul) yaşıyordu. Ortalama VKİ 31.6 ± 4.2 idi. Ortalama YSOÖ puanları 14.34 ± 3.2 iken, 25 kişi HAD-D'den, 19 kişi ise HAD-A'dan eşik üstü puan aldı. Çalışmamızda obez olan ve obez olmayan gruplar arasında YSOÖ puanları açısından anlamlı fark tespit edilmedi ($p=0.777, t=0.285$). Anksiyete ve depresyon riski yönünden de anlamlı fark tespit edilmedi ($p=0.418-0.132, x^2=0.881-2.573$). Gün içerisinde daha hareketli olmak düşük depresyon riski ile ilişkili iken ($p=0.014, r=-0.292$), düzenli egzersiz yapmak ise düşük anksiyete riski ile ilişkili bulundu ($p=0.02, r=-0.277$). Anksiyete ve depresyon riski arasında pozitif yönlü orta derecede ilişki bulundu ($p < 0.01, t=0.484$).

Sonuç

Aktif bir yaşam ve düzenli egzersizin teşvik edilmesi ruhsal sağlık açısından yararlı görünmektedir. Sağlık okuryazarlığının obezite ve ruhsal durum ile ilişkisi tespit edilememiş olsa da bu konu hakkında birinci basamakta daha geniş bir evrenle yapılacak çalışmaların faydalı olacağına inanmaktayız.

Aydın İli Aile Sağlığı Merkezlerinde Çalışan Aile Hekimlerinin Mesleki Memnuniyet Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler

Hatice Köseoğlu¹, Nilüfer Şalvarlı¹, Şirvan Hande Erdoğan¹, Nebi Sökmen², Okay Başak¹

¹ Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi

² Aydın 4 Nolu Aile Sağlığı Merkezi

Giriş ve Amaç

Birinci basamak sağlık hizmetlerinin halk sağlığına yaptığı katkı düşünüldüğünde, birinci basamak sağlık hizmetlerinin kalitesine katkıda bulunan faktörleri belirlemek önemlidir. Kalitenin artmasındaki en önemli etkenlerden biri hekimlerin mesleğini severek yapmasıdır. Hekimlerin düşük memnuniyet düzeyleri dikkat eksikliğine, hata yapma ihtimalinin artmasına, işten ayrılmaya, devamsızlığa, kötü performansa hatta zihinsel ve bedensel sağlık sorunlarına neden olabilmektedir. Aile hekimliği uygulamasına geçilmesiyle beraber hasta memnuniyetini araştıran birçok çalışma yapılmasına rağmen birinci basamak hizmetlerinde görev alan aile hekimlerinin memnuniyet düzeylerini inceleyen sınırlı sayıda çalışma vardır. 2008 yılında Eskişehir’de, 2010 yılında Erzurum’da, 2013 yılında Malatya’da, 2016 yılında Ankara’da yapılan çalışmalarda hekimlerin genel iş doyumuna orta düzeyde bulunmuştur.

Bu çalışmanın amacı, Aydın ilinde çalışan aile hekimlerinin mesleki memnuniyet düzeylerini ve memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörleri araştırmaktır. Faktörlerin belirlenmesi hekim memnuniyet oranını yükseltmek için atılacak adımların belirlenmesi için önemli bir basamak olacaktır.

Gereç ve Yöntem

Çalışma için Aydın ilinde bulunan Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışan 350 aile hekiminin tümüne ulaşılması planlandı. Aralık 2018- Şubat 2019 tarihleri arasında tüm aile hekimlerine ilgili formlar internet üzerinden ulaştırılacaktır. Yanıt vermeyenlere 15’er gün arayla 2 kez daha hatırlatma mesajı gönderilecektir. Ankette amaca uygun olarak yapılan literatür taraması doğrultusunda oluşturulan sorular sorulacaktır. Hekim memnuniyetini belirlemek için Minnesota İş Doyum Ölçeği’nin kısa formu kullanılacaktır.

Bağımlı değişken: Meslek memnuniyeti

Bağımsız değişkenler: Hekim ile ilgili: Yaş, cinsiyet, tek başına yaşama, aile hekimliğinde geçen süre, kronik hastalık varlığı, uyku düzeni

Uygulama ile ilgili: Kentsel veya kırsal bölgede çalışma, ASM’de çalışan aile hekimi sayısı, iş yükü, iş stresi, işin sağladığı sosyokültürel çevre, hekimin hasta memnuniyeti algısı, gelir düzeyi, ödeme sistemi, misafir hasta bakmak.

Bulgular

Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- İnternetle görüşme sonucu yeterince hekime ulaşılamazsa yüz yüze görüşmeyle devam etmek sonucu etkiler mi?
- Daha geniş örneklem elde etmek için farklı şehirlerde de anket yapılabilir mi?
- Farklı ölçek ya da farklı bağımsız değişken önerileriniz olur mu?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Dikkat Eksikliği Ve Hiperaktivite Bozukluğu Olan Çocuklarda Bilgisayar Oyun Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılığının Değerlendirilmesi

Ebru Çiçek¹, Orhan Ayan¹, Tahsin Çelepkolu¹, Gülnur Baş², Ahmet Yosunkaya¹, Tuğba Yüksel²

¹ Dicle Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Dicle Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Giriş

Çocukluk çağının en sık görülen psikiyatrik bozukluklarından olan dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB); dikkat, konsantrasyon, hareketlilik ve dürtü kontrolü alanlarındaki sorunlarla karakterize bir hastalıktır. Hastalığın tanınırlığı zamanla artmasına rağmen etiyojisi ve patofizyolojisi hakkında halen kısıtlı bilgi mevcuttur. Yaşamımızın birçok alanında önemli bir iletişim ve bilgi paylaşım alanı olan internetin kullanımı son yıllarda dünyada ve ülkemizde giderek artmaktadır. İnternet bağımlılığı açısından risk grubu olarak görülen çocuk ve ergenlerin aşırı internet kullanımının okul, aile ve sosyal yaşamlarını olumsuz yönde etkileyebileceği gösterilmiştir. DEHB'nin hem dikkatsizlik hem de hareketlilik/dürtüsellik belirti şiddetlerinin internet bağımlılığı ile belirgin bir ilişki gösterdiği, günde bir saatten fazla bilgisayar oyunu oynamanın dikkatsizlik belirtilerinde artışla sonuçlandığı bildirilmiştir. Hızlı/anlık ödüllendirme sağlamaları nedeniyle bilgisayar oyunları diğer oyunlardan daha fazla uyarana neden olmaktadır. Ayrıca internet bağımlılığı olan çocuk ve ergenler arasında bilgisayar oyunları diğer kullanımlardan daha fazla tercih edilmektedir.

Yöntem

Araştırmamız vaka kontrol çalışması olarak planlanmıştır. Çalışmamızın evrenini Üniversitemiz Tıp Fakültesi Hastanesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları polikliniğine başvuran 18 yaş altı dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanılı 50 hasta ile Aile hekimliği polikliniğine başvuran herhangi bir psikiyatrik hastalığı olmayan 18 yaş altı 70 hasta oluşturmaktadır. Vaka grubu için, DEHB dışında psikiyatrik hastalığı olanlar, konuşma bozukluğu olan hastalar çalışmaya dahil edilmeyecektir. Kontrol grubu için herhangi bir psikiyatrik hastalığı olanlar çalışmaya dahil edilmeyecektir. Katılımcılara yüz yüze görüşme metodu ile sosyodemografik veri formu, Young internet bağımlılığı ölçeği ve bilgisayar oyun bağımlılığı ölçeği doldurulacaktır. Sosyodemografik veri formu 14 sorudan oluşturulacak olup yaş, cinsiyet, anne ve baba yaşı, anne ve baba çalışma durumu, anne ve baba eğitim durumu, evde internet bağlantısı olup olmadığı, günlük bilgisayar ve internet kullanım süreleri ve bilgisayar kullanmaya başlama yaşı, DEHB tanısının ne kadar süredir olduğu sorgulanacaktır.

Bulgular

Değerlendirme aşamasındadır.

Sonuç

Değerlendirme aşamasındadır.

Tartışma Sorusu

- Çalışmanın dahil edilme ve dışlanma kriterleri ile ilgili önerileriniz nelerdir?

Gebelik Öncesi Danışmanlık Hizmetleri: Kadınlar Farkındalar mı?

Bedia Bulut, Mehtap Kartal

Dokuz Eylül Üniversitesi Araştırma Hastanesi

Giriş

Prekonsepsiyonel bakım, kadın sağlığı veya gebelik sonuçları üzerine potansiyel risk oluşturabilecek biyomedikal, davranışsal ve sosyal risk faktörlerini, gebelik öncesi saptamak ve bunların yönetimi için harekete geçmektir. Prekonsepsiyonel bakımın temeli anne ve çocuk sağlığını etkileyebilecek olumsuzlukları ortadan kaldırmak veya mümkün olan en az düzeye indirmek yoluyla gebeliğe ilişkin sorunları önlemek/azaltmak ve dolayısıyla annelerin/bebeklerin daha sağlıklı olmasını başarmaktır.

İstenmeyen gebeliğin önlenmesi için tek gerçek fırsat, prekonsepsiyonel bakımdır. Kadın gebe kaldığını anlayıp ilk prenatal kontrolüne gelinceye dek geçen sürede (ülkemizde kentsel alanda yaklaşık 2 ay, kırsal alanda 3 ay) fetüs, organogenez sürecini tamamlamakta yani riskler gebelikten önce saptanamazsa etkilenimlerin önlenmesi için geç kalınmaktadır.

Ülkemizde yapılan bir çalışmada, gebe kadınların %68'i gebeliklerini planlı ve istemli, %19,5'i plansız ve istemsiz, %12,5'i ise istemli ama plansız olarak değerlendirmişlerdir. Plansız gebeliklerin düşükle sonuçlanma riski ve plansız gebelik sonucu gerçekleşen doğumlarda obstetrik komplikasyon riski artmaktadır. Ayrıca doğan bebeklerin daha düşük doğum ağırlığına sahip oldukları, çocuklukta mental ve fiziksel sağlıklarının daha kötü olduğu ve bilişsel testlerde daha az başarılı oldukları da gösterilmiştir. Plansız gebeliklerde gebenin doğum öncesi ve doğum sonrası depresyon riski de artmaktadır. Plansız gebeliklere bağlı ortaya çıkan tüm bu olumsuzlukların önüne geçilebilmesi için kadınların prekonsepsiyonel bakım hizmetlerinin farkında olmaları ve bu amaçla aile hekimlerine başvurularının sağlanması önemlidir.

Çalışmanın amacı anne adayları kadınların aile hekimleri tarafından verilen prekonsepsiyonel bakım hizmetleri konusundaki farkındalıklarını belirlemektir.

Yöntem

Araştırma kesitsel analitik bir araştırma olarak İzmir ilinde Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerimizde yürütülmesi planlanmaktadır. Polikliniğe başvuran kadınların prekonsepsiyonel bakım hizmetleri konusundaki farkındalıklarını belirlemeye yönelik sosyodemografik özellikler ve obstetrik öykülerini sorgulayan anket yüz yüze uygulanacaktır. Elde edilen veriler SPSS 22.0 programı ile değerlendirilecek, tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (ortalama, standart sapma, frekans) ve anlamlılık $p < 0,05$ düzeyinde kullanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Ankette sorulmasını önereceğiniz sorular nelerdir?
- Dışlama ya da dahil etme kriterleri için önerileriniz nelerdir?
- Örneklem sayısı ve seçimi konusunda önerileriniz nelerdir?

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Willis Ekbom Hastalığının (Huzursuz Bacaklar Sendromu) Sıklığının ve Farkındalığının Saptanması

Tuğba Yıldız¹, Nurver Turfaner Sipahioğlu¹, Gülçin Benbir Şenel²

¹ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi-Nöroloji Anabilim Dalı

Huzursuz bacaklar sendromu (HBS), yeni ismi ile Willis Ekbom Hastalığı, ekstremiteleri, özellikle bacakları hareket ettirme ihtiyacı ile ortaya çıkan kronik bir sensörimotor bozukluktur.

Tanı kriterleri, çoğunlukla bacaklardaki hoş olmayan rahatsızlık hissi ile bacağı hareket ettirme ihtiyacının varlığı, bu ihtiyacın istirahatte ortaya çıkması ya da kötüleşmesi, hareketle rahatlama, gece semptomların kötüleşmesi ve bu özelliklerin organik medikal bir sebebe bağlanamaması, şikayetlerin endişe verici olması, stres ve uyku bozukluğuna yol açması ve birçok alanda fonksiyonel etkilenmeye yol açması şeklindedir.

Hastalık primer ve sekonder olmak üzere 2'ye ayrılır. İdiyopatik, primer form hastalığın %70-80'ini oluşturur. Primer diyebilme için muayene, laboratuvar ve görüntüleme yöntemlerinin normal olması gerekir. Yapılan çalışmalarda hastalığın idiyopatik formunda %50-70 oranında aile öyküsü pozitif görülmüş olup bu durum, genetik faktörlerin hastalık üzerinde etkisi olabileceğini düşündürmüştür. Geçiş modeli olarak otozomal dominant bir geçiş öne sürülmekle birlikte hastalığın daha karmaşık genetik-çevresel etkilenme ile ortaya çıktığı görüşü kabul görmektedir. Bu olgularda başlangıç yaşı daha erkendir ve daha yavaş bir progresyon izlenir.

Olguların %35-45'inde şikayetler 20 yaş öncesinde başlamaktadır. Çocukluk ve adölesan döneminde ise prevalans %2 civarındadır. Erken dönemde semptomlar genellikle hafif seyirliken, yaşla birlikte şiddetlenmekte ve 50-60 yaşlarında tedavi ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmada; Cerrahpaşa Tıp Fakültesi öğrencilerinde Willis Ekbom Hastalığının sıklığının saptanması ve farkındalığının anket yöntemi ile sorgulanarak artırılması amaçlanmıştır.

Histerektomi Yapılan Kadınlarda Bedeni Beğenme Ve Cinsel Yaşam Kalitesini Değerlendirme: Vaka Kontrol Çalışması

Habibe İnci, Sibel Mutlu, Elif Harman, Cansu Şerifoğlu, Didem Adahan

Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş

Histerektomi en sık yapılan major cerrahi işlemlerden biridir. Histerektomi kaynaklarda, fiziksel, psikolojik, sosyal boyutu olan, olumlu ve olumsuz unsurları barındıran karmaşık bir deneyim olarak tanımlanmaktadır. Eski çağlardan beri, uterusu önemli fizyolojik fonksiyonları kontrol edici ve düzenleyici görevine ek olarak seksüel bir organ, enerji ve yaşam gücünün kaynağı, gençliğin ve cazibenin koruyucusu gözüyle bakılmaktadır. Histerektomi ameliyatı sonucu uterusun kaybedilmesi, kadının cinsel mutluluğunu, cinsel çekiciliğini kaybetme korkusu yaşamasına ve kendi bedenini algılama durumunun değişmesine neden olabilmektedir.

Biz de bu çalışmamızda histerektomi operasyonu geçirmiş kadınlarda geçirmemiş olanlara göre bedeni beğenme ve cinsel yaşam kalitesini belirlemeyi amaçladık.

Gereç Ve Yöntem

Bu vaka kontrol çalışmasında karabük üniversitesi eğitim araştırma hastanesi kadın hastalıkları ve doğum ve aile hekimliği polikliniklerine başvuran histerektomi operasyonu geçirmiş kadınlar hasta grubuna, aynı yaşta operasyon geçirmemiş kadınlar kontrol grubuna dahil edilecektir. Katılımcıların sosyo-demografik, klinik ve obstetrik bilgileri veri toplama formu ile değerlendirilecektir. Daha sonra tüm katılımcılara bedeni beğenme ve cinsel yaşam kalitesi ölçeği uygulanacaktır. Elde edilen verilerin skor değerleri, normal dağılım t testi ile, normal olmayan dağılım mann whitney u testi ile değerlendirilecek, tek ve çift yönlü tablolarda bağımlılık olup olmadığı ki kare testiyle belirlenecektir.

Bulgular

Histerektomi yapılan kadınlarda cinsel yaşam kalitesi, bedeni beğenme algısı

Sonuç

Karabük ilindeki histerektomili kadınların histerektominin cinsel yaşam kalitesine etkisi ve bedeni beğenme algısına etkisi belirlenecektir.

Tartışma Soruları

- Başka ölçek önerisi olur mu?
- Anket formuna eklenecek soru olur mu?

Tip 2 Diabetes Mellitus Hastalarının Kullandığı İlaç Türü ve Kan Şekeri Düzeylerinin Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi

Serkan Kırtay, Hüseyin Aksoy, Kenan Topal, Tansu Çevik

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş

Tip 2 DM kronik fiziksel bir hastalık olmanın yanı sıra hasta açısından ruhsal, duygusal, sosyal bir dizi sorun ve çatışmanın gündeme gelmesine yol açabilen bir durumdur. Bu çalışmada Tip 2 DM'li kişilerde farmakolojik tedavi türü ve kan şekeri düzeylerinin yaşam kalitesi üzerine etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem

Kesitsel tanımlayıcı tipteki bu çalışmaya 2 aylık sürede Adana ilindeki üç Aile Hekimliği Birimi'ne kayıtlı bulunan 87 Tip 2 DM hastası alınmıştır. Kişilerin sosyo-demografik özellikleri, antropometrik ölçümleri, HbA1C değerleri kaydedilmiştir. Diyet ve bedensel etkinlik durumları(5 li Likerts), DM komplikasyonlarının varlığı, insülin ve OAD kullanım durumları sorgulanmıştır. Yaşam kalitesinin belirlenmesi amacıyla DSÖ Yaşam Kalitesi Ölçeğinin kısa formu (WHOQOL Bref-TR) uygulanmıştır. Veri analizinde independent-t testi ve korelasyon analizi kullanıldı.

Bulgular

Katılımcıların(n=87) yaş ortalaması $60,02 \pm 8,03$ 'dir, 49'u kadındı.(%56.3), %49.4'ü ilköğretim mezunu, %34,5'i ev hanımıydı. Ortalama HbA1C düzeyleri $7,67 \pm 1,86$ idi. Kişilerin %20.7'si hiç diyet yapmıyor, %13,8i diyetle tamamiyle uyuyordu.%42.5i hiç egzersiz yapmıyordu %48,2si doktor kontrollerini düzenli şekilde yaptırdığını söyledi. Hba1c'si ≤ 7.5 olanlar >7.5 olanlara göre diyet uyumu daha yüksekti($p < 0.05$). %29.9'u en az bir kez Hiperglisemi atağıyla acile başvurmuştu. %39.1'i en az bir kez hipoglisemi semptomlarıyla karşılaşmıştı. WHOQOL Bref-TR'ye göre; 100 üzerinden sağlık skorlarının ortalamaları; Genel:51.43, Fiziksel:60.58, Psikolojik:64.12, Sosyal:69.73, Çevre skoru:68.57 idi. Katılımcıların %36.8'i(n=32) insülin kullanıyordu. İnsülin kullananların yalnızca OAD kullananlara göre Whoqol bref-TR sosyal skoru hariç diğer skorları anlamlı olarak daha düşüktü.($p < 0.05$). Hba1c değerleri ≤ 7.5 olanların >7.5 olanlara göre tüm skorları anlamlı olarak daha yüksek bulundu.($p < 0.01$). Nöropatisi olanların tüm skorları, Retinopatisi olanların genel, fiziksel ve sosyal skorları anlamlı olarak düşüktü.($p < 0.05$).

Sonuç

Yapılan bu çalışma sonuçlarına göre yüksek KŞ değerlerinin Yaşam kalitesine olumsuz etkilerinin yanı sıra insülin kullanımının da yalnızca OAD kullanımına göre yaşam kalitesinin üzerine olumsuz etkileri olduğu görüldü. Tedavi seçiminde yaşam tarzı değişikliklerinin daha da ön plana alınarak tedavi seçiminde insüline olan ihtiyacın azaltılıp yaşam kalitesi yükseltilmesi de önemsenmelidir.

Aile Hekimlerinde Empatik Eğilim ve Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki

Nilüfer Şalvarlı¹, Hatice Köseoğlu¹, Şirvan Hande Toprak¹, Nebi Sökmen², Okay Başak¹

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi

² Aydın 4 No'lu ASM

Giriş ve Amaç

Tükenmişlik sağlık çalışanları arasında giderek büyüyen bir sorundur. Tükenmişlik aile hekimlerinin çalışma verimliliğini etkilemektedir. Sağlık çalışanlarında tükenmişliğe etki eden önemli etkenlerden biri empati düzeyleridir. Bu sorunun varlığının tespiti ve olası faktörlerle ilişkisi araştırılarak önleyici programlar düzenlenebilir. Ülkemizde hemşirelerin empatik eğilim ve tükenmişlik düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada; empatik eğilim puanları arttıkça duygusal tükenme ve duyarsızlaşma puanlarının azaldığı, kişisel başarı puanlarının arttığı görülmüştür. Bu konuda aile hekimlerinde tükenmişlik düzeylerini araştırılan sınırlı sayıda çalışma bulunmakta; özellikle empatik eğilimin tükenmişlik üzerine etkisini belirlemeye yönelik bir çalışma bulunmamaktadır. Araştırmamızın amacı aile hekimlerinde tükenmişlik düzeyinin empatik eğilim ve sosyodemografik özelliklerle ilişkisini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem

Aydın ilinde bulunan Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışan 350 aile hekiminin tümüne ulaşılması planlandı. Aralık 2018- Şubat 2019 tarihleri arasında aile hekimlerine ilgili formlar internet üzerinden ulaştırılacaktır. Yanıt vermeyenlere 15'er gün arayla 2 kez daha hatırlatma mesajı gönderilecektir. Çalışmada tükenmişlik düzeyi için Maslach Tükenmişlik Envanteri (MTE), empatik eğilim için Empatik Eğilim Ölçeği (Üstün Dökmen 1988) kullanılması planlandı. MTE Maslach- Jackson tarafından geliştirilmiş ,gecerlik ve güvenilirliği çalışılmıştır. Ölçek 5'li likert tipinde 22 sorudan oluşmaktadır; duygusal tükenme, duyarsızlaşma,kişisel başarı eksikliği olmak üzere üç boyutu vardır. Empatik Eğilim Ölçeği Dökmen tarafından geliştirilmiş, geçerlik ve güvenilirliği çalışılmıştır. Empatik eğilim ölçeği de Likert türü ölçek olarak hazırlanmıştır. Sosyodemografik veriler için katılımcıların kişisel bilgi formu doldurmaları planlandı. Tükenmişlikle empati ve diğer değişkenler arasındaki ilişki ikili analizlerle ve bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki etkisini belirlemek için çoklu lojistik regresyon analizi uygulanacaktır.

Bağımlı değişken: Aile hekimlerindeki tükenmişlik düzeyi

Bağımsız değişkenler: Empatik eğilim, cinsiyet , yaş, medeni durum, aile hekimliğindeki hizmet süresi, iş yükü, iş stresi, gelir düzeyi algısı

Tartışma Soruları

- İnternet üzerinden yapılacak çalışmamız yeterli hekime ulaşmamızı sağlar mı? Diğer anket uygulama tekniklerini önerir misiniz?
- Kullanmayı düşündüğümüz ölçekler uygun mudur? Başka ölçek önerir misiniz?
- Çalışma örneklemi yeterli midir başka iller de dahil edilebilir mi?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Zonguldak İlinin Kozlu İlçesinde Çalışan Aile Hekimlerinin, Karaciğer Yetmezliği Bulunan Hastaların Değerlendirilmesi ile İlgili Bilgi Düzeyinin Ölçülmesi

Mehmet Burak Doğrusever, Nejat Demircan, Günter Dilsiz

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Çalışmamızda Zonguldak ilinin kozlu ilçesinde görevli aile hekimlerinin karaciğer yetmezlikli hastaların değerlendirilmesiyle ilgili bilgi düzeylerinin ölçülmesi planlanmıştır.

Çalışmamıza Zonguldak ilinin Kozlu ilçesinde aktif olarak aile hekimliği yapan tüm hekimlerin katılımı planlanmıştır. Hedefimiz karaciğer yetmezliği bulunan hastalara hizmet verilirken dikkat edilecek hususlara parmak basmaktır.

Yöntem

Araştırmamız 2018 – 2019 yılları arasında Zonguldak ilinin Kozlu ilçesinde aktif olarak aile hekimliği yapanlarla gerçekleştirilecektir.

Hekimlere 5 sorudan oluşan bir anket yapılması planlanmaktadır.

Anket içeriğinde; karaciğer yetmezliği bulunan hastaları değerlendirirken dikkat edilecek tetkikler, anamnezlerinde en sık rastlanan şikâyetler, 1. Basamakta reçete edilirken dikkat edilmesi gereken ilaçlar, yapılabilecek beslenme önerileri ve görülebilecek temel bulguları içermektedir.

Her soru 10 seçenekten oluşup hekimlerin doğru olduğunu düşündüklerini kendilerinin işaretlemeleri beklenmektedir.

Bu 10 seçenekten doğru olarak işaretlenenler yüzde olarak değerlendirilecek ve her soru için bir yüzdeler puan verilecektir.

5 soru için yüzdeler puanları hesaplandıktan sonra bu yüzdelerin ortalaması alınarak test puanı hesaplanmaktadır.

Bulgular

Araştırmamız devam etmektedir.

Sonuç

Araştırmamız devam etmektedir.

Tartışma Soruları

- Çalışmanın düzeni, evreni, hazırladığımız ölçeğe eklenebilecek sorular hakkında katılımcı görüşlerine başvurulmak üzere sunulmuştur.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Sigara Bağımlılarında Klinik ve Laboratuvar Özelliklerin Belirlenmesi, Antioksidan ve D vitamini Düzeylerinin Tedavi Alanlar ile Almayanlar Arasında Karşılaştırılması

Ahmet Yılmaz, Leyla Süzer

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Tütün kullanımı nedeniyle, 2030 yılına gelindiğinde ölen kişi sayısının 8 milyon olacağı, yirmi birinci yüzyıl boyunca 1 milyara yakın kişinin sigara nedeniyle öleceği tahmin edilmektedir. Böylesine yaygın sağlık sorunlarına yol açan, kullananlarda morbidite, mortalite artışında temel etken kabul edilen sigara bağımlılığına ilişkin araştırmalara olan gereksinim her geçen gün önemini arttırarak devam etmektedir.

Çalışmamızda, hastanemiz aile hekimliği birimine başvuran sigara içicilerinde ve sigara içmeyen belirlenmiş kontrol grubu hastalarında antioksidan olarak, oksidatif stresi ölçmek için total antioksidan kapasite (TAS) , total oksidan kapasite (TOS) ve paraoksanaz v eserum D vitamini düzeylerini ölçmeyi, buna göre serum laboratuvar değerleri ve klinik özelliklerinin sigara içen ve içmeyenler arasında farklılıkları araştırmayı amaçladık.

Çalışmamızın evrenini Üniversitemiz aile hekimliği polikliniğine 01.11.2018 ve 01.02.2019 tarihleri arasında başvuracak, sigara içen çalışma ve içmeyen kontrol grubu hastalar oluşturacaktır.

Toplamda 1 yıl veya daha uzun süre sigara içen, Deliryum tablosu içinde olmayan ,mental retardasyonu, ciddi görme ve işitme kaybı, Mental motor hastalığı olmayan, hastalar çalışmaya alınacaktır. Sosyodemografik veri formu hastanın yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu sorgulanacak, sigara içme durumu uygulanacak olan Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi ile değerlendirilecektir. D vitamininin laboratuvar analizi; Hastanemiz biyokimya laboratuvarında vitamin D total (25-OH vitamin D) analizi yapılacaktır.

Örneklerin TAS, TOS, paraoksanaz düzeyleri Erel tarafından geliştirilen Rel Assay marka ticari kitler (Rel Assay Kit Diagnostics, Türkiye) kullanılarak ölçülecektir.

Tartışma Soruları

- D vitamini düzeyi düşük ve normal olan sigara bağımlılarında klinik, laboratuvar özelliklerin (FNBT ve antioksidan kapasite) karşılaştırılması yapılabilir mi?
- Tedavi verilmesi planlanan sigara bağımlılarında belirlenecek olan laboratuvar özellikler birer belirleyici kriter olabilir mi?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Birinci Basamağa Başvuran Hastalarda Genel Anksiyete Bozukluğu Görülme Sıklığı ve Tedavi Durumlarının Saptanması

Nilüfer Kızı, Vildan Mevsim

Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş

Epidemiyolojik araştırmalara göre, anksiyete bozuklukları dünyadaki en yaygın psikiyatrik bozukluklar ve önemli bir komorbidite ve morbidite faktörüdür. Toplumdaki yaygınlığına benzer şekilde; yaygın anksiyete bozukluğu birinci basamaktaki başvuruların %5'ini oluşturan anksiyete bozukluğudur. Bir yıllık anksiyete bozukluğu prevalansı %5,6-18,1 bildirilmekte ve yaygın anksiyete bozukluğu ve panik bozukluk bu oranların yarısını oluşturmaktadır. Anksiyete bozukluğu hastalarının ilk başvurduğu yer birinci basamak olsa da bu hastalık grubunun tanı konma ve tedavi oranları düşüktür. Birinci basamakta; anksiyete bozukluklarının sadece üçte biri doğru tanı alabilmekte ve yaygın anksiyete bozukluğu doğru tanı oranı %34,4'dir.

Amerika'da AAFP; genel anksiyete tanısı için GAD-7 kullanımını ve PRO-MIS Emotional Distress–Anxiety–Short Form for adults ve Severity Measure for Generalized Anxiety Disorder–Adult ölçeklerini ise tedavi etkinliğini takipte kullanımını önermektedir. Literatürde Türkiye'de birinci basamağa başvuran hastalarda yaygın anksiyete bozukluğu görülme sıklığı ve aldıkları tedaviler konusunda çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı birinci basamağa başvuran hastalarda yaygın anksiyete görülme sıklığı ve tedavi durumunu saptamaktır.

Yöntem

Araştırma kesitsel analitik çalışma olarak planlanmıştır. Çalışma İzmir'de aile sağlığı merkezlerinde yürütülecektir. Rastgele örneklem yöntemi ile seçilen belirli bir dönemde İzmir'de aile sağlığı merkezlerine başvuran hastalar çalışmaya alınacaktır. Yüzyüze görüşme yöntemiyle katılımcılara veri toplama formu ve ölçek kullanılacaktır. Veri toplama formunda sosyodemografik veriler, anksiyete tanısı ve tedavi durumları sorgulanacaktır. Ayrıca katılımcıların yaygın anksiyete bozukluğu durumu Spitzer ve ark. tarafından geliştirilen Türkçe uyarlaması Konkan ve ark. tarafından yapılan "Yaygın Anksiyete Bozukluğu Ölçeği" kullanılarak saptanacaktır. Veri analizinde tanımlayıcı analizler, khi kare analizi, t testi kullanılacaktır.

Bulgular

Sosyodemografik veriler bağımsız değişken, yaygın anksiyete durumu bağımlı değişken olarak kullanılacaktır. Ayrıca anksiyete varlığı ve verilen tedavi durumu ile ilgili frekans ve oranları hesaplanacaktır.

Sonuç

Araştırma tasarım aşamasındadır.

65 Yaş Üzeri Tip 2 Diyabeti Olan Hastalarda Diyabetik Distres

Gülseren Pamuk, Muhammed Said Caynak, Arif Erbayraktar, Esra Meltem Koç

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Diyabetes mellitus (DM), dünyada ve ülkemizde büyük bir halk sağlığı sorunudur. Diyabetik distres (diyabetik sıkıntı) hastalığa özgü bir problem olup, diyabetin sonuçları ile ilişkilidir olup, zaman içerisinde kalıcı olmakta ve klinik depresyondan farklı bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha önceki çalışmalar, depresif özellik taşıyan hastalarda klinik anlamda depresyon olmayıp, bu durumun yüksek düzeyde diyabetle ilişkili distrese bağlı olduğunu göstermiştir. Yapılan çalışmalarda diyabetik distres (diyabetik sıkıntı) sıklığının %18-35 arasında olduğu gösterilmiştir. Diyabetik stress hastanın tedaviye uyumunu ve öz bakımını düşürmektedir. Diyabetik distresin glisemik kontrol ile arasında anlamlı ilişki bulunurken, depresyon ve depresif belirtiler ile glisemik kontrol arasında ilişki bulunmamış. Ülkemiz, yaşlanma sürecinin hızlı olduğu gelişmekte olan ülkeler arasındadır. Dolayısıyla yaşlı bireylerin sağlıklılık durumu önem kazanmış olup, bu bireylerin diyabet gibi kronik hastalıklar ile baş etme süresi de uzamıştır.

Biz de bu çalışmada 65 yaş üstü diyabeti olan ve olmayan bireylerde 'Diyabetik Distress Ölçeği 17' ile diyabeti olan hastalarda distresin değerlendirilmesini amaçladık.

Yöntem

Tanımlayıcı kesitsel tipte planlanan bu çalışmaya İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi polikliniklerine ve İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Narlıdere 4 No' lu, Karşıyaka 17 nolu Eğitim Aile Sağlığı Merkez' lerine başvuran 65 yaş üzeri yaşlı bireylerin alınması planlanmaktadır. Diyabeti olan bireyler hasta grubunu, diyabeti olmayan bireyler de kontrol grubunu oluşturacaktır.

Katılımcılara araştırmacılar tarafından geliştirilen sosyo-demografik verilere yönelik 19 soruluk anket ve Diyabetik Distres 17 Ölçeği uygulanacaktır. Herhangi bir psikiyatrik hastalığı olanlar, terminal dönem hastaları ve kortikosteroid kullanan hastalar çalışmaya dahil edilmeyecektir. Örneklem büyüklüğü GPOWER 3.1 paket programı ile hesaplanmıştır. Daha önce yapılan bir çalışma verileri kullanılarak %80 güç, tip 1 hata düzeyi=0.05 ile toplamda 460 kişi olarak hesaplanmıştır

Bulgular

Çalışmanın bağımlı değişkenini diyabetik distres ölçeği ile belirlenecek diyabetik distres varlığı, bağımsız değişkenini de diyabet varlığı oluşturacaktır.

Sonuç

- Çalışma dizaynı konusunda öneriler?
- Ek değerlendirilmesi gereken etiyolojik faktör ve takip yöntemleri konusunda öneriniz nedir?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Biriminde Takip Edilen Evli Kadınlarda Aile İşlevselliğinin Ruhsal Hastalık Riski Üzerine Etkisi

Volkan Gedik, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Bayram Ali Taparlı

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Adana Şehir Hastanesi

Giriş ve Amaç

İnsanlar mutlu ve uyumlu evliliği hayatlarının en önemli yerine koyarlar. Yapılan çalışmalar bireylerin mutlu bir evliliğe , iş ve ekonomik güvence gibi hayatın önemli sayılan diğer faktörlerden daha çok önem verdiklerini göstermiştir. İşlevselliği bozulmuş evlilik hayatı çeşitli ruhsal hastalıklara sebep olabilmektedir. Tüm dünyada çocukluktan başlayarak şiddet ,kötü muamele gibi olumsuz yaşantılarla, ya da hormonal değişiklikler ,doğum, aşırı iş yükü gibi zorlayıcı etkenler nedeniyle strese en fazla fazla karşı karşıya kalanlar kadınlardır. Bu araştırmada evli kadınlarda aile işlevselliği ile ruhsal hastalık riski arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Kesitsel tipteki bu araştırmaya 01 Ocak 2019-30 Eylül 2019 tarihleri arasında Adana Dağlıoğlu Aile Sağlığı Merkezi'ndeki 6 adet Aile Hekimliği Birimi'nde takip edilen 18 yaş üstü evli kadınlar üzerinde gerçekleştirilecektir. Yüzyüze görüşme tekniği ile sosyodemografik verilerin kaydedilmesini takiben kişilere Aile Değerlendirme Ölçeği ve Hastane Anksiyete Depresyon ölçeği uygulanacaktır. 18 yaş altı evli kadınlar, ikinci eş olarak imam nikahı ile evlenenler, resmi olarak evli olup ayrı yaşayanlar alınmayacaktır.

Bulgu ve Sonuçlar

Çalışma'ya 200 kadın alınacaktır. Çalışmaya alınana kadınlar yaş, gelir durumu, çalışma durumu, evlilik yılı, çocuk sayısı, eğitim durumu ile istatistiksel olarak karşılaştırılacaktır.

Tartışma Soruları

- Sizce çalışmaya alınmama kriterleri yeterli midir?
- Sizce çalışmaya eklenebilecek başka bir parametre var mıdır?

Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Yeme Bozuklukları Sıklığının Değerlendirilmesi

İrem Arslan, Nejat Demircan

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Yeme Bozuklukları; önemli fiziksel sağlık problemlerine yol açmanın yanı sıra, yüksek morbidite ile birlikte artmış ölüm riski taşıyan psikiyatrik bozukluklardır. Yeme bozuklukları vakalarının %90'dan fazlasını, 25 yaş altı bireyler oluşturmakta olup, genellikle adolesan dönemde başlar.

İnsidansında belirgin bir artışın da gözlemlendiği yeme bozuklukları, ergenlerde ve genç erişkinlerdeki yüksek prevalansı, diğer ruhsal ve bedensel sorunlarla komorbidite ve mortalitesi nedeniyle erken tanı ve tedaviyi gerektiren bir durumdur. Ergenlik döneminde ortaya çıkan yeme bozuklukları önlem alınmazsa kişinin hayatını olumsuz etkileyerek önemli sağlık sorunlarına yol açabilir.

Gençlerde yaygınlığı ve sıklığı giderek artan yeme bozuklukları Dünya Sağlık Örgütü tarafından "tıbbi dikkat" gerektiren "önemli tıbbi durum" olarak tanımlanmaktadır. Yeme bozukluğu açısından yüksek riskli grupları en iyi temsil edenler lise ve üniversite öğrencileridir.

Bu çalışmayla Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi 1,2,3,4,5 ve 6.sınıf öğrencilerinde, Türkiye'de geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan Yeme Tutum Testi-40 (YTT-40) kullanılarak bozulmuş yeme tutumları sıklığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmamız 2018-2019 akademik dönemi süresince Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinden araştırmaya katılmayı kabul edenler arasında gerçekleştirilecektir.

Veri toplama aracı olarak; Yeme Tutum Testi (YTT-40) kullanılacaktır. YTT-40; Garner ve Garfinkel (1979) tarafından geliştirilmiş, problemlili yeme davranışlarını tanımlamak için tüm dünyada kullanılan bir öz bildirim ölçeğidir. Türkiye'de geçerlik ve güvenilirlik çalışması Savaşır ve Erol (1989) tarafından yapılmıştır. Test, 40 sorudan oluşmakta, cevaplar "daima-hiçbir zaman" şeklinde altı basamaklı Likert formunda değerlendirilmektedir. YTT- 40 için kesme değeri 30 puandır. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı Savaşır ve Erol'un çalışmasında 0.70 bulunmuştur.

Hazırlanan Yeme Tutum Testi-40'ın çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden anonim olarak doldurmaları beklenmektedir.

Yürütülecek çalışmada YTT-40'ın değerlendirme ölçeğine göre; "≥30" puan alan kişiler "yeme davranışı bozukluğuna yatkın" şeklinde nitelendirilecektir.

Verilerin analizi SPSS ile sağlanacaktır.

Bulgular

Araştırma halen devam etmektedir.

Sonuç

Araştırma halen devam etmektedir.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

DEÜTF Aile Hekimliği Eğitim Aile Sağlığı Merkezleri'nde Kayıtlı 15-49 Yaş Arası Kadınların İzlemleri Ve Sağlık Durumlarının Değerlendirilmesi

Metin Kaya, Dilek Güldal

Dokuz Eylül Üniversitesi

Giriş

Cinsiyet ve yaşam dönemlerine özgü üreme sağlığı sorunları ve hizmet gereksinimleri farklılık gösterir. Doğurganlık dönemi olarak da adlandırılan 15-49 yaş dönemi, sadece üreme sağlığı değil genel olarak kadın sağlığı açısından ele alınmalıdır. Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri kapsamında önemle üzerinde durulmaktadır. EASM'ler sağlık hizmetlerinin sunumunda önemli bir test noktası olup önerilen programların uygunluğu ve uygulanan asistan eğitiminin yeterliliği açısından değerli bir bilgi ortamıdır. EASM'lerin performanslarının bu çerçevede değerlendirilmesi ve sorunların çözümlenmesi sağlık otoriteleri için de kullanılabilir, gerçekçi bilgiler sağlayacaktır. Araştırmada DEÜTF AHAD'na bağlı EASM'lerde 15-49 yaş izlemleri ile bu kadınların sağlık durumlarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem

Kesitsel analitik çalışma olarak DEÜTF Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Eğitim Aile Sağlığı Merkezleri'nde yapılması planlanmıştır.

Araştırmanın evrenini 2017 yılında Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerinde kayıtlı bulunan 15-49 yaş arasındaki kadınlar oluşturmaktadır. Örneklem her bir aile hekimliği biriminde ayrı ayrı olmak üzere yaşa göre rasgele tabakalı örneklem hesabı ile %95 güven düzeyi ve hata payı %5 kabul edildiğinde toplam 1025 kadın olarak hesaplanmıştır. Veriler EASM kayıtlarından alınacaktır.

Araştırmada sağlık bakanlığının programına uygun olarak ASM'de kullanılan izlem parametreleri veri olarak kayıt edilecektir.

Veriler SPSS 22.0 paket programında değerlendirilecek, analizlerde tanımlayıcı testler (yüzde, ortalama, ortanca vb) yanısıra karşılaştırmalarda kategorik değişkenler için ki-kare, sürekli değişkenler için ise student T testi uygulanacaktır. $P < 0,05$ olan değerler istatistik olarak anlamlı kabul edilecektir.

Bulgular

EASM'de 15-49 yaş grubuna verilen hizmet ile birlikte bu gruptaki kadınların sağlık durumları da değerlendirilecektir.

Sonuç

Sonuçlara göre EASM çalışmaları düzenlenecek, sorunların nasıl çözüleceği araştırılacaktır.

Tartışma soruları

- Çalışmada izlem parametreleri farklı sonuçlar elde etmek için kullanılabilir mi? Ne gibi sonuçlar?
- Mediko-sosyal tesislerdeki 20-29 yaş grubu kadın sayısının fazla olması çalışmayı nasıl etkiler?

Ventriküler Septal Defekt Tanılı Hastanın Anne Sütü İle Beslenememe Durumu ve Sonuçları

Emine Güner, Alper İlker Akbaba

Balıkesir Sındırgı Devlet Hastanesi

3 aylık erkek bebek huzursuzluk ve beslenememe şikayetleri ile aile hekimliği polikliniğine getirildi. Öyküsünde ailesi, bebeğin kalp hastası olduğunu ve ilaç kullandığını belirtti.

9 gün önce çekilen transtorasik ekokardiyografi raporu incelendi. Ventriküler septal defekt (PM, orta şantlı), pulmoner hipertansiyon, patent duktus arteriozus (3 mm), patent foramen ovale tanısı aldığı görüldü. Çekilen elektrokardiyografi sinus ritminde ve aksı normaldi.

Digoksin 1+1 damla, Aldactone 2*4 mg/gün, Lasix 5 mg/gün, Enapril 0,5 mg/gün tedavisi alan hastanın fizik muayenesinde solunum sesleri doğaldı. Hafif subkostal çekilme izlendi. Solunum sayısı:54/dk, karaciğer 2-3 cm palpabl idi. Vücut ağırlığı: 4200 gr (<3 persentil), boyu: 58 cm (3-10 persentil) idi.

Hemogram ve biyokimya tetkiklerinde; WBC:11.83 , HGB: 11.7 g/dl, MCV:81.1, PLT:388.000, Glukoz:105 mg/dl, Üre:120 mg/dl, Kreatinin: 2.03 mg/dl, AST:38 U/L, ALT: 28 U/L, Na:130, K:5 mmol/L, Cl: 92 mmol/L, Kan üre azotu:56 olarak, kan gazı değerleri ise; pH:7.23, Pco₂:45.8, pO₂:26.6, HCO₃:19.3 g/dl, Lact: 5.33 mmol/L saptandı. (Laktik asidoz ile uyumlu idi.)

Anne sütü ile beslenen bebeğin emme sırasında ventriküler septal defekte bağlı yorulma, beslenememe ve beslenememe nedeni üre ve kreatinin değerlerinde yükselme olduğu düşünüldü. Pediatri uzmanı ile görüşüldü. Servise yatışı yapılan hastanın nazogastrik sonda ile beslenmesi sağlandı. Beslenme sağlandıktan sonra üçüncü gün yapılan kontrol kan tetkiklerinde Glukoz:93 mg/dl, Üre: 40 mg/dl, Kreatinin: 0.58 mg/dl, kan gazı; pH:7.35, HCO₃:19.9 g/dl, Lact:2.09 mmol/l idi. Yalnızca beslenme ile genel durumu düzelen hastaya mama raporu hazırlandı. Kalıcı nasogastrik sonda uygulaması amacı ile çocuk gastroenteroloji bölümüne yönlendirildi.

Tartışma Soruları

- Farklı ya da ek tedavi öneriniz var mı?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Sağlıkta Şiddet Algısı ve Şiddetin Branş Tercihine Etkisi

Nejat Demircan, Halil İsmail Kocamaz

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Zonguldak

Giriş

Sağlık ortamında hekime ve sağlık çalışanlarına yönelik şiddet son yıllarda artış göstermektedir. Sağlık kurumunda çalışmak diğer iş yerlerine göre şiddete uğrama yönünden daha risklidir. Yapılan çalışmaların bulguları da sağlık alanında ortaya çıkan şiddetin diğer iş yerlerine göre oldukça fazla olduğu gerçeğini doğrulamış ve bu olayların sadece yaralanma gibi ciddi olanlarının şiddet olarak algılandığı, çok azının kayda alındığını göstermiştir. Ülkemizde sağlık personelinin mağdur olduğu eylemlere ilişkin yasal düzenlemeler bulunmamaktadır. Sağlık personeline yapılan sözel saldırılar, yaralamalar, darp ve öldürmeye ilişkin hükümler genel hükümlere tabi tutulmaktadır.

Bu bilgiler ışığında yeni hekim adaylarının ve asistan doktor adaylarının gelecekte çalışma alanlarında kendilerini güvenli bir ortamın beklemediğini düşündüğü, TUS ile branş tercihi yaptıklarında o branşın şiddete maruziyetini göz önüne alarak bazı branşlara karşı ilgilerinin olmadığı, bu nedenle sözü edilen bölümlerde araştırma görevlisi alımının azaldığı ile ilgili bir görüş öne sürülmektedir.

Hedefimiz tıp fakültesi öğrencilerindeki şiddet algısını belirlemek ve şiddetle ilgili hekim adayları olarak onların çözüm önerilerini değerlendirmek, kendi geleceklerine yönelik mesleki planlamalarını yaparken şiddete ne derece önem verdiklerini ayırt etmek, hem hekimler arasında hem toplumsal anlamda bir farkındalık oluşturarak bunu gündem haline getirip gerekli çözüm adımları geliştirebilmektir.

Yöntem

Araştırmamız Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi 4. 5. ve 6. Sınıf öğrencileri arasında gerçekleştirilecektir. Literatür eşliğinde araştırmayı kapsayıcı bir anket formu hazırlanması planlanmaktadır. Bu anket formları öğrencilere anonim olarak uygulanacaktır. Ankette öğrencilerin sosyodemografik verileri, şiddet tanımları, şiddet algıları, şiddete maruziyet düzeyleri ve branş seçimlerinin sorgulanması düşünülmektedir.

Bulgular

Araştırma öneri aşamasındadır

Sonuç

Araştırma öneri aşamasındadır

Tartışma Soruları

Çalışma öneri aşamasındadır.

- Anket içeriği ile ilgili önerileriniz nelerdir?
- Tıp fakültesi öğrencilerinin sağlıkta şiddet algısında neler vardır?
- Sağlıkta şiddet ile ilgili öğrencilere hangi ölçekler uygulanabilir?

Atriyum Fibrilasyonu Nedeniyle Tedavi Gören Hastalarda Anksiyete ve Depresyon Düzeylerinin Araştırılması

Bayram Ali Taparlı, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy

Adana Şehir Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

Giriş

Atriyum fibrilasyonu (AF) tüm aritmilerin 1/3 'ünü, tüm strokların 1/5' ini oluşturur. AF' li hastalarda inme riski 5 kat artmıştır. AF, stroktan bağımsız olarak kognitif fonksiyonların bozulmasını 1.7 – 3.3 kat, demans riskini de 2.3 kat artırır. Beyin işlevlerini etkileyerek psikiyatrik bozukluklara yol açabilir. AF' nin, embolik olaylar ; inme, serebrovasküler olay ve dolayısıyla disabilite, bağımlılık ve mortalite gibi önemli sonuçları vardır. Özellikle yaşlılarda mental, ruhsal ve kognitif sonuçları vardır.

Depresyon ve anksiyete; kalp hastalıkları, diabetes mellitus ve kanser gibi kronik fiziksel hastalıklara sahip kişilerin yaşam kalitesi ve ölüm oranı üzerine olumsuz etkileri olan duygusal bozukluklardır.

Bu çalışmada AF'li hastalarda anksiyete ve depresyon düzeyleri incelenecek ve normal popülasyondaki oranlarla karşılaştırılacaktır. Ayrıca AF'li hastalarda anksiyete ve depresyona yol açabilecek etkenler araştırılacaktır.

Yöntem

Kesitsel tanımlayıcı tipteki bu araştırma Adana Şehir Hastanesi Kardiyoloji/Aritmi Polikliniğine 1-30 Kasım 2018 tarihleri arasında başvuran AF tanısı olup antiagregan – antitrombitik ilaç tedavisi almakta olan, çalışmaya katılmaya istekli ve gönüllü tüm hastalar üzerinde gerçekleştirilecektir. Sosyodemografik verilerin kaydedilmesini takiben, kişilerin kan basıncı ve antropometrik ölçümleri yapılacaktır. Tüm hastalara Hastane Anksiyete Depresyon Ölçeği (HAD) uygulanacaktır.

Bulgular

Çalışmada AF'li hastalardaki anksiyete ve depresyon sıklığı ve şiddetine etkisi olabilecek sosyodemografik özellikler (cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, birlikte yaşadığı kişiler, ekonomik durum, sosyal güvence vb), VKİ, mevcut kronik hastalıklar, kullanılan ilaçlar ve kişinin AF hakkındaki bilgi düzeyi gibi değişkenler incelenecektir.

Sonuç

AF'li hastaların rutin izlemlerinde anksiyete ve depresyon yönünden de incelenmesinin önemi vurgulanacaktır.

Birinci Basamak Hekimlerin Fiziksel Aktivite Düzeyi ve Sağlıklı Beslenme Durumlarının Saptanması

Muhlis Nalçacıoğlu, Tolga Günvar

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş

Düzenli fiziksel aktivite ve dengeli beslenme birçok kronik hastalığın görülme sıklığını azaltabilir. Birinci basamak hekimleri, hastalarının yaşam tarzı kararları ile ilgili temel bilgi kaynağı konumundadırlar. Bununla birlikte, bu hekimlerin, önerdikleri sağlıklı yaşam tarzı uygulamalarını ne ölçüde hayata geçirdiği belirsizdir. Bu çalışmanın amacı, İzmir ilinde çalışan birinci basamak hekimlerinin fiziksel aktivite düzeylerini ve sağlıklı beslenme durumlarını belirlemektir.

Yöntem

Araştırma kesitsel analitik desende bir araştırma olarak İzmir ilindeki aile hekimleri arasında yürütülecektir. Yüz yüze anket uygulanması planlanmıştır. Çalışmaya İzmir merkez ilçelerde çalışan 385 aile hekiminin dahil edilmesi planlanmıştır. Veri toplama formu içeriği;

- Demografik veriler yaş, cinsiyet, medeni durum, mezuniyet yılı, aile hekimi olarak çalışma süresi, uzmanlık durumu, aile tipi, gelir düzeyi, sigara içme durumu ve alkol tüketimi
- Uluslararası fiziksel aktivite ölçeği
- Beslenme durumunu bildiren bir ölçek? → Günlük öğün sayısı, öğün içeriği (protein, yağ, karbonhidrat) , sebze meyve tüketimi, makro besin takviyesi, mikro besin takviyesi, katkılı besin kullanımı

Araştırmanın bağımlı değişkeni fiziksel aktivite ve beslenme durumu, bağımsız değişkenleri; yaş, cinsiyet, medeni durum, aile tipi, gelir düzeyi, sigara içme durumu ve alkol tüketimi. Veri analizi için SPSS 22 kullanılacaktır. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (Ortalama, Standart sapma, frekans) yanı sıra karşılaştırmalarda Ki-Kare testi kullanılacaktır. Sonuçlar %95'lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilecektir.

Bulgular: Araştırma fikir aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma fikir aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- 1-Beslenme bilgisi ölçeği olarak önerileriniz?
- 2-“Sağlıklı beslenme” tanımı nasıl yapılmalıdır?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Karabük Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastaların Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Bilgi ve Tutumları

Süleyman Ersoy, Habibe İnci, Nur Dilara Böber, Elif Harman, Didem Adahan

Karabük Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi

Giriş

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) uygulamaları son yıllarda popülaritesini artırma eğilimindedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün GETATı günümüz tıbbına uyarlama stratejisi doğrultusunda ülkemizde Sağlık Bakanlığı (SB) GETAT uygulamalarının iyi klinik uygulamalar ve bilimsel esaslar çerçevesinde tatbikini temin amacıyla bir dizi yönetmelik çıkarılmıştır. İlgili yönetmeliklerde 15 adet farklı GETAT uygulaması SB tarafından tanınmış ve uygulama ve eğitim standartları belirlenmiştir. Biz de çalışmamızda başta SB tarafından tanınmış 15 farklı uygulama olmak üzere GETAT yöntemleri konusunda Karabük ili ve çevresindeki halkın bilgi ve tutumlarını değerlendirmeyi ve yöresel olarak kullanılan uygulamaları belirlemeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntem

Tanımlayıcı tipteki araştırmaya Karabük Eğitim Araştırma Hastanesi aile hekimliği polikliniğine başvuran hastaların sosyo demografik bilgilerini ve GETAT ile ilgili bilgi ve tutumlarını ve yöresel olarak kullanılan geleneksel yöntemler ve bitkisel ürünleri sorgulayan anket formu uygulanacaktır.

Anket formunun verileri skor değerleri normal dağılım t test, normal olmayan dağılım Mann Whitney U testi ile değerlendirilecektir. Tek yönlü ve çift yönlü tablolarda bağımlılık olup olmadığı ki kare testiyle değerlendirilecektir.

Bulgular

Bilinen GETAT yöntemleri, kullanılan yöntemler, yöntemlerle ilgili bilgi kaynakları, yöresel olarak kullanılan ve ya bilinen yöntemler.

Sonuç

Karabük ilinde bilinen ve kullanılan GETAT yöntemleri başta olmak üzere bireylerin GETAT ile ilgili bilgi ve tutumları belirlenecektir.

Tartışma Soruları

- Yöresel olarak kullanılan Getat yöntemleriyle ilgili başka neler sorulabilir?
- Farkındalık konusunda eklenecek sorular nelerdir?

Aile Hekimlerinin İdrar Yolu Enfeksiyonlarının Yönetimi ile İlgili Yeterlik Algıları ve Eğitim İhtiyaçları

Sinem Bal Satırlı¹, Çiğdem Apaydın Kaya¹, Tuba Öztürk²

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Pendik Çamçeşme Aile Sağlığı Merkezi

Giriş

Çocukluk çağında geçirilen idrar yolu enfeksiyonları (İYE) hipertansiyon ve böbrek yetmezliği için önemli bir risktir. Ancak aile hekimleri tarafından yapılacak erken tanı ve uygun tedavi ile bu komplikasyonlar önlenir.

Bu araştırmanın amacı aile hekimlerinin İYE'nin yönetimi konusunda yeterlik algılarının ve eğitim ihtiyaçlarının araştırılmasıdır.

Yöntem

Eylül 2018'de yürütülen tanımlayıcı tipte olan bu araştırmanın evrenini İstanbul'da Aile Sağlığı Merkezlerinde (ASM) görev yapan aile hekimleri oluşturmaktadır. İstanbulda bulunan 4300 aile hekimi arasından kartopu yöntemi yöntemi ile araştırma süresi içerisinde e-maillerine ulaşılan hekimlere dijital ortamda bir anket uygulanmıştır. Anket sosyodemografik özellikler ile İYE'nin yönetimi ile ilgili hekimlerin kendi yeterliklerini değerlendirdiği likert tipi sorulardan oluşmaktadır. Ayrıca konuyla ilgili eğitim ihtiyaçları olup olmadığı sorgulanmıştır. Veriler SPSS 11,5 programında ki-kare ve t-test kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

Araştırmaya 48 E (%35,3); 88 K (%64,7) toplam 136 kişi katılmıştır. Yaş ortalaması 36,5±8,17'dir. Hekimlerin %68,4'ü riskli bireyleri saptayabileceğini, %70,6'sı komplikasyonlar hakkında yeterli bilgi sahibi olduğunu, %77,9'u İYE tanı ve tedavi rehberlerini kullanabildiğini, %77,9'u idrar strip incelemesi sonuçlarını yorumlayabileceğini, %89'u tedavi yapabileceğini, %87,5'i uygun antibiyotik seçebileceğini, %79,4'ü ne zaman sevk edeceğini bildiği, %75', tekrarlayan İYE'de ne yapması gerektiğini bildiğini bildirirken; %28,7'si idrar stripi kullandığını, %33,1'i idrar sediment mikroskopik incelemesi yapabildiğini, %27,9'u İYE'de kan basıncı ölçtüğünü bildirmiştir. Hekimlerin %74,3'ü İYE yönetimi ile ilgili bir eğitim almayı talep etmiştir. Pratisyen aile hekimlerinin %78,3'ü eğitim talep ederken uzman aile hekimlerinin %52,4'ü eğitim talep etmektedir.

Sonuç

Araştırmaya katılan aile hekimlerinin çoğunun İYE konusunda birçok alanda kendilerini yeterli hissetmelerine rağmen özellikle tanıda idrar stripi ve idrar mikroskopisi kullanımı ve kan basıncı ölçümünün önemi konusunda eğitime ihtiyaç duyulduğu ve saptanmıştır.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Üniversite Sınavına Hazırlanma Dönemindeki Fiziksel Aktivitenin Sınav Başarısı Üzerindeki Etkisi

Armağan Yavuzcan, Tolga Günvar

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Ülkemizde, tüm yaş gruplarında fiziksel aktivite düzeyi olması gerekenin çok altındadır. 15-18 yaş arasındaki bireylerinsadece %10'u olması gerektiği kadar hareketliyen, %57'lik bir kısmı ise tamamen sedanter bir yaşam sürmektedir. Üniversite sınavına hazırlık döneminde ise zaten hareketsiz bir yaşam süren bu yaş grubundaki öğrenciler neredeyse tamamen eve kapanmakta, tüm enerjilerini ders çalışmaya ayırmaya çalışmaktadırlar. Fiziksel aktivite ile akademik başarı arasındaki pozitif korelasyonu gösteren pek çok çalışma bulunmaktadır. Ancak üniversite sınavı gibi "yüksek-riskli" sınavlardaki başarı ile bu sınavlara hazırlık dönemindeki fiziksel aktivite ile ilişkisini araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı öğrencileri üniversite sınavına hazırladıkları dönemdeki fiziksel aktivite düzeyleri ile Yükseköğretim Kurumlar Sınavı'ndan (YKS) aldıkları puan arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

Yöntem

Çalışma kesitsel-analitik desende planlanmaktadır. Araştırmanın evrenini Dokuz Eylül Üniversitesi'nin fakülte ve yüksekokullarının birinci sınıflarında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Evren yaklaşık 10.000 kişi olarak kabul edildiğinde, %95 güven düzeyi, %2 hata payı ile örneklem büyüklüğü 1937 kişi olarak hesaplanmıştır. Öğrenci affı veya yatay geçiş ile gelen ve bir önceki yıl herhangi bir programı kazanmış olduğu için puanı düşürülen öğrenciler çalışmaya dahil edilmeyecektir. Veri toplama formu öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini, başarıyı etkileyen faktörleri, sınava hazırlık dönemindeki yaşam tarzlarını ve YYS puanlarını öğrenmeyi hedefleyen ve araştırmacılar tarafından hazırlanan sorulardan oluşacaktır. Sınava hazırlık dönemindeki fiziksel aktivite düzeyleri ise Fiziksel Aktivite Değerlendirme Anketi (FADA) ile saptanacaktır.

Bulgular

Araştırmanın bağımlı değişkeni YYS puanıdır. Bağımsız değişkenler ise sınava hazırlık dönemindeki fiziksel aktivite düzeyi, yaş, cinsiyet, anne-baba eğitim düzeyi, kendine ait bir odasının olup olmadığı, kronik bir hastalık varlığı, kardeş varlığı gibi sosyodemografik değişkenler ve başarıyı etkileyen diğer faktörler olarak saptanmıştır.

Tartışma Soruları

- Tabakalı örneklem seçimi önerir misiniz? Nasıl?
- YYS puanı verisini beyana dayalı almak güvenilirliği etkiler mi?
- Başarıyı etkileyen diğer faktörler nasıl sorgulanabilir?

Birinci Basamakta GAS Farenjitini Öngörmede Centor ve Modifiye Centor(Mclsaac) Kriterlerinin Validasyonu

Betül Yılmaz, Ayşen Gökbel, Ayça Bursal, Okay Başak

Adnan Menderes Üniversitesi

Giriş

Akut farenjit dünyada hekime başvuruların en yaygın nedenidir ve boğaz ağrısı, akut farenjit olgularında en sık görülen yakınmadır. Boğaz ağrısının çoğunluğundan kendini sınırlayan viral enfeksiyonlar sorumludur. En sık bakteriyel neden ise Grup A Streptokoktur (GAS). Tedavi edilmeyen GAS farenjiti olgularında, peritonsiller abse, nekrozitan fasiitis, akut romatizmal ateş gibi ciddi komplikasyonlar görülebilir.

Klinisyenler akut farenjit olgularında, ARA riskini azaltmak için antibiyotik yazma ya da antibiyotikle ilişkili zararları en aza indirmek için antibiyotik yazmama ikilemi ile karşılaşmaktadır. Bunun başlıca nedenlerinden biri tanısız belirsizliktir.

Tanıda posterior orofarenks bakışı yeterli olmamaktadır. Birçok uluslararası kuruluş tanıda Centor kriterlerinin kullanılmasını önermektedir. Centor kriterlerine göre düşük ya da yüksek risk belirlendiğinde ileri değerlendirmeye gerek kalmadan klinik kararlar verilebilmekte, ancak orta düzeyde GAS olasılığı durumunda bakteriyolojik doğrulama gerekmektedir.

Sağlık Bakanlığı birinci basamakta antibiyotik kullanımını azaltmak amacıyla aile hekimleri için standartlar oluşturmuştur. Buna göre boğaz ağrısıyla gelen hastaların öncelikle Centor kriterlerine göre değerlendirilmesi gerekmektedir.

Centor ve Modifiye Centor ölçütlerinin geçerlilik çalışmaları sınırlı sayıdadır ve çoğu küçük ölçekli gruplarda yapılmıştır. Ülkemizde birinci basamakta Centor kriterleri için yapılan bir tane çalışma saptanmıştır.

Bu çalışmanın amacı bölgemizde birinci basamakta boğaz ağrısı ile gelen hastalarda Centor ve Modifiye Centor kriterlerinin GAS farenjitini öngörmedeki geçerlilik ve güvenilirliğini belirlemektir.

Gereç Ve Yöntem

Çalışmamız Aydın merkez Efeler ilçesindeki aile sağlığı merkezlerinde yapılacaktır. Merkezde yer alan 32 ASM içinden üç kentsel bir kırsal bölgede yer alan ASM belirlenecektir. Aralık 2018-Haziran 2019 arasında bu merkezlere boğaz ağrısı yakınmasıyla gelen 300 hasta çalışmaya alınacaktır. Görüşme öncesinde ya da sonrasında bu hastalardan boğaz kültürü ve Hızlı Antijen Testi için örnek alınacak ve veri toplama formunda yer alan bilgiler kaydedilecektir.

Bulgular

Çalışma projelendirme aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Çalışmayı hangi yaş grubunda yapmamızı önerirsiniz? (çocuklar ya da tüm yaş grupları)
- Altın standart tanı için boğaz kültürünün yanı sıra 3 hafta sonra ASO bakmamızı önerir misiniz?
- En uygun katılımcı sayısı ne olmalıdır?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı Sıklığı, Yalnızlık ve Depresyon Düzeyleri İle İlişkisinin İncelenmesi

Samed Aydoğdu, Ayşe Semra Demir Akca

Bülent Ecevit Üniversitesi

Giriş

Çalışmamızda tıp fakültesi öğrencilerinin internet kullanımı ve bağımlılığını sıklığını, yalnızlık ve depresyon düzeyleri ilişkisini saptamak amaçlanmıştır.

Araştırmamıza Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi 1,2,3,4,5 ve 6.sınıfların dahil edilmesi planlanmıştır. Hedefimiz tıp fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılığının hangi düzeyde olduğunu araştırmak, yalnızlık ve depresyonla ilişkisini incelemektir.

Yöntem

Çalışma, katılımcıların (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencileri) oransal olarak internet bağımlılıklarını ve internet bağımlılarının sıklığını ortaya koymayı amaçlayan bir çalışmadır. Bununla birlikte çalışmada internet bağımlılarının, bağımlı olmayanlara göre ayırt edici özelliklerinin ortaya konması da bir diğer amaç olarak belirlenmiştir.

Çalışmada öğrencilerin yaş, cinsiyet, boy, kilo, medeni durum, anne ve babalarının eğitim durumu, gelir düzeyleri, nerede yaşadıkları, sigara ve alkol kullanma alışkanlıkları özgeçmiş, soy geçmiş özellikleri ve beslenme alışkanlıkları sorgulanmaktadır.

Çalışmada Beck depresyon ölçeği kullanılmıştır. Her madde, depresyona özgü bir davranışsal örüntüyü belirlemekte ve azdan çoğa doğru giden (0-3), dört seçeneği olan 21 tane kendini değerlendirme cümlesini içermektedir. Ölçekten alınabilecek puanlar 0-63 arasında değişmektedir.

Çalışmada UCLA-Yalnızlık ölçeği kullanılmıştır. Bireyin genel yalnızlık derecesini belirlemek için geliştirilen UCLA-Yalnızlık ölçeği 10'u düz, 10'u ters yönde kodlanmış 20 maddeden oluşmaktadır.

Çalışmada İnternette bilişsel durum ölçeği kullanılmıştır. İnternette Bilişsel Durum Ölçeği Richard Davis tarafından, problemlerli internet kullanımını değerlendirmek üzere geliştirilmiş, problemlerli internet kullanımını dört alt boyutta değerlendiren, yedili likert tipi (Kesinlikle Katılıyorum'dan - Kesinlikle Katılmıyorum'a doğru değişen) 36 maddelik bir ölçektir.

Bulgular

Araştırmamız devam etmektedir.

Sonuç

Araştırmamız devam etmektedir.

Tartışma Soruları

- Tıp fakültesi öğrencileri arasında internet kullanımı sıklığı açısından fark var mı?
- Tıp fakültesi öğrencileri arasında yalnızlık ile internet bağımlılığı arasında ilişki var mı?
- Tıp fakültesi öğrencileri arasında depresyon ile internet bağımlılığı sıklığı arasında ilişki var mı?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Aile Sağlığı Merkezine Kayıtlı Olan Bireylerde İlk Yardım Bilgi Düzeyi Ve Farkındalığı

Bahar Karadeniz Coşar, Nilgün Özçakar

Dokuz Eylül Üniversitesi

Giriş

Sel, yangın, fırtına, deprem, savaş, endüstriyel kaza, vb. gibi felaketler çok sayıda insanı etkiler. Birçok tehlikeli durum ise kalp krizi, felç, bayılma, yanma, düşme, boğulma, yol kazaları vb. gibi bireyleri günlük olarak etkiler. Bunlar ev, okul, işyeri gibi her yerde olabilir ve etkilenme de hem fiziksel hem de psikolojiktir.

Ülkemizde ve dünya ülkelerinde trafik kazaları, afet ve acil durumlar nedeniyle her yıl yüzlerce kişi hayatını kaybetmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün çalışmalarına göre küresel düzeyde ölümlerin %90'ı yaralanmalardan dolayı meydana gelmektedir.

2003 yılından beri Eylül ayının ikinci Cumartesi günü "Dünya İlk Yardım Günü" olarak 188 ülkede kutlanmaktadır.

Amaç

Çalışmamızın amacı aile sağlığı merkezine kayıtlı olan bireylerde ilk yardım bilgi düzeyini ve farkındalığını saptamaktır.

Yöntem

Kesitsel analitik bir çalışma olarak planlanan araştırmamızda, araştırmanın evreni, 2018 yılında İzmir İrmak EASM 'ye kayıtlı bireyler olarak belirlendi. 01 Nisan 2019 ile 31 Mayıs 2019 tarihleri arasında başvuran hastalar çalışmaya dahil edilecektir. Araştırmacı tarafından literatür taranarak oluşturulan anket katılımcılara yüz yüze uygulanacaktır. Ankette sosyodemografik bilgiler ve temel ilk yardım bilgi düzeyini ölçmeye yönelik sorular sorulacaktır. Çalışmaya dahil edilme kriterleri; gönüllü olmak, 18-65 yaş arasında olmak, ASM' ye kayıtlı olmak; dışlama kriterleri ise testi yarıda bırakması, okuma yazma bilmemesi, anket formunu okuma, anlama ve doldurmayı engelleyecek fiziksel ve zihinsel engeli olması olarak belirlendi. İstatistiksel analizler için SPSS 22.0 paket programı kullanılacak. Tanımlayıcı sürekli değişkenler için ortalama, standart sapma; Kategorik değişkenler için sıklık ve yüzde dağılımları; Kategorik bağımsız değişken ve bağımlı değişkenlerin karşılaştırılmasında ki-kare testi; Sürekli bağımsız değişkenlerin karşılaştırılmasında ise t-testi testleri yapılacaktır. P <0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilecek

Tartışma Soruları

- Çalışmaya dahil edilme kriteri olarak ASM' ye kayıtlı olmak şartı gerekli midir?
- Anket sorularında hangi konularla ilgili ilk yardım bilgi soruları sorulmalı?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastaların Beslenme İle İlgili Bilgi Kaynakları ve Merak Ettikleri Konular

Yusuf Arman, İkbal Hümay Arman, Pemra Cöbek Ünalın

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Günümüzde beslenme tartışmaları toplumsal gündemde önemli bir yer tutmaktadır. Bilgi kirliliğinin had safhada olduğu bu konjonktürde aile hekimliği polikliniğine başvuran hastaların beslenme ile bilgi kaynaklarının ve bunlardan hangisinin önerilerine uyduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca aile hekimlerinin topluma yönelik eğitici faaliyetlerinin daha verimli ve etkin bir şekilde yürütülmesine yardımcı olmak hedefiyle beslenmeyle ilgili en çok merak edilen konuların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma tanımlayıcı - niteliksel özellikte olacaktır. Evreni Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Polikliniği'ne başvuran hastalardır. Örneklem Ocak 2019'da polikliniğimize başvuran ve çalışmaya katılmayı kabul eden tüm hastaları içermektedir. Veri toplama yöntemi sosyodemografik özellik ve tıbbi geçmiş soruları, beslenme ile ilgili bilgi kaynaklarını soran çoktan seçmeli bir soru, bu bilgi kaynaklarından hangisinin önerilerine uyulduğunu soran çoktan seçmeli bir soru ve beslenme ile ilgili merak edilen konuları soran bir açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış formun araştırmacı tarafından birebir görüşme ile doldurulması şeklinde olacaktır. Nitel bulgular tematik olarak, bağımlı ve bağımsız değişkenlerle ilgili bulgular anlamlılık açısından SPSS ile analiz edilecektir.

Bulgular

Bağımlı değişkenler: Hastaların beslenme ile ilgili bilgi kaynakları, bu bilgi kaynaklarından en çok hangisinin önerilerine uyduğu, beslenme ile ilgili merak ettikleri

Bağımsız değişkenler: Yaş, Cinsiyet, Eğitim durumu, Kilo, BMI, Bilinen hastalıklar

Sonuç

Bu araştırma ile hastaların beslenme konusunda bilgi kaynakları ile ilgili fikir edinilerek bilimsel olmayan bilgi kaynaklarına ne oranda rağbet edildiği görülebilir. Bilimsel bilgi kaynaklarına başvuru bile nihayetinde önerilerine uyulan bilgi kaynağının bilimsel olup olmadığı görülüp, bunun nedenleri hakkında ileri bir araştırma planlanabilir. Merak edilen beslenme konuları tespit edilerek, bu konular hakkında aile hekimlerinin bilgi düzeyi ölçülebilir ve bir eğitim müdahale çalışması planlanabilir.

Tartışma Soruları

- Bilgi kaynaklarını çoktan seçmeli sormak, sorunu şıklara indirger mi?
- Örneklemi daraltmak gerekir mi?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Aile Hekimliği Polikliniği Başvuran 40 Yaş Üstü Glokom Farkındalığı ve Göz İçi Basıncının Değerlendirilmesi

Murat Çakmaklıoğulları, Nurullah Uslu, Fehmi Alibekiroğlu, Süleyman Ersoy, Didem Adahan

Karabük Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi

Giriş ve Amaç

Glokom, geri dönüşümsüz görme kaybının ise dünyadaki en önemli nedenidir. Glokom, ortak patolojisi optik sinir hasarı olan ve görme kaybına yol açan bir grup hastalığı içerir. En sık açık açılı ve kapalı açılı glokom tipleri görülür. Beyaz ve siyah ırkta primer açık açılı glokom (PAAG) tüm glokomluların yaklaşık 2/3'üdür. İleri yaş, aile öyküsü, sistemik kan basıncı değişiklikleri, diyabet ve diğer metabolik hastalıklar, sigara, kortikosteroid kullanımı PAAG için risk faktörleridir. PAAG erken dönemlerde asemptomatik olduğundan tanı genellikle geri dönüşümsüz görme hasarı meydana geldikten sonra konmaktadır. Taramalar ile erken tanı ve uygun tedavi yapılarak görmede belirgin kayıp gelişmeden hastalık yakalanabilir. Çalışmamızda 40 yaş üstü hastaların glokom ile ilgili bilgileri, glokomun risk faktörleri yönünden değerlendirilmesi, sonrasında ayrıntılı oftalmolojik muayene ile erken glokom tanısı alanlarda risk faktörlerinin korelasyonunu araştırmayı amaçladık.

Gereç ve Yöntem

Kesitsel tipteki çalışmaya Karabük Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi aile hekimliği polikliniğine herhangi bir nedenle başvuran 40 yaş üstü hastalar dahil edilecektir. Hastalara sosyo-demografik özellikleri, mevcut hastalıklar ve kullanılan ilaçlar, sigara kullanımı, glokom ile ilişkili risk faktörlerini ve glokom ile ilgili bilgi düzeylerini saptamak için anket uygulanacaktır. Sonrasında hastalara bir göz uzmanı tarafından ayrıntılı oftalmolojik muayene yapılacaktır. Verilerin değerlendirilmesinde normal dağılım varsa t testi, yoksa Mann-Whitney U testi, tek yönlü ve çift yönlü tablolarda bağımlılık olup olmadığına ki kare testi ile bakılacaktır.

Bulgular

Glokom ile ilgili bilgi düzeyi, göz içi basıncına göre glokom varlığı ve mevcut hastalıklarla ilişkisi, glokom için risk faktörü olup olmadığı

Sonuç

Glokomun varlığı ve risk faktörleri ile ilişkisinin belirlenmesi ve bu şekilde hem hastaların hem de AHlerinin hastalıkla ilgili farkındalığının artırılması, asemptomatik bir hastalık olan, geri dönüşümsüz görme hasarı yapan ve tedavi edilebilen bu hastalığı erken tanınmasını sağlayacaktır.

Tartışma Soruları

- Hangi risk grubunda yoğunlaşlabirdi?
- Başka branşlar da dahil edilebilir miydi? Hangi branşlar dahil edilebilirdi?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Diyabet: Son Diş Dökücü!

Tansu Çevik, Hüseyin Aksoy, Kenan Topal, Serkan Kırtay

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş

Diyabetes mellitus(DM) insülin sekresyonunda/fonksiyonunda bozuklukla karakterize kronik metabolik bir hastalıktır ve sistemik yan etkilerinin yanında birçok oral komplikasyona ve dolayısıyla oral hijyen bozukluğuna sebep olabilmektedir. Bu araştırmayla birinci basamağa başvuran Tip2 DM hastalarında oral hijyen alışkanlıkları ve ağız-diş hastalıkları bulgularının değerlendirilmesi ile bunlara etki eden faktörlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Kesitsel nitelikteki araştırma 2 ay süreyle hastanemiz Aile Hekimliği polikliniğine başvuran 94 adet Tip2DM hastasına uygulandı. Hastaların sosyodemografik verilerinin kaydedilmesinin ardından oral hijyen davranışlarını içeren 12 soruluk 5'li likert tipi anket formu uygulandı; muayeneye oral hijyen ve komplikasyonların değerlendirilmesi açısından plak index(PI), gingival index(GI) skorları ve periodontitisli diş sayısı kaydedildi. İkili karşılaştırmalar için independent-t, üçlü karşılaştırmalar için one-way anova testleri uygulandı ve ardından veriler korelasyon analiziyle değerlendirildi. P değeri 0.05'in altı anlamlı olarak kabul edildi.

Bulgular

94 hastanın 56(%59.6)'sı kadındı. Ortalama yaş 59.5±9.8yıl, ortalama vücut kitle indeksi 32.3±6.0kg/m², ortalama HbA1c değeri 8.6±2.2 ve ortalama hastalık süresi 10.3±6.5yıldı. HbA1c değeri 8'in üzerinde olanlarda, olmayanlara göre periodontitisli diş sayısı, periodontitis nedeniyle kaybedilen diş sayısı, ağız kuruluğu, dişlerde hassasiyet ve GI skorları anlamlı olarak daha fazlaydı. Diyabetik hastalık süresi 10 yılın üzerinde olanlarda, olmayanlara göre dişeti çekilmesi, çürük nedeniyle kaybedilen diş sayısı ve PI skorları anlamlı olarak daha fazlaydı. İnsülin kullanan grupta, kullanmayanlara göre dişeti kanaması ve ağız yarası anlamlı olarak daha fazlaydı. Düzenli diş fırçalama ile PI skoru, GI skoru, ağız kokusu ve periodontitisli diş sayısı arasında negatif yönlü orta derecede kuvvetli ilişki mevcuttu. Yaş ile, çürük ve periodontitis nedeniyle kaybedilen diş sayısı arasında pozitif yönlü orta derecede kuvvetli ilişki mevcuttu.

Sonuç

Diyabetik hastalarda; glisemik kontrol, hastalık süresi, hastanın yaşı ve bireysel oral hijyen davranışları ile oral komplikasyonlar arasında ilişki mevcuttur. Ağız-diş sağlığına yönelik öneri, hastalıkların erken tanısı ve diş hekimine yönlendirme konularında 1.basamak hekimlerince verilen önem artırılmalıdır.

Tartışma Soruları

- Ağız-diş sağlığının değerlendirilmesi bakımından başka hassas grup öneriniz olur mu?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Tip II Diyabetli Hastalarda Beck Depresyon Ölçeği Skorlarına Göre Depresyon Şiddetinin Belirlenmesi

İrem Çavdar, Erol Aktunç

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Çalışmamızda tip II diyabetes mellitus tanısı ile takip edilmekte olan erişkin hastaları, Beck depresyon ölçeği skorlarına göre depresyon riski bakımından sınıflamak amaçlanmıştır. Diyabet hastalığının süresine, hastanın yaşına ve HbA1c düzeylerine göre Beck depresyon ölçeğinde alınan puanların değişimi değerlendirilecektir.

Yöntem

Bülent Ecevit Üniversitesi Obezite ve Diyabet Uygulama ve Araştırma Merkezi aile hekimliği polikliniğinde tip II diyabetes mellitus tanısı ile takip edilmekte olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden erişkin hastalarda gerçekleştirilecektir. Katılımcıların bir demografik veri formunu ve Beck depresyon ölçeğini anonim olarak doldurmaları istenecektir. Beck depresyon ölçeği, sağlık hizmetlerinin birinci başmağına başvuran hastaların depresif belirtilerinin taranması için kullanılabileceği gösterilmiş olan geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Demografik özelliklerden yaş, cinsiyet, boy, kilo, medeni durum, eğitim durumu, gelir düzeyleri, yaşadıkları ortam, sigara ve alkol kullanma alışkanlıkları, özgeçmiş, soygeçmiş özellikleri sorgulanacaktır. Hastaların HbA1c düzeyleri tespit edilecektir. İlk diyabet tanısı aldıkları zaman kayıt edilecektir.

Örneklem sayısı G*Power 3.0.10 programı kullanılarak %5 hata ve %80 güç değerleri için her grupta 45 olmak üzere toplam 180 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Bağımsız değişken olarak diyabet hastalığının süresi, hastanın yaşı ve HbA1c düzeyi alınacaktır. Bağımlı değişken Beck depresyon skoru olacaktır.

Sonuç

Bu çalışmanın sonucunda merkezimizde takip edilmekte olan tip II diyabet hastalar arasında Hastalığın süresine, hastanın yaşına ve HbA1c düzeylerine göre depresyon riskinin bulunduğu bireyleri tespit etmek amaçlanmıştır.

TARTIŞMA SORULARI

- Çalışmanın düzeni, evreni hakkındaki görüş ve önerileri almak
- Çalışma kapsamında değerlendirilmesi gereken bağımsız değişkenler bakımından görüş ve önerileri almak

Gebelikteki Hemoglobin Değeri ile Yenidoğan Vücut Ağırlığı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Hatice Özkul, Didem Adahan

Karabük Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Gebelikteki fizyolojik değişikliklerden biri de maternal kan değerlerindeki değişikliklerdir. Demir eksikliği anemisinin gebelik ve neonatal etkileri iyi bilinmektedir. Aneminin düşük doğum ağırlığı, preterm doğum ve artmış perinatal morbidite ile yakından ilişkili olduğu birçok çalışmada bildirilmiştir. Rahmati ve ark.yaptıkları ve 17 çalışma ve 245407 hastayı kapsayan bir meta analizde annede 1.trimesterdeki aneminin yenidoğanda düşük vücut ağırlığına belirgin etkisi olduğu,2.ve 3.trimesterdeki aneminin ise etkisi olmadığı raporlanmıştır. Bu çalışma ile gebelikteki hemoglobin değeri ile yenidoğan bebeğin vücut ağırlığı arasında ilişki olup-olmadığı, varsa hangi yönde ilişki olduğu araştırılacaktır.

Yöntem

Bu tanımlayıcı tipteki korelasyon çalışması Karabük ili, merkez ve ilçelerinin tamamında bulunan aile sağlığı merkezlerine (ASM) kayıtlı olan gebelerin doğum bilgileri toplanarak yürütülecektir. Her bir ASM de 2017 yılında doğan bebeklere ait boy-kilo-başçevresi verileri ile, o bebeklerin annelerine ait yaş, kilo, boy, nabız, tansiyon, 1.trimesterdeki hemoglobin, 3.trimesterdeki hemoglobin, hematokrit, gebelik haftası, gebelik sayısı, sigara hikayesi, akraba evliliği, glukoz, vitamin B12, vitamin D değerleri ve varsa kronik hastalık bilgileri kaydedilecektir.

Elde edilen verilerin analizinde (sayı, ortalama, standart sapma) yanı sıra bağımsız gruplar arasında ortalamaların karşılaştırılmasında Student t testi, kategorik değişkenlerin karşılaştırılmasında ise ki-kare testi ve olgu sayısının beşten az olduğu gruplarda Fisher'in kesin ki-kare testi kullanılacaktır.

Bulgular

Gebelikteki hemoglobin değeri ile yenidoğan bebeğin vücut ağırlığı arasında ilişki olup-olmadığı, varsa hangi yönde ilişki olduğu

Sonuç

Gebelik süresince görülen anemi iyileştirilebilir ya da en azından önlenemez en yaygın sistemik problemdir. Dahası, gebelikteki maternal aneminin, preterm doğum, düşük doğum ağırlığı ve diğer olumsuz gebelik sonuçları için risk faktörü olduğu düşünülmektedir. Yenidoğanda düşük doğum ağırlığı ile ilişkili olarak, akraba evliliği, gebelikte yetersiz tıbbi bakım, yetersiz beslenme, doğum aralığının kısa, küçük gebelik yaşı, sigara gibi pek çok risk faktörü tanımlanmıştır. Maternal hemoglobin seviyesiyle yenidoğan vücut ağırlığı arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için yapılan çalışmaların sonuçları çelişkilidir.

Tartışma Sorusu

- Hangi parametreleri karşılaştıralım?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Kronik İskemik Kalp Hastalığı Bulunan Hastaların İlaç Kullanımının İncelenmesi

Dilara Bayram¹, Orkun Celil Sel¹, Volkan Aydın², Ali Serdar Fak², Aysun Altıkardeş², Mehmet Akman², Ahmet Akıcı²

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, İstanbul

² Marmara Üniversitesi Hipertansiyon ve Ateroskleroz Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul

Giriş

Kardiyovasküler hastalıklar yüksek prevalansı, yol açtığı mortalite ve morbidite yükü, eşlik eden hastalıkları ve buna bağlı ilaç kullanımının fazlalığı gibi nitelikleri bakımından sağlık sisteminde önemli bir yer tutar. Çoklu ilaç kullanımı başta olmak üzere söz konusu sorunlar açısından öne çıkan kronik iskemik kalp hastalığında (İKH) tedavi yönetiminin gerçek hayat verilerinin bilinmesine ihtiyaç vardır. Bu çalışmada kronik iskemik kalp hastalığı bulunan hastaların ilaç kullanım özelliklerinin incelenmesi amaçlandı.

Yöntem

Türk Kalp Vakfının İstanbul'daki Tıp Merkezi'ne 01.01.2016-30.06.2018 tarihleri arasında başvuran hastaların tıbbi kayıtlarının retrospektif olarak incelendiği bu çalışmada, kronik İKH (ICD-10 kodu I25) tanısına sahip hastaların kullandığı ilaçlar ATC-3 (*Anatomic Therapeutic Classification-3*) ve ATC-5 seviyesine ve orijinal/eşdeğer olma durumuna göre incelendi.

Bulgular

Araştırma verilerinin toplandığı merkeze başvuran toplam 11.227 hastadan %24,3'üne kronik İKH tanısı konduğu saptandı. İlaç bilgilerine ulaşılan kronik İKH tanılı 1678 hasta (ortalama yaş: 66,8±13,4; erkek: %52,9) arasında kişi başına düşen başvuru sayısı 1,4±1,5 olarak bulundu. Çalışma periyodu içinde bu hastaların toplam 9060 ilaç kullandığı bulundu (hasta başına düşen ortalama ilaç sayısı 5,4±8,0). Anti-iskemik ilaçların tüm ilaçlar içindeki payının %24,2 ve bunların dağılımının beta-blokerler (%15,5), kalsiyum kanal blokerleri (%4,7), trimetazidin (%2,4), nitrovazodilatörler (%1,4) ve diğer anti-iskemiklerden (%0,2) oluştuğu saptandı. ATC-5 düzeyinde en sık reçete edilen ilk 5 ilaç tedavide yer alan tüm ilaçların %43'ünü oluşturduğu tespit edildi: Asetilsalisilik asit (%14,0), metoprolol (%11,3), atorvastatin (%8,4), klopidogrel (%5,0) ve metformin (%4,3). ATC-3 düzeyinde en sık reçete edilen ilk 5 ilaç grubunun ise antitrombotik ajanlar (%21,6), beta-blokerler (%15,5), lipid modifiye eden ilaçlar (%12,8), kan şekerini düşüren ilaçlar (%6,9) ve anjiyotensin-II antagonistleri (%5,0) olduğu saptandı. Tüm ilaçların %23,1'ini eşdeğer ilaçların oluşturduğu belirlendi.

Sonuç

Bu çalışma, özelleşmiş bir merkezin verileri ışığında kronik İKH tedavisinde ilaç kullanımına dair bakış açısı sunmaktadır. Anti-iskemik ilaç grubundan sadece beta-blokerlerin sık kullanılan ilaçlar arasında yer alması dikkat çekmekle birlikte kronik İKH tanısı varlığında klinik rehberlerin önerileriyle uyumlu görünmektedir.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Tip 2 Diyabet Hastalarında Bitki ve Diyet Takviyelerinin Kullanım Sıklığı ve Nedenleri

Özge Alduran, Nilgün Özçakar

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş

Bitki ve diyet takviyeleri gibi biyolojik temelli uygulamalar, tamamlayıcı ve alternatif tıbbın (TAT) en yaygın kullanılan yöntemleridir. TAT kullanımının başlıca amaçları, hastalığı iyileştirmek veya kronik hastalıkların istenmeyen semptomlarını hafifletmek olmuştur. Diyabet de dahil olmak üzere kronik hastalıkları olan erişkinler, TAT'ı sağlıklı kişilerden daha fazla kullanma eğilimindedir. Daha önce yapılan bir araştırma, diyabetli yetişkinlerin, diyabeti olmayan popülasyona göre TAT'ı kullanma olasılığının 1,6 kat daha fazla olduğunu bildirmiştir. Bu çalışmanın amacı tip 2 diyabetli hastalarda bitki ve diyet takviyesi kullanımının yaygınlığını ve nedenlerini belirlemektir.

Yöntem

Araştırma kesitsel analitik desende bir araştırma olarak Eğitim Aile Sağlığı Merkezimizin polikliniğinde yürütülecektir. Araştırmaya Ocak-Mart 2018 tarihleri arasında başvuran tip 2 diyabet hastaları alınacaktır. Yüz yüze anket uygulanması planlanmıştır. Anket içeriği;

- Demografik veriler à yaş, cinsiyet, eğitim, iş durumu, medeni durum, aile tipi, gelir düzeyi, sigara içme durumu ve alkol tüketimi
- Diyabet ile ilgili spesifik bilgiler à DM süresi, diyabetle ilişkili komplikasyonlar, komorbiditeler, anti-diyabetik ilaç kullanımı, hemogloblin A1c
- HDS kullanımı ile ilgili detaylar à Bitki ve diyet takviyesi kullanımının türü, tıbbi amacı, kullanım süresi, kullanımını etkileyen faktörler ve nedenler, erişim, olumlu ve olumsuz etkilerinin farkındalığı

Araştırmanın bağımlı değişkeni bitki ve diyet takviyesi kullanım durumu, bağımsız değişkenleri; yaş, cinsiyet, eğitim, iş durumu, medeni durum, aile tipi, gelir düzeyi, sigara içme durumu ve alkol tüketimi, DM süresi, diyabetle ilişkili komplikasyonlar, komorbiditeler, anti-diyabetik ilaç kullanımı, hemogloblin A1c. Veri analizi için SPSS 22 kullanılacaktır. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (Ortalama, Standart sapma, frekans) yanı sıra karşılaştırmalarda Ki-Kare testi kullanılacaktır. Sonuçlar %95'lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilecektir.

Bulgular:

Araştırma fikir aşamasındadır.

Sonuç:

Araştırma fikir aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Bitki ve diyet takviyelerinin kullanımını etkileyen faktörler açısından önerileriniz nelerdir?
- Değerlendirme dışı bırakma kriterleri neler olmalıdır?

Fabrika Çalışanlarında Uygulanan Sigara Bırakma Yöntemlerinin Başarı Oranlarının ve Sigara Bırakma Başarısına Etki Eden Faktörlerin Değerlendirilmesi

Tuba Sahip, Cemil Işık Sönmez

Düzce Üniversite Hastanesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Amaç ve Hedef

Bu proje ile fabrika çalışanlarının demografik ve sigara içme özelliklerine göre belirlenen sigara bırakma yöntemlerinin başarı oranlarının değerlendirilmesi ve bırakanların başarısına etki eden faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu projede aynı fabrikada çalışanların çalışma ortamlarında sigara bırakma hizmeti verilmesi, hekim ve psikolog eşliğinde birebir ve grup halinde yoğun motivasyonel görüşmelerin yapılması ve yerinde sıkı takiplerle sigara bırakma başarısının artırılması hedeflenmiştir. Çalışanların tümüne sigara bırakmanın önemini vurgulamak, bırakmak isteyenlere her türlü desteğin sağlanacağını anlatmak, işverenlerinde sigara bırakılmasına yardımcı olacak teşvikleri eklenmesi ile bir toplum sağlığı problemi olan sigara ile mücadele de önemli bir adım atılmış olacaktır.

Yöntem

Proje iki aşamalı yürütülecektir. Kesitsel tanımlayıcı tipte olan birinci aşamada çalışanlara sigara bırakma ile ilgili seminer düzenlenip, sigara alışkanlıkları ve bırakma düşünceleri ile ilgili veri toplama formu verilecek ön test son test uygulanacaktır. Sigara bırakmaya istekli olan bireyler ikinci aşamada demografik özellikleri, sigara içme davranışları, bağımlılık dereceleri, eşlik eden hastalıklarına göre müdahale gruplarına ayrılıp prospektif olarak bırakma başarısı ve ilişkili faktörler açısından incelenecektir. Çalışanlarla belirli aralıklarla motivasyonel görüşmeler yapıp takip edilecek 6 ay sigara kullanmayanlar sigara bırakmış kabul edilecektir. Proje fabrika yönetiminin ve işyeri hekiminin de desteğiyle Düzce Üniversite Hastanesi Aile Hekimliği A.D tarafından Düzce Valiliği ve Düzce İl Sağlık Müdürlüğü ile birlikte yürütülecektir.

Bulgular

Proje sonunda fabrika çalışanlarında sigara bırakma oranı belirlenecek, sigara bırakanlarda uygulanan yöntemlerin başarıları değerlendirilecek, sigara bırakmaya etki eden ek faktörler belirlenecek, sigara bırakma polikliniğimizle arasındaki başarı oranları karşılaştırılacaktır.

Sonuç

Projenin başarılı olunması halinde ülke genelinde işyerlerinde sigara bırakmaya teşvik edilmesi, işyeri hekimlerinin sigara bırakma konusunda aktive edilmesi, sigara bırakmak isteyen çalışanların gerekli imkanlara ulaşmalarının sağlanması önerilecektir.

Tartışma Soruları

- İşyerinde uygulanacak olan bu projede başarının artırılması için sigara bırakma polikliniklerinden farklı uygulanabilecek ek önerileriniz var mıdır?
- Sigara bırakmaya gönüllü olmayan çalışanlara bırakmaya teşvik için önerileriniz var mıdır?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Aydın İli Efeler İlçesi Aile Sağlığı Merkezlerine Başvuran Kadın Hastaların Kansere Taramaları Hakkındaki Bilgi, Tutum ve Davranışları

Hikmet Kazım Coşar, Ayfer Gemalmaz

Adnan Menderes Üniversitesi

Giriş

Sebebi bilinen ölümler sıralamasında kalp ve damar hastalıklarından sonra ikinci sıradaki kanser, öldürücülüğü yanında bıraktığı sakatlıklar ve tedavisindeki yüksek maliyetler nedeniyle iş gücünde ve ülke ekonomisinde çok ağır kayıplara neden olmaktadır. Bu yüzden toplumda farkındalık sağlanması, toplum bilincinin geliştirilmesi ve kanser taramaları kanserle mücadelede en etkili yöntemlerin başında gelmektedir. Ülkemizde de Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği üç kanser türünde tarama yapılmaktadır.

Meme kanseri kadınlarda en sık görülen kanser türüdür. Tanı konulan her 4 kadın kanserinden 1'i meme kanseridir. Ülkemizde meme kanseri tanısı alan kadınların %44,5'inin 50-69 yaş arasında olduğu, %40,6 sının ise 25-49 yaş aralığında yer aldığı görülmektedir. Meme kanserinin sadece %11,5'i uzak evre kanser vakalarından oluşmaktadır.

Kolorektal kanserler hem kadınlarda hem de erkeklerde üçüncü sırada yer almaktadır. Kadınlarda yüz binde 14,4 sıklığında görülmektedir.

Serviks kanseri kadın kanserlerinde dokuzuncu sıradadır. Yapılan taramalar ile serviks kanserlerinin çoğunluğu erken evrede yakalanmaktadır.

Amaç

Çalışmamızın amacı Aydın ili Efeler ilçesi aile sağlığı merkezlerine başvuran 25-69 yaş kadın hastaların kanser taramaları hakkındaki bilgi, tutum ve davranışlarını saptamaktır.

Yöntem

Kesitsel, tanımlayıcı bir çalışma olarak planlanan araştırmamızda örneklem Efeler ilçesinde bulunan 34 ASM'den rastgele örneklem yöntemiyle belirlenecek. 01.01.2019-01.03.2019 tarihlerinde başvuran 25-69 yaş kadın hastalara araştırmacı tarafından hazırlanan anket yüz yüze görüşme ile uygulanacaktır. Çalışmaya yazılı ve sözlü iletişime geçebilen kadınlar dahil edilecektir.

Ankete katılanlara sosyodemografik özellikler , kronik hastalık varlığı, sigara içme, alkol kullanma , düzenli spor yapma durumu, haftada spor yapma sıklığı, mamografi- pap smear yaptırma alışkanlığı, kolonoskopi yaptırma durumu, beslenme alışkanlıkları, sigaranın zararları konusunda , meme kanseri belirtileri hakkında bilgisi, serviks kanseri riski ve belirtileri sorgulanacak.

İstatistiksel analizlerde SPSS 22,0 programı kullanılacak, sonuçlar %95 güven aralığında , $p < 0.05$ anlamlı olarak kabul edilecektir.

Tartışma Soruları

- Çalışmamızla ilgili düşünceleriniz ve katkılarınız nelerdir?
- Bu konudaki farkındalığı arttırmaya yönelik önerileriniz nelerdir?

Araştırma öneri aşamasındadır.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Acil Kontrasepsiyon Konusunda Bilgi Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi

Hüseyin Uğur, Nejat Demircan

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Araştırmamızın amacı tıp fakültesi öğrencilerinin acil kontrasepsiyon konusunda bilgi , tutum ve davranışları konusunda bilgi sahibi olmak ve acil kontrasepsiyon konusunda verilen eğitimin yeterli olup olmadığını saptamaktır.

Araştırmamıza Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi 1. ve 6.sınıfların dahil edilmesi planlanmıştır.

Yöntem

Tıp Fakültesi öğrencilerine kontrasepsiyon yöntemleri konusundaki bilgi ve tutum araştırma anketi uygulanacaktır.

Araştırmaya ,gönüllülük esasına göre, kadın-erkek tıp fakültesi öğrencisi dahil edilecektir. Her öğrenciye anket hakkında bilgi verilecek, ankete katılıp katılmak istemediği sorulacaktır.

Araştırma anketinde öğrencilerin demografik bilgileri(yaş,cinsiyet,sınıf,gelir düzeyi yaşadığı yer, sağlık güvencesi,anne-baba eğitim düzeyi vs.),adet döngüsü ve gebelik,kontrasepsiyon bilgisi,kontrasepsiyon yöntemlerine ihtiyacı olması,acil kontrasepsiyon bilgisi , ertesi sabah hapına yönelik bilgisi ve tutum ve davranışları sorgulanmaktadır.Anket verilerinin analizi spss programında yapılacaktır.

Araştırma anketi bir başka merkezde yapılan çalışmadan alınmıştır.

Bulgular

Araştırmamız devam etmektedir.

Sonuç

Araştırmamız devam etmektedir.

Çocuklarında Obezite Farkındalığı ile Fiziksel Aktivite Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Betül Aydoğan, Erol Aktunç

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Çalışmamızda Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Aile Hekimliği polikliniği ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları polikliniğine çeşitli nedenlerle başvuran çocuk hastaların, Obezite Farkındalık Ölçeği (OFÖ) ve Fiziksel Aktivite Ölçeği (FAÖ) skorlarını tespit etmek ve yaşla birlikte ortaya çıkması öngörülen değişimleri araştırmak amaçlanmıştır. Aynı zamanda OFÖ alt başlıkları ile FAÖ skorları arasındaki bağıntıda değerlendirilecektir.

Yöntem

Bu çalışma, çocuk hastalar ve vasilerinden aydınlatılmış onam alınmasını takiben araştırmaya katılmayı kabul eden 12, 13 ve 14 yaşlarındaki çocuk hastalar üzerinde gerçekleştirilecektir. Katılımcıların bir demografik veri formunu, OFÖ ve FAÖ'ni anonim olarak doldurmaları istenecektir. OFÖ ölçeği, obezite farkındalığını değerlendirmek için 10 ila 14 yaş aralığındaki çocuklarda kullanılabileceği gösterilmiş olan geçerli ve güvenilir bir ölçektir. FAÖ ise yine 12-14 yaş grubundaki çocuklarda kullanılabileceği gösterilmiş olan geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Demografik veri formunda yaş, cinsiyet, boy, kilo, ebeveynin eğitim durumu, gelir düzeyleri, çocuğun dijital medya araçları ile gün içinde geçirdiği yaklaşık süre sorgulanacaktır. Örneklem sayısı %25 etki büyüklüğü için %90 güvenilirlik ve %80 güç değerleri sağlamak üzere her grupta en az 50, toplam da ise 150 kişi olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Bağımsız değişken olarak yaş, cinsiyet, boy, kilo, ebeveynin eğitim durumu, gelir düzeyleri, dijital medya araçları ile gün içinde geçirdiği yaklaşık süre alınacaktır. Bağımlı değişkenler ise OFÖ ve FAÖ skorları olacaktır. OFÖ alt başlıkları ile FAÖ skorları arasındaki bağıntı değerlendirilecektir.

Sonuç

Bu çalışmanın sonucunda merkezimize hastalıkları nedeniyle başvuran 12 ila 14 yaşlarındaki çocukların obezite farkındalıkları ve fiziksel aktivite düzeyleri tespit edilmiş olacaktır.

Tartışma Soruları

- Çalışmanın düzeni, evreni hakkındaki görüş ve önerileri almak
- Çalışma kapsamında değerlendirilmesi gereken bağımsız değişkenler bakımından görüş ve önerileri almak

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Masa Başı Çalışan Bireylerin Fiziksel Aktivite Düzeyleri Sağlık İnanç Modeline Dayalı Bir Müdahale İle Arttırılabilir mi? – İş Yeri Temelli, Randomize Kontrollü Bir Çalışma

Tolga Günvar¹, Vildan Mevsim¹, Gizem Limnili², Bilal Durmaz¹, Seda Bozbıyık¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Dokuz Eylül Üniversitesi Medikosoyal Merkezi

Giriş

Fiziksel aktivite, sağlığı geliştirmenin önemli bir bileşenidir. Türkiye’de fiziksel aktivite düzeyi, bütün yaş grupları için, olması gerekenin çok altındadır. Genç erişkinler yaşam tarzı değişikliklerinden en fazla yararlanma potansiyeline sahip kesimlerden biridir. Kronik ve izlem gerektiren sağlık sorunlarının görece daha az görülmesi ve mesai saatleri içinde çalışıyor olmaları gibi faktörler nedeniyle başta aile hekimleri olmak üzere sağlık sistemine daha az başvurumaktadırlar. Bu gruba iş yerlerinde ulaşarak sağlık davranışlarının ve çıktılarının iyileştirilmesi kabul gören bir yaklaşımdır.

Sağlık inanç modeline göre bireylerin sağlıklarını koruma ve geliştirme ile ilgili olumlu davranış benimseme süreçlerinde duyarlılık, ciddiyet, yarar ve engel algılarının yanı sıra sağlık motivasyonu ve öz etkililik algıları önemli rol oynar. Bu bileşenler göz önüne alınarak yapılan girişimler bireylerin olumlu sağlık davranışları kazanmalarına katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı masa başında çalışan bireylerin fiziksel hareketliliklerinin arttırılmasında iş yerinde yapılan SIM’e dayalı bir müdahalenin etkisini araştırmaktır.

Yöntem

Çalışma küme randomize kontrollü müdahale araştırması olarak planlanmıştır. Belirlenen iş yerleri rastgele bir şekilde kontrol ve müdahale gruplarına atanacaklardır. Kontrol grubuna egzersizin yararları ile ilgili bir broşür verilecek, müdahale grubu için ise SIM temelinde yapılandırılmış bir dizi etkinlik planlanacaktır. Birincil ve ikincil sonuç değişkenleri çalışmanın başında ve 3., 6. ve 12. aylarda ölçülecektir.

Bulgular

Çalışmanın birincil sonuç çıktısı fiziksel hareketlilik düzeyidir. İkincil sonuç çıktıları ise egzersiz öz yeterlilik ölçeği puanları, vücut ağırlığı, VKI olacaktır. Hem kontrol hem de müdahale grupları sonuç çıktıları açısından müdahale öncesinde ve sonrasında hem kendi içlerinde hem de birbirleri ile karşılaştırılacaktır.

Sonuç

Bireylere çalıştıkları ortamlarda ulaşarak sağlıklarına katkı yapmanın uygulanabilir bir modeli olacaktır.

Tartışma Soruları

- Fiziksel aktivite düzeyi ölçümü için pedometre, bileklik veya akıllı telefon uygulaması gibi araçlar kullanılabilir mi? Avantajları ve kısıtlılıkları nelerdir?
- İkincil sonuç değişkenleri için önerileriniz var mı?
- Müdahalenin yapılacağı grup ve kullanılacak yöntemler ile ilgili önerileriniz var mı?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Türkiye’de Birinci Basamak Sağlık Hizmeti Veren Aile Hekimlerinin Depresyon İle İlgili Tutumları: Kesitsel Bir Çalışma

Ediz Yıldırım, İsmail Cebeci, Nilüfer Kıdış, Vildan Mevsim

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Depresyon, dünyada 350 milyon insanı etkileyen önemli bir sağlık sorunudur ve buna bağlı işlevsellik kaybı zaman içinde artış göstermiştir. Depresyonun ülkemizdeki sakatlık yükü oranı kadınlarda %10,7 ile birinci sırada, erkeklerde de %6,4 ile ikinci sıradadır ve hastalık yüküne yol açan ilk 10 hastalıkta dördüncü sırada yer almaktadır. Birinci basamaktaki hekimler tarafından major depresyon hastalarının 1/3 ile 1/2’sinin tanısı konabilmekte ve depresyonlu hastaların 1/2’sinin tedavisi yapılabilmektedir. Hekimlerin depresyon yönetimindeki bilgi eksiklikleri, depresyon hastalarının uzun süre izlemlerinin gerekliliği ve stigmatizm gibi nedenler hekimlerin tutumlarını etkilemektedir. Türkiye’de aile hekimlerinin depresyon ile ilgili tutumları konusunda yapılan çalışmalara rastlanmamıştır. Çalışmamızın amacı Türkiye’de birinci basamakta çalışan aile hekimlerinin depresyon ile ilgili tutumlarını saptamaktır.

Yöntem

Kesitsel analitik desende planlanan çalışmamızın evreni Türkiye’de birinci basamakta çalışan tüm aile hekimleridir. Çalışmada evrenin en az %10’una ulaşılması hedeflenmektedir. Web tabanlı anket hazırlama programı kullanılarak e-posta yoluyla, sosyo-demografik veri formu, hekimlerin depresyona yönelik tutumunu değerlendiren sorulardan oluşan anket ve Türkçe dilinde geçerlilik güvenilirlik çalışması Tevrizoğlu tarafından yapılmış olan Revize Edilmiş Depresyon Tutum ölçeği (RDTÖ) katılımcılara uygulanacaktır. Veri analizi amacıyla, SPSS version 22.0 istatistik programı kullanılarak tanımlayıcı analizler yanı sıra hipotezlerin test edilmesi için ki-kare testi, student’s t test ve korelasyon analizi yapılacaktır.

Bulgular

Çalışmadaki ana bağımlı değişken birinci basamakta çalışan aile hekimlerinin depresyona karşı tutumları iken; katılımcılara ait yaş, cinsiyet, meslekteki kıdem, konuyla ilgili eğitim almış olma gibi demografik veriler, kayıtlı ve günlük görülen hasta sayısı, konulan tanı ve yazılan reçete sayısına ait veriler bağımsız değişkenleri oluşturmaktadır.

Sonuç

Birinci basamakta çalışan aile hekimlerinin bu konudaki tutumlarının belirlenmesi; birinci basamakta depresyona yaklaşımdaki eksikliklerin giderilmesi, hasta yararının ve tedavi uyumunun artırılması için bir ön adım olarak düşünülmüştür. Elde edilen bulgularla bu hastalığa yaklaşımın geliştirilmesi sonucu hastalık yükü ve tedavi maliyetlerinin azalacağı öngörülmektedir.

Tartışma Sorusu

- Çalışmanın yöntemi açısından ek önerileriniz var mıdır?

Batı Karadeniz Bölgesinde Yaşayan Yaşlı Popülasyonda Vitamin B12 Referans Aralığı

Oğuzhan Demir, Ayşe Semra Demir Akça

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Referans aralıklar, laboratuvar test sonuçlarının değerlendirilmesinde vazgeçilmez bir öneme sahiptirler ve klinisyenlerin sağlıklı ve hastalıklı bireyler arasında bir ayırım yapmasında yardımcı olurlar. Her laboratuvarın kendi referans aralıklarını belirlemesi önerilmektedir. Bu çalışmadaki amacımız, laboratuvarımızın 2 yıllık çalışmalarından elde edilen verilerden, 65 yaş üstü erkek ve kadın bireylerde vitamin b12 testinin referans aralıklarını belirlemektir.

Yöntem

Referans aralığı tanımı; 'Klinik Tanı Laboratuvarları'nın mukayeseye dayanan testleri için, sağlıklı toplumdaki elde edilen 'sağlıklı olmakla ilişkili' değer aralığının, gerekli en az düzeydeki şartları sağlayacak tarzda güvenli ve kullanışlı olacak şekilde belirlenmesi olarak yapılabilir Uluslararası Klinik Kimya Federasyonu (IFCC) ve Klinik ve Laboratuvar Standartları Enstitüsü (CLSI) her laboratuvarın kendi referans aralığını belirlemesini tavsiye etmektedir. Ancak, referans değerler için kullanılacak uygun referans grup bulmak zaman alıcı ve fazla sayıda numunede ölçüm yapmak pahalıdır. Ayrıca, referans değerlerin belirlenmesi sensitivite, spesifite, kesinlik ve doğruluk gibi analitik kalite parametrelerine de bağlıdır. Bu nedenlerle klinik laboratuvarlar genellikle sadece üretici firmanın verdiği referans değerleri kullanırlar. Klinisyenlerin hasta sonuçlarını yorumlamasında kullanılan referans aralıklarının vazgeçilmez bir önemi vardır. Bu durum yaş grupları, ülkeler ve yöntemlere göre güvenilir referans aralık çalışmaları yapılmasının önemini vurgulamaktadır.

Bu araştırma, Haziran 2019-2021 tarihleri arasında Batı Karadeniz bölgesinden gelen hastaların kabul edildiği polikliniklerine başvuran ve vitamin b12 tetkiki istenmiş olan 65 yaş üstü hastalar üzerinde gerçekleştirilecektir. Referans aralığı hesaplanacaktır. Veriler laboratuvar bilgi sisteminden elde edilecek olan kadın ve erkek hastanın sonuçları kullanılacaktır.

Bulgular

Araştırma halen devam etmektedir.

Sonuç

Araştırma halen devam etmektedir.

Tartışma Soruları

- Vakaların hariç ve dahil kriterleri nasıl olmalı?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Gündüz Aşırı Uykululuğunun Migren Üzerine Etkisi

Demet Şafak, Göktuğ Kılınçarslan, Erkan Melih Şahin

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği AD.

Giriş

Çalışmanın amacı migren atak sıklığı ile gündüz aşırı uykululuğunun (GAU) ilişkisini incelemektir.

Yöntem

Kesitsel tanımlayıcı desendeki çalışmamız Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniklerine, 1 Ekim 2017 – 30 Mart 2018 tarihleri arasında başvuran 150 migren hastası ve 149 baş ağrısı olmayan toplam 299 katılımcıyla yürütülmüştür. Katılımcıların GAU durumunu değerlendirmek için Epworth ölçeği (EPW) kullanılmıştır. Migren hastalarının atak sıklığı sorgulanmış aylık atak sayılarına göre 'hafif, orta, ağır ve kronik migren' olarak 4 gruba ayrılarak incelenmiştir.

Bulgular

Migren grubundaki katılımcıların %81'i kadındı, yaş ortalaması 40,4±11,8 yıld. Baş ağrısız gruptaki katılımcıların %50'si kadındı, yaş ortalaması 39,0±13,2 yıld.

Migreni olanların EPW skoru (7,2±4,2) baş ağrısı olmayanların skorundan (6,0±3,2) anlamlı yüksekti. Migren alt grupları arasında EPW skorları açısından ve GAU oranı açısından anlamlı fark yoktu. Migren hastalarında GAU (%30,7) baş ağrısı olmayan katılımcılardakinden (%15,4) anlamlı yüksekti. Migren grubunda GAU olanların %82,6'sı, baş ağrısı olmayan grupta GAU olanların %56,5'i kadındı. Migren atak sıklığı ve migren grupları ile EPW skoru arasında korelasyon yoktu.

Sonuç

Çalışmamızda baş ağrısız grupta saptanan GAU oranı normal popülasyonda bildirilen sayılara (%10-20) benzerdir. Migren grubunda GAU oranı (%30,7) bu oranlardan yüksektir.

Bazı çalışmalarda migren atak sıklığı ile GAU durumu ilişkili bulunmuş olsa da çalışma sonuçlarımız bu yönde bir ilişkiyi teyit etmemektedir.

Uyku Kalitesi ile Postpartum Depresyon İlişkisi

Seval Sarıkaya, Ayfer Gemalmaz

Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Gebelikteki fizyolojik ve hormonal değişiklikler uyku düzeninde değişikliklere neden olmaktadır. Çalışmalar aynı zamanda uyku problemlerinin postpartum depresif belirtilerdeki artışlar için risk faktörü olduğunu desteklemektedir. Araştırmamızda postpartum dönemde annenin hayat kalitesini olumsuz etkileyen, bebeğine sağlıklı ebeveynlik yapmasında ve sağlıklı nesiller yetiştirmesinde sorun yaratan postpartum depresyon ile uyku kalitesi arasındaki ilişkiyi belirlemeyi hedeflenmektedir.

Gereç ve Yöntem

Çalışmamız 2019 Ocak-Şubat-Mart-Nisan aylarında Aydın Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesinde takipli gebeler ile yapılacaktır. Gebeliğin ikinci ve üçüncü trimesterlerinde sosyo-demografik soru anketi, Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ) ve Beck depresyon envanteri uygulanacaktır. Postpartum dönemde Edinburg doğum sonrası depresyon ölçeği uygulanacaktır. Veriler SPSS programında değerlendirilecektir.

Bulgular ve Sonuç

Bağımlı değişken postpartum depresyon ;

Bağımsız değişkenlerimiz; uyku kalitesi indeksi, sosyodemografik soru anketinde bulunan eğitim düzeyi, sosyoekonomik durum, depresyon öyküsü, çalışma durumu, eşinin çalışma durumu, sosyal destek, medeni durumu, akraba evliliği, evlenme biçimi, evlenme yaşı, evlilik süresi, yerleşim yeri, aile türü, psikiyatrik hastalık ve ilaç kullanımı, gebelik yaşı, kaçınıcı gebelik olduğu, ölü doğum öyküsü, kendiliğinden veya isteyerek düşük, küretaj öyküsü gibi veriler , gebelikte görülebilen problemleri irdeleyen (preeklampsi, eklampsi, gestasyonel hipertansiyon, gestasyonel diyabet, gebelik sırasında alkol kullanımı, gebelik sırasında sigara kullanımı, kusma, mide bulantısı, sırt ağrısı, idrar sıklığı, nefes darlığı, bacak krampları, düş çatışması, kabus) verilerdir.

Çalışmamız plan aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Çalışmamızda kullandığımız bağımsız değişkenlerin yeterliliği ve gerekliliği ve veri toplarken yaşanacak problemler açısından önerileriniz olur mu ?
- Çalışmamızın postpartum depresyonu öngörmesinin ne gibi olumlu sonuçları olur?
- Her gebeye aile sağlığı merkezlerinde uyku kalitesi ölçeği uygulanması mümkün mü ?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Çocuk İhmali ve İstismarı Konusunda Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin Araştırılması

Sümeysra Nizam, Nejat Demircan

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Dünya Sağlık Örgütü'nün 1999 yılındaki tanımına göre çocuk istismarı veya çocuğa karşı kötü muamele; sorumluluk, güven ve yetenek ile ilgili genel durumuna, sağlığına, yaşamına, gelişimine, değerine zarar verebilen, fiziksel ve / veya duygusal kötü davranış, cinsel istismar, ihmal ve her türlü ticari çıkar için çocuğun kullanılmasını içeren tüm saldırgan davranışlardır. Çocuk istismarı son zamanlarda ülkemizde ve dünyada gündemde olan en büyük problemlerden birini oluşturmaktadır. Hekimlerin çocuk istismar ve ihmali atlamamaları için bu konuda yeterli bilgi ve donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Bu bağlamda tıp fakültesi öğrencilerinin eğitim sürecinde çocuk ihmal ve istismarı konusunda bilgi ve farkındalık düzeylerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerine kişisel bilgi formu doldurtulup, "Çocuk İhmal ve İstismarının Belirti ve Risklerini Tanımlamaya Yönelik Ölçek" uygulanacaktır. Bu ölçek Likert tipi olup 67 maddeden oluşmaktadır. İçeriğinde istismarın çocuk üzerindeki fiziksel belirtileri, çocuk istismarına ilişkin çocuktaki davranışsal belirtiler, ihmalin çocuk üzerindeki belirtileri, ihmal ve istismara yatkın ebeveyn özellikleri, ihmal ve istismara yatkın çocukların özellikleri, çocuk ihmal ve istismarında ailesel özellikler ile ilgili sorular bulunmaktadır. Veriler toplandıktan sonra SPSS' de analiz edilecektir.

Bulgular

Çalışma araştırma aşamasındadır.

Sonuç

Çalışma araştırma aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- Tıp fakültesi öğrencilerinin çocuk ihmal ve istismarı konularında yeterli bilgi ve donanıma sahip olmaları için neler yapılabilir ?
- Tıp eğitiminde çocuk ihmal ve istismarı konularına ne ölçüde yer verilmektedir ?

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

AileHekimliğiAkademisi

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları, İlişkili Faktörler ve Obezite Sıklığının Değerlendirilmesi

Rabia Ecem Kıyak, Erol Aktunç

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş

Çalışmamızda tıp fakültesi öğrencilerinin beslenme alışkanlıklarını, yaşam tarzlarını değerlendirmek, fiziksel aktivite düzeylerini ve obezite sıklığını saptamak amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmamız 2018-2019 akademik yılında Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin bütün dönemlerinde eğitim gören öğrencilerden araştırmaya katılmayı kabul edenler üzerinde gerçekleştirilecektir.

Hazırlanan sosyodemografik veri formu ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği'ni çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerin anonim olarak doldurmaları istenecektir.

Sosyodemografik veri formunda öğrencilerin yaş, cinsiyet, boy, kilo, medeni durum, anne ve babalarının eğitim durumu, ailelerinin gelir düzeyleri, öğrencilerin yaşadıkları mekan, sigara ve alkol kullanma alışkanlıkları, düzenli egzersiz yapıp yapmadıkları, özgeçmiş, soygeçmiş özellikleri ve beslenme alışkanlıkları sorgulanmaktadır.

Ülkemiz için geçerli ve güvenilir olduğu gösterilmiş olan Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği ise toplam 48 maddeden oluşmaktadır. Kendini gerçekleştirme, sağlık sorumluluğu, egzersiz, beslenme, kişilerarası destek ve stres yönetimi olmak üzere altı alt başlıktan oluşmaktadır.

Bulgular

Bağımsız değişken olarak katılımcıların eğitim gördükleri dönem, yaş, cinsiyet, boy, kilo, medeni durum, anne ve babalarının eğitim durumu, gelir düzeyleri, yaşadıkları mekan, sigara ve alkol kullanma alışkanlıkları, egzersiz alışkanlıkları, özgeçmiş, soygeçmiş özellikleri ve beslenme alışkanlıkları alınmıştır.

Bağımlı değişken olarak Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği'nin her bir alt başlığından alınacak puanlar değerlendirilecektir.

Sonuç

Hedefimiz farklı eğitim dönemlerinde bulunan tıp fakültesi öğrencilerinin, kendi yaşam biçimleri konusundaki görüşlerini, tutum ve davranışlarını değerlendirmek, beslenme alışkanlıklarını ve fiziksel aktivite düzeylerini belirlemektir. Ölçek alt başlıklarında alınmış olan puanlar, farklı dönemlerde eğitim gören öğrencilerin sağlık davranışlarını karşılaştırmak için analiz edilecektir.

Tartışma Soruları

- Çalışmanın düzeni, evreni, demografik verilere eklenmesi gereken başlıklar hakkında katılımcı görüşlerine başvurulması amaçlanmıştır.
- Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği'nin bu tür bir çalışma için uygun bulunup bulunmadığı konusunda katılımcı görüşlerine başvurulmak üzere sunulmuştur.

13. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Bülent Ecevit Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlığı
15-17 KASIM 2018-ZONGULDAK

Aile Hekimliği Akademisi

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Rnçalışanlarının Sigara Kullanım Alışkanlıklarının Araştırılması

Merve Gülay, Nejat Demircan

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi

Amaç

Sağlık çalışanları sigarayı bıraktırma kampanyalarında birinci sırada görevli kişiler olmalıdırlar. Toplumun rol model olarak aldığı sağlık çalışanlarının sigaraya karşı tutum ve davranışları önemlidir. Bu çalışmada hastanemiz çalışanlarında sigara içme sıklığını belirlemek, yaş, cinsiyet, eğitim durumunun sigara içme alışkanlığındaki etkisini araştırmak ve sağlık çalışanlarının nikotin bağımlılık düzeylerini saptamak hedeflendi.

Yöntem

Çalışma hastane çalışanlarının sigara kullanma alışkanlıklarını belirlemek amacıyla kesitsel tanımlayıcı bir çalışma olarak planlandı. Çalışmaya BÜE Tıp Fakültesi Hastanesi'nde görev yapmakta olan ve çalışmaya gönüllü olarak katılan hastane çalışanları dahil edildi. Dahil edilme kriterleri, hastane çalışanı (maaşlı çalışan ya da eğitim nedeniyle bulunan) olmak, dışlama kriteri ise katılımcının çalışmaya katılmak istememesi olarak belirlendi.

Çalışmaya dahil edilme ya da dışlama kriteri olarak herhangi bir yaş sınırlaması getirilmedi. Meslek grupları başlıca hekim, hemşire-ebe, sekreter, hizmetli (temizlik görevlileri, hasta taşıma personeli, yemekhane personeli), sağlık memuru (idari birimlerde çalışan), güvenlik, diğer (psikolog, laborant, tekniker, stajyer vs.) olmak üzere başlıca 7 ana başlık altında incelendi.

Tüm katılımcılara eğitilmiş bir personel tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle 14 soruluk bir anket formu uygulandı. Anket soruları hastaların demografik özellikleri ve sigara kullanma durumlarını sorgulayan sorulardan oluşmakta idi. Anket soruları içinde ayrıca altı soruluk Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi (FNBT) de dahil edildi. Her katılımcının FNBT puanları araştırmacı tarafından değerlendirildi.

İstatistiksel Yöntem

Veriler PASW 20 (SPSS/IBM, Chicago, IL, USA) kullanılarak analiz edildi.

Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi (FNBT): Altı adet sorudan oluşmaktadır. FNBT'den alınabilecek en küçük puan 0, en büyük puan 10 olup puan yükseldikçe bağımlılık düzeyi artmaktadır. Kişilerin FNBT'den aldığı puana göre bağımlılık derecesi; çok düşük (0-2 puan), düşük (3-4 puan), orta (5-6 puan), yüksek (7-8 puan) ve çok yüksek (9-10 puan) olarak sınıflandırılmaktadır.

Bulgular

Araştırmamız devam etmektedir.

Sonuç

Araştırmamız devam etmektedir.

Düzce İlinde Sigara İçme Prevelansı ve Etkileyen Faktörler

Emine Merve Garan, Cemil Işık Sönmez, Esra Meltem Koç

Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi

Sigara alışkanlığı dünyada ve Türkiye’de en önemli, en yaygın, en acil çözüm bekleyen bir halk sağlığı sorunudur. Dünyada birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde önlenabilir hastalıkların ve ölümlerin baş nedenidir. Sigara tüketimi gelişmiş ülkelerde azalırken gelişmekte olan ülkelerin çoğunda artmaya devam etmektedir.

Ülkemizde de sigara kullanımı oldukça yaygındır ve bu konuda çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Yetişkinlerde sigara kullanımına ilişkin ilk araştırma olan PİAR araştırması 1988 yılında yapılmış ve sigara kullanım sıklığı erkeklerde %62.8, kadınlarda %24.3, ortalama %43.6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu’nun yapmış olduğu 2012 Küresel Yetişkin Tütün Araştırması sonucuna göre ise 15 ve üzeri yaştaki yetişkinler arasında tütün ürünü kullanım sıklığı %27.1’dir. Bu oran erkeklerde %41.5, kadınlarda ise %13.1 olarak belirlenmiştir. Yaklaşık olarak 11,1 milyon erkek ve 3,6 milyon kadın sigara içmektedir.

Ülkemizde her yıl tütün kullanımına bağlı olarak yılda yaklaşık 100 bin kişi ölmekte ve tüm ölümlerin %23’ü tütüne bağlı bu hastalıklar sebebiyle olmaktadır. Sigaranın bırakılması ile sigaranın yol açtığı bu hastalıklara yakalanma riski azalmakta ve bu azalma erken yaşlarda sigarayı bırakanlarda daha fazla olmaktadır Bu nedenle sigaranın bırakılmasına yönelik girişimlerin erken yaşlarda yapılması sözü edilen hastalıklara yakalanma riskini azaltması bakımından önemlidir.

Özellikle ülkemizde halkın sigaranın zararları konusunda bilgilendirilip bilinçlendirilmeleri, bıraktırma kampanyaları ve hukuki düzenlemeler yapılmıştır. İlk olarak 1996 yılında çıkarılan 4207 sayılı kanunu takiben 2008 yılında çıkarılan 5727 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun ile tütün ürünlerinin kullanım alanları oldukça daraltılmıştır. Ülkemizde “Ulusal Tütün Kontrol Programı Eylem Planı” ve halkın farkındalığını arttırmak için “Dumansız Hava Sahası” sloganı ile Ulusal Medya Kampanyaları başlatılmıştır.

Çalışmamızın birincil amacı: Düzce ilindeki 15-65 yaş arasındaki bireylerdeki sigara içme prevalansının ve risk faktörlerin belirlenmesidir. İkincil olarak sigara içenlerin demografik özelliklerinin saptanması, sigara içme sıklığının ve etkileyen faktörlerin araştırılmasını amaçladık. Elde edeceğimiz verilerin sigara bıraktırma konusunda Düzce ili için yapılması planlanan girişimlere yol gösterici olacağını düşünüyoruz.